

አምስት ስድስት ሰባት

፳፯

ለለችም ታረክዎች

ከሰብዕኑ ገብረ እግዢያዊር

መስከረም : 1981

የሰራተኞች ስም እና መስቀል በበት-መርያም

መስክር በሀገር የተጠበቀ ነው.

1. አጭታት.....	5
2. “ኝሮም አሳይና!”	21
3. እኔ ይደረግ	27
4. አጥቃ አልጥቃ	29
5. ተከታታለው ገዢ ወደ በሽፍት	37
6. ለተደንጋጌ	43
7. ካር	47
8. አኅት	57
9. ፈቅር አጋሩ እንደሆነው	77
10. አምስት ለድስት ለባት	111

AC 24

ՀՅԱ ԴԱՅԻ ՔՄԱՆՔԸ ՔՑՆԸ ԳԵՓԿ ՀՅ
ՀՈՎՈՂԴ ՅՆՔ Խ-Ա ԱՀՍՄ ՊԱՐԴ ՆՈՅ =

የወጪ የለ ካውሳ በረሱ ስተኞች እናይዋጥ ሁሉ
ደባዳት የምርራል = የአቶ የሙሉዋ ማስላ ደሞ ጥርጥ
ጥርጥ ነው =

ጥልቅ አለኝ ፈምሳ “ማረጋገጫ-ት ወንድታና ሌቶች
መከከል ቁሙዬ፣ ይስ በማራል ለሰላሳ ይምሮ ፈምሳ
መ-ዘፈዬ-ት ተወካደሩ-ት :

“Χρήστων Φωνής.

ΔΦ. Χαρού — Δφαρού!

ՈՐՈՇ Ք ՔԱՅԻ ՔՆԴԻՄՈՂ ԴՄ. Ա ԱԴՐԱՎ
ՈԱԽԵՐ ԴՄՈԼԻՒԹՎԻՄ ։ ԹՍԸ ԸՄ ԱՆ ԱՄԱ.
ՓՈՂ ՀԱՎՀԵՄՈՂ ։

“ԱԴՐ ՆՄ ԱԵՌԻԿ ՔՓԳՈՂՃԵ ։ ԹԱԴ ՞
ՀԱԴ ։”

“ՀՄԴ” ԱԼԴ “ՅԱԽԵ”

“ՀԱ ՔՆՔԱՐ ։”

“ԴՅԱ ։ ԱՃԻ-ԹՅ ։ ԴՅԻ-ԱՎ ԹՅՅ

ԴՅԵ ։ ԱՃԻ-ԹՅ ։ ԴՅԻ-ԱՎ ԹՅՅ

ՀՅԵ ԹՀ ։ ԴՅ ՆՄ ։ ԲՎԲԱ ՀՅԴՅ

ՀՅԵ ԹՀ ։ ԴՅ ՆՄ ։ ԲՎԲԱ ՀՅԴՅ

ՀՅԱ ԱՂԵՋԸ

ԱԿ ՀՅՈԱ ԱԼՌ ՆԱԾ”

ԱԴՐ ՀՅԵՋՔԻ ՎԵՐՔ ՀՅԱՊԱԾՈ ԴՓՈԼԹՎԻՄ ։

“ՀՅԱ ԱՂԵՋԸ

ԱԿ ՀՅՈԱ ԱԼՌ ՆԱԾ”

ԱԴՐՎ ՀՎՀԵՐ ։

ՀՅԵՌԴՐ ։ ՀՅԵՌ ԴՐ ։ ՀՅԵՌ ։ ԱՃԱ ։ ԱՃԹՅ

ԱՎ ԺՎ ։ ՀՅԵ ։ ՀՅԵ ։ ԲՎԵՐ ։ ԲՎԹՅ”
ԱՃԱ ԺԵՐ “ՀՅԱՎ ՊՈՐ” ՀՅԵՄՓՈՄ ԱԼ
ԱՄ ՔՄԿ ։

“ԱՄ ԱՌ ԹՅ ՈԱՅ ։ ԱՄ ԱՌ ԹՅ ՈԱՅ
ԱՄԱՐ ԹՅ ՈԱՅ ։ ԱՄԱՐ ԹՅ ՈԱՅ
ԱՌՈՌ ԴԱՅԲՅ ։”

ԴՓՈՐՔ ։ “ՊՈՎ ՀՄԴ ։ ՊՈՎ ՀԵՌԴ ։
— ՀՅԵ ԱՄԱՓՈՄ ՀԵՌԴ ։” ՀՅԱ ՊԴՀՅԱՐ ՔՄԿ ։
ՀԵՌԴ ։

“ՊՈՎ ԱՃԴ ։ ՀԵՌԴ ՊՈՎ ։” ՀԱԴՎ ։
ՀՅԵ ԱՎ ՔԱՈՈ ՖՈ ՊՄԱ ՓՅ ԹՄԴ ՅՍ
ՅՅ ՀՅԵՓՅ ։

“ԱՊՀՎԴ ՀՄԴ ։ ՀՅԵԴ ՀԵՌԴ ։” ՀԱԴՎ ։

“Գ ԱՃՐ ։ ԻԱԽՈՂՓՄԱ ՊՈՒ ՀՈԲՄ-Դ ։”
ՈՄՔ ԱՄ ՀՅԱ ։

“ԱՅԱ ԱՎ ԴՓԸԸՆԴՄ ։ ԲՄԴ ։ ԹՅԳ ՊԴ
ՔԳ ԹՅԳ ՊԴՄ ։”

“ՀՅԵԱՂՊՄ!” ԱԼ ԱՎ ՀՅԵ ։ ՀՅԵ ՖԱ ՖԻԴ
ՔԱՈՈ ԹՄԴ ՆՄ ։ ՀՅԵԳ ԱՎ ՄԴԿ ԱՄԵՄ-Ը
Մ-Ը ՖՊԴԿ ՊԳՈՈ ՀԵՆԴ ԱԲԵ ԱՎ ԱԿ ԱԻ-Ա
ԱՌԵԴ ։ ՊՅԱՐ ՀՅԵ ԴԱ Դ-Դ ՀԿՎԴ-Ա ՀՎ-Ը
Ը ։ ՊՄ-Ը ՊՄ Դ-Ը ԲՀԱ ՀԵԽ-Յ ։ ԱՃ
ԱՃ Դ-Ը ։ Ս-Դ-Ը ԲԿԱԿԱԿԱԿ ԹՄ-Ը ՀՀ ։
ՀԿԱԿԱԿԱԿ “Պ-Ա” ԲԿԱԿԱԿ ՖԱ ԱՎՖ ՅՍԲ-Ը
Ֆ-Ը ։ “ՀԿԱԿ” ԱՄԳԳ ՀԿԱԿ ՀԵԽ-Յ Ֆ-Ը ։
“Դ-Կ” Ա. ՀԵ Ա. Ա. ։ “Դ-Կ” ԲԿԱԿ ՖԱ
Ա. Ֆ. ԲԿԱԿ ՖԻԴ ՀՎ-Ը ՖԱ ։

ԵՍԴ ՄԱՅԻՆՔ ՀՈՎՃ. ՏԸ ՓԱ ԱՀՅՈ Փ-ՆԻ
ՈՒ ՀԱ ԽԵՐՎՈՒՄ = ՀՀ ԹՀՄՅ ՀՆԽՄՄ ԹՁԳ
ԱԼՄ ՊՀՈՒ ՈՒՄ ՈՒՄ ՈՒ : ԵԿՈՇ ԵԴՂ-
ԵՐՋԱ ՔԱԼԱ : ԱՔԻՆ ՈՒՏ ԲԹՄՖԱ : ՓՆՁ
ԴՆ ԲԴԱՄՊԱ : ՀՀ ԹՀՄՅ ՀՆԽՄՄ Ո.ՀՈՒ ՄԴ
ՔՆ ՈՒ “ՍՅ ՀԱՌՃՈՅ” (ԺՋԾԸ ԴԱՄԱ) ԲԴՄ
Մ-Ծ Բ.Ա.ՊՐՄԴՄԳ “ԿՈՅ ՈՒԴ ՆՈ՞” ՈՒ ՀԵՋ
ԸՆՎ ՈՒ ԽԾՈՒ : ՓԱԾ ՀԵՋՅ ՀՈՎՃ. ՏԸ ՑԱՒ
ԲԱԿԱ : ԿԵ ԹՓԾ ԳԶ ՖԱՆԵՒ : ՈՒՄՉԱ ՀՀՄ
ՀՆՅ ԹՓԾ ԿԾԵԾ (ՔԾԱԿԵ ՄՀՄ ԳԾԾ ՀԿԱՔ
ՔԾԱՔԾ) ՀԿ ՈԿՄՔ ՑՅՈՒ ՈՒ ՈՈՒԱ : — ՈԶ
ՄՄՄԴ ՆՈՒ : *

ՀԵՂԴ ԱՓԸ ԱՃԹ ՀԵԴ ։

“ምናለ በንጂዥት ለዝያ?” እስከ “

"**ወያም**— እኑ! እና ለንድስት ነው. የወጪ

"H.R.P. 27145."

"ԱԽԾ ՈՅ ՊԻ՛Շ : ԱՌ!" հասգալքից ա-
կանչ էշու եղած առ առ իւրաքանչ պահ ու-
ղաց քառ:

“ԱՈՉ ՈՅ? ՀԵՐԴ? ՄԵՐ ՄՈՒԾՎ-Ս ՀՅԴ? ՄԵՐ
ՔՄՋ ՔՃ-Ը ՀՈՌ ՄՈՒԾՎ ԳԵՐ ՆՎ. ” ՏԵՇ Ք. ՊԱ! ”

ՀՄՇ. ՏԸԹ. ՀՅԼՊԸՆ ՊԵՆՔ ՓՈ ՀԱՂ
ՀՐԴՎՓՈՀՀ :

“እንደዚ ታንድነው ስራኝ?” እገታው.

“**ՃԵՎ ՔԴԱՓ ԾՈՎ ԸՆԿԸՆ :** ԽՈՇ ՊՐ
ԽՈՅ ՀԵ : Ի! Ի! Ի! ՀԱԶԱՐ ՔԼՈՎ ՀԱՅ ՀՐԵ
ՔԱՐԱ : Ա! Ա! Ա!”

Քիմ. Ֆեր Կոմիտ Անդրեաս Սահակ Թոմաս Հայութ Հայութ Հայութ

ՀԵՂԻ “ՔՅՔՆ ԱՅՉ : ՓՐԱԿԴԻ՞՛” ՀԱՌ

“Ճա՞ն ԱՅՉ Հաղպար?” ԻՆԺԻՆՈՐ. ՊՏ. ԱՅ. ԴՐ. ԴՐ. ԱՅ. ՍԱՅ. “

“ՈՌ ՓԱՇ ։ ՓԱՇ! ՀՅԻ ՊՄԴ ՀՅԱՑՎԸ
ԱԵ?” ԹՅ ԽԹՃ ՔՅՎ ԱՓԸ ՈԼՎ ՔՅՆ ԱՅ
ՊՄԸ ՈՒ։

“Համ—! ԽՃ՛ ս ոչք—տ! ԱՌԴ Քառ
էին թի ունեց նա և ՆՈՅ ԿԱՄՐՅԱ հԵՐԱ
ՍՊՐԱ ԲՐԱՎ ՀՅԴ ԱՊՈՅ ԴՈՒ ԲԼՍՊՐԱ Ի ԱՆՆ!”
ԱՌԴԻ ԹՅԵ ՄՈՒՆ”

ԱՅԲԵՐ ՆՈՅ ՔԻՓՄԹԻՆ : ՀԴՐԱ ՀԴՌԱԴ ԴՐԱ
ԽՈ ՄՇԽԿ ՀՃԴ : ԽՈ ՔՊԱ ՀԴՌ ՊՀ ՄՇԱԾ
ՀՃ : ՀՃ ԱՅ “ՄԴՐԵՆ! ՄԴՐԵՆ!” ՀՔԸ ՔՓ
ՄՊ : ՀՔԸ : ՀՔՀՎՈ : ՔՄՁԵՂԱԴՀ ՄՊՐԴ
ՀՔ : ՅԱԽԵԽԸ : ՓԵ ՀՃ ՔՄՈԼ ԻՄԿԱ ՔԴ
ԱՄՎԱԴՀ ԽԸՆ ՔՄԼԻՒ : ՔՄՈՄ ՄՋԸԸԸԸ
ՓԵ ՔԴ : ԽՈ ՃԵԿ ՀԿԻ : ԳԵՂԴԱ ՃԵԿ ԻՔ
ԳՐՎՎՈՉ ՄՋԵՔԸՆԴԻ ՔՄՈՄ ՄՋՄ-ՐԴ ՀԴ
ՃԵԿ ՊԱ ԻՔԸ :

“መኖጥናል ልማም” እና

"Επιτρέψεις" καλείται.

“ወሂ አልጠቃይም ይ”

“እውታለሁ”

“ትክፍልያለሁ? በዚህ ስነዎች በስጠና
“የዘረ አይደግም” እና ስነዎች!”

በዚህ ነገር አረፅ አመጣችና አጠቃቻው ከዚ
መረዳኑ ገዢ ስትሰዋጥላቸው የሚያጠበርቁ ወጪታ
አሳቻችን “እቶ የዚህ በጣም ቅጽ ዓቶ” እስከ
የሰራው ወጥጥኑ!

ከርጋቱ የጠወላጊ ፕሮጀክት እና ከጠረክሙ
በላይ በረካና አይደግም ማስ አይደረገ፤

“በጣም ልማር ልማር” እስከ “እስከቱ እንደ
ተመረዳ ሰመት” ወርቅና ሰቦናት የልው መፈጸሮች
እውድ ነበር ብድንም እንደ ሁሉና ስጠናው ጥሩ
ተመሆኑ” እኩን መሰራዎ ማኅ ነው የልው እኩን
ተሰራዎ ማኅ በደህን ሰጠናው ሰጠናት እኩው ነበር ብ
ምን እስከ በላይ ነገር ቦታ አሁን ሰጠናው የሚያጠ
በንበር ወይም ቅዱል አይተውም እንደሆነ ነዋ!

“መግቢያን ያወቀሁት ጥርስ ለይ እንዲት ማተረ
የቦቃቻች የገዢ ነው” ሁሉቱ የልው የልው ጥርስ
ተው ተመርናል ““ከሚል እኩን ሰጠና ጥርስ ለይ
በቀን ከዚ ለዚቷ ማስደርግ ለመውጫበ አይደለም”ንኝ?
እኩሁና ሰጠናትን ለመንቀል ሰጠና ሰጠናት ጥርስ
ንም እስከ ይዘ ተናቀሏች” እና ሰጠና ሰጠና እኩሁ
ለሁ “እየኝ!” እና እኩ “የሚረሩትውን ተደግኝ
እና ለሰተ ምንም አልቀረብ”

እኩዎችውን ዓቶ እስና እያጠማው፤ “እኝ!
ይህን እኩዎች ባሩም ዓቶ” ወንደለሁ የመት! እስለት

መይናዙትን ያጠማች በረፅ ነበር የ እቶ እኩዎች
እናን የገዢ መሰራት እንደሮ ሰጠናው እኩዎች
የልው ወጪ ሰጠናን እኩዎች ነበር ብኩ በስጠናው ሰጥት
እኩና ለዚቷውን = በዚሬሽ አልተቋትም እኩናይውም
የሰማይ ሰጥት በር ሰጠና አይከራ ተም” ወንደሮ በለይ
እኩዎች ነዋ”

“ይህ የማን ነው በየት? “የንግ” እኩልም?”

“የንግ”

“ይህ የማን ነው በየት?” ከዚህ መረዳዎ ላይ
ለይ በታ እኩንና ነው እኩዎች የሚያጠበሩን”
“የንግ”

ይህንና ተቀናው መሰራ ሰጥት ገዢ የሀል ከደረ
ገዢዎች ሰጃለ እኩዎች እኩዎች፤

“የንግ—ለፈለም!

የሀል መሰ—ቀልም!

ተው እስተበ—ይ ባርሱ!”

“መግቢያ ሰጠና : ይህ እኩቶ የሚያጠበሩን”
መዋቅ እስቃቻዎ እኩዎች መሰብትናው፤

“የንግ—ለፈለም!

የሀል መሰ—ቀልም!

እኩዎች—ም ባርሱ!”

ይህንና የጨዋቃው መንፈሰ ከፈታቃው ተገኘል፤

“ምኑው ላይ እናኝ ተች ስለሁ ነው አገልግ
ባዕም ቃርየ የምትለይ?” አይደንቸው እንዲ አያቀረብ
“እር ተው በማንኛም ለደርሰ ይቻላል”

“አይዛዋት!” በዚ እንደተገኘ ለሆኑ አባበለሁው
ቁሙ፡ ወጪት ከዚ እንደመጣልኝ እንደ፡

“በመጀመሪያ ገዢ ማስቀበት መዋቅው ስለሚከ
ለከል መዋቅው እንዲይደርሰ በዚ ነው እንዲ ሁሉታች
ገዢ “ተው አስተያየት ሂድ” ሲፈ ለሰንበጥ እበርካለሁ
ቁሙ፡”

በዚ ተንዳፍታ ለዋቅው፡ “አመኅት” አለሁ
“አመኅት”

“ደረሰኝውን?”

“ደረሰኝውን፡ በለ እንደገኙ፡”

“እኔ፡” ለደምና አለና ተወተ፡

መራቱን ማየት ይመርክ፡ ለቀ፡ እናደተ፡ ከዚ
በዚ ለቦ መሰተ ተቀባዩ፡ የወለድ ማንቃ የሚገኘ
ነበት ሰንተቶ መሰተ የኩብረው፡ ሰንተርና ከመተረጋይ
ደንበ፡ የተቀረቡ ሰር ይታየና ይመር፡ መዘዴዎች፡ በን
ሰንጠው የደንበና እገር ወለደን ሰራተኞች፡ ተስማሽ፡
እርጋታ አነዱ፡፤

“የደ—ለለም

የሰር መሰ—ቀልም

ተው አስተያየት— ይ ቃር?”

በዚ ያ፡ “የደ—ለለ

“ይ የበል—ኩ ቁጥሩ” አልኩቸው፡

ከዚ ልጥረ ነው እንዲ መዋቅው ወሰተ ያለበት
አይመሰለኝም፡ የዚህ ሆኖ እርጋታ ይለ አልቸው፡

“የበሆኑ አለ፡ እንተ ይሞው ተሸሃን ለምኑይ”
አለሁ፡

ተሸሃን “ተው አስተያየት ባል ” አልኩቸው፡

እንዲሁ ስንጋ “እለ ሆኖ—እለለ ሆኖ” እና ለለ
ቁም የልሆነት መዋቅጥቷቸው ስንጠውት የማሽ ሰነት
የህል አስተያየት፡

ይህን ሆኖ ገዢ ተረኞው ባለቀብ ይከተት እየደንበ
ለየጠጣ ያደጥበኝል፡ “በታ ሆኖ እነዚሁ!” በዚ
እናየተመረመ ንብር፡ እስ እርጋታ እንደውጭ ስራ
ሌላ መጠጥ ለለተከሏለቸውና ለለወመተኩዋቸው
በቻ ልዩምን የዚህ ከስ ይርዳናልታ ከዚ ይርዳናል ስለም
ተሳሳቸው ነው፡ የጥወ፡ የነገድ፡ ጥና እና የለበበኑት
ቆዳ ይከተት የዚህ ቀዳ ይከተት ለለወመተስተኞች ነው፡ ተብ
ሌላ ከዚ ተከራልና በንተራልና እርቶ እንደሆነ
ቁወ፣ እርግጩና ንብር፡ ጥና ይከተት መዋቅ ለየ
ቁጥር፡ ይገንተኝ ያልታሰበ እርጣማ ነው፡ የ
እንደሆነው እኩልለከም፡ ከዚህም ለለይ መስለል
እልወደም፡ ለለዚህ ለብ እንዳ ስነዚ እልቀ እየር
ወጥታ ለከተለው፤ ተቀዹው፡ ይከተት የዚህ ይዘ፡ መከ
ሌዚ እንዲሁ አልቸው፤

“ይህም፤ ተለሃኝና እኩን መዋቅው ንብር?”

“የለም”

ስእቴት እያያሁ፡ “እኔ! እኩ ይሞ ስው መቀመር
እይሰለቸውም፡ እስቴ እግባብና እኩቸው ስተ እንዳለ
ስው ለብና አስመጽፋልኝ”

“հմ.” Խո-ը եղած էն :

Ենչ ռև կող տովաշ քաշ : Իս ուշ ուշ
Հա: Պլքի քնի և տօրաշ տօր զգ: Ու-ու
ուշ ուշ: Ճնշ պայուն նու: ՈՉ Քըշ տօ
ճնշ հնչան:

Հնչան հնչան ոքոյթիք: Արդու:

“Ո՞յթ ձնի՞” Առ: “Հնչան հնչան տփի
ուն: Հնչան տաւս:”

ՍՍՅ հնչան հոտութիք: Խս-շու բոշք
ուութ եղած հոտութ: Հնչ սսց տու ն՛ ու
ըլ? Ուանդ տութիւն: Խս-շու բութ ուութ
և լութ բութ բակալիք: Մուռան: Ուանդ
ուանդ տութ տութ: Անու—անո ու յէ
շու տօ հնին:

“Քո՞յթ աւարդ ուստ հնչան ուտ ինք
պատութիք: Ու հունամ: Եղան քիշը
հնչ քսու:”

“Հու! Առ նու:

“Ուանդիք հնչ քիշը Քո՞յթ ոզքափ
հնչ նու: Հնչ քո ոյթ իւտ ուշ քո
ուշ հնչ ուզքափ նու ուն: Հու! Առ:

“Ուհա, ու քըսդի!” Առա ոզդ ու հոյդ
ուու: Ո. Քոփ ընթիք ու ութիք: Ու քու:

“Քո՞յթ հե ոչ Քո՞յթ Մո՞յն?” Առթի հոդ:

“Կու նու” Առթ հոյդ = յուր հուրի
նութ:

“Կու Քո՞յթ հու?” Առթիք:

“Կու եւնու իւթ եւնութիք նու: Քո՞յթ
ուութ հու” Առթ:

“Ուրթիք ոյթ ու լոյդ զբու բութիք:
Եւնու յանդ տու: Քանու հնչի հոյդ ուութ
ուութ հութ:

“Պանթիք քու ուութ?” ԱԲ տքինթիք հու
ուութ:

“Ի՞րդ տութիք աւութ? Ի՞ն դիք Պանթիք:
Ի՞րդ հոյդ հու: Նուն քոյցափն:”

Հնչանդ աւտ քութ:

“Ուանդիք իւթ հնչութ նու: Տուք
եւնու— Առ-շու նութուն: Ի՞նի՞! Լոյդ տու
լու հնչանդ Քոփափ ուութ ուութ ուութ: Քո՞յթ
Քո՞յթ Փը: Քոյցափն: Քոյցափն:

“Ուանդիք իւթ իւթ իւթ իւթ իւթ
տու նու: Խս-շու հնչութ իւթ ուութ ԱՌ
տութ տութ նու: “ոյթ տութ” Ուն հու: Պա
ու: Զնչան տութ նու: “Ֆիսդ հնչանդ ուութ: Գո՞յ
ահ քոյդի?” Անշանթիք հնչ: Քանու հնչ ու
ուութ նու:

“Հնչ ուստ ուութ քոյցափն յութ իւթ
նու: Խս! Ս! Ս! Բակալ Ենթափալ = հօւթիք “
Հնչութութ?”

“ոյթ խս ուութ քանինթ = Ամս Ո՞յթ
քա: Քո՞յթ ունիթ նու: Քո՞յթ Փը: Ի Քո՞յթ Եկան:

“ՀԱՅ ԲՊԵՇՈՅԸ Ի ՀՅԱԼԻ Չ ՊՔ ։ ՍԱ ԿՈՅ ԲԵՇ
ՆՈՐԱ ։ ՄՏԾԵՑ ՀԱՆԻՖՈՅ ԱԾՎՈՒ ԱԳՄ ԲՊԵՇ
ՈՅԸ ։ ՄԻԱԼԻՑ ՓԵՋ ՊԱՅ ։ ԲՊԵՇԻՇԽԱԾԵ ՊԱ ։
ՈՄԴ ՎԵՃԻՇՈՅ ։” ՈՂՈ ՀԱՊԵՑ ԲՊԵՇՈՅ ։ ԲՊԵՇ
ՀՈՎԵԿՆ ԿՈ ։ ՈՄԴ ՎԵՃՈԴ ։

“ԿԲՔ ՀԱՊԵՑ ՀԵՔԱՐՄ ԴԱՅԱՄ ՀՅԱԼԻ ՀԱՅ
ՀՅԱԼԻ ՀՈՅ ։ ԱԼՎԵՇ ԲՊԵՇ ՅԵՇ ԱԾՈ Ո.Ե.Ը
ԻԱՄ ՊԱԼՈՄ ՄՊԱԼԻ ԻՐԴ ԲՊԵՇ ։

“ՀԵՐ ՀԵՇ ՊԸՆԵՐ ։ ԻՆՔ ՀԱՊԵՑ ՅԱՅՇ ։
ՄԵՇԻՆ ԲԵՇԱ ՓԵՋ ։ ԻՆԻ ՀՊԵՑ ։ ՄԱՐՑՈՒՅ ՊԸՆ
ԴՄՈՒ ՄՊԵ ։ ԻՆԴ ԲԱՄԻ ՊԱՄԻ ՊԵԴԻՓԿՈ ։ ՀՅԱԼԻ
ԴԱՆԻՎ ԱԾՎ ԻՆԴ ՈԼԵ ԻՆՔ ։ ՊԸՆԵՐ—ՀԵՇ
ՄԱՓԴ ։ ՄԱԼԵՍՈՎ ՀԵՇ ՓԱԾՆԻ ։ ՀՅԱԼԻ ԻՆԴՆԵ
ՓԴ ԴԻ ՈՒՆԵ ՀՐԱՄԱՆ ՓԲԸՆ ՀԱՄՈԴԻ ՀԵՅԴ
ՈՒՆԻ ՈՒ ՀԱՓՈՂԱՄ ։ ԿԲՔ ԻՆՔ ՊՖԵ ՄԵԴ ՅՈ
ՀԵՇ ։ ԻՆՔ ՓԴ ՄԱԼԱՐ ՈՒՓՈՂԵ ԻԵՔ ԳԵ ՈԱՐ
ՈՍ-ՈՒ ՓԲԸ ՀԱՄՈԴԻ ՈՐԴ ։ ՀԵՔԵՔԻ ՊԸՆԵՐ ԲԳՄ
ԱՐ ՈՂ ՀԱԿԵ ։ ՈՒՓ ։ ՀԱՄ-Ը ։ ՈՄ ։ ՈՄ ԸՆ-Ը. Վ
ԵԱՓԸՆ ։”

ՀԱՓԵՔՎՈՎ ՀԵՇ ԱԼՎ ՀԵՊՄՈՅ ։ “ՊԵ. Պ
ՀԱՓ ։ ԻՔԼԻ ՄԵԶՄՆԵԿՆ ԲՊԵՇԵ ՊՀՓ ԿՈՅ ։
ԼԻ ՀՊԵՇԱՄՈՅ ։ ՈՄԴ ԲՊԵՇԵ. ՊԴ ՄԵՇԱՄՈՅ
ԱԼՎ ՀԵՇՆԵ ։ ԿՈՅ ՀՅԱԼԵՐՍ ԿՈՅԵ ։ ՈՅԴԿ
ՈԴԿ ԱՄՈՅ ՄՆԵ ։ ԿՈՅԵԿ ԱՊԵՇԵ ԱԾՎ ԲՊԵՇ
ԲՊԵՇ ԻՆԴԵՍ ՊԸՆ ԿՈՅԵԿ ԱԾՎ ԱԾՎ ԱԾՎ ։
ԿՈՅԵ ԲՊԵՇՆ ՄԵՇԱՄՈՅ ։”

“ԴԳ—ԴԳ!” ՀԱԾ ՀԲՄԴՈ ՄԵՋԵ ՀՐԵ
“Ո.Ը! ՀԲԸՆՈՎ! ՈՎԱՌՈ. ԴԱՅԼՈՄ ։ ՀԱՆԻՓԴ ՀՈ
ՁԵՐՆ ԲՄԱՓԱՅ ՀՅԱՄԻ ՄԵՇԱՄ ՀԱՄՊԱԾՈ ։”

“ՀՊԵՇՆ ՀԴԵՅՔԲԱՄ ։ . . . ՊԸՆԵՐԴՈ ՀԱ-
ՅՄ ՀՅԱԼԻ ՀԴԵՄԱՄ ։ ՊԼՄԻ ։ ՀԲՄՎ? ՊԼՄ ։
ՀԱՄՄԴՆ ՀՅԱՄԻ ՀԴԵՄ ։ . . . ՊԸՆԵՐ ԻՎԱԴԴ
ՄԵՋ ՀԱՄ ՈՓԵ ՀԱՄ ։ ՈՂՈ ՄԵՋ ՈՌՎ ՊԸՆԵՐ
ԴԻ ԴԱՅԹ ՊԸՆ ։ ԱԺՆՎ ՀԱԾՈ ։”

“ՊԸՆԵՐ ԻՎԱԴԴ ՊԸՆ-ԴԻ ԱՅՆ-Դ ՀԱՄ ։
ԱԺՆՎ ՀԱԾՈ ։ ՊԸՆ-Դ ՔՄԱՆ ։” ՀՄԴ ՀԿԴՅ
ՊԸՆ ՀԿՁԱՆ ՄԿ-ՀՎ ։ “ՀԿ ԲԴՎ-Ը ԿԲՔԸ
ԱԿՐՎ-ՈՎ ՀԱՊԱՅ ՀԿՁԱՆ ։” ՀԿ ԳԸԸ ՈՒ
ՄՈՒՋ ։

“ՊԸՆ ՀԲԸՆՈՎ ։”

“ԱԺՆՎ ՈՒ ՔԱԿԱԴ ։”

“ԴԵՐՆ ՔԱՅՄԸ! ԴԱՎՄԸ! ԴԱՎՄԸ! ԴԱՎՄԸ!”
ՀԿՁՅ ԿՈ ԲԿԸ ԱՈՅ ՀԵՆԻ ՀԱՄԱՄ ։ “ՊԸՆԵՐ
ԲՄԱՄ ։”

“ՈՂ ՈՒՆԵ ՈՄՆ ՈՄԵՐ ԱՎՀ ԱՄԵՐ ՀԱԾ
ԱՄԿ ԻՆ ։ ՈՄՆ ՈՒՆԵՄՀՆ ՍՍԵՅ ԲԿԸ ՊԸՆԵ
ՄԵՓԱՆԴ ՍՄԴ ԱԾ-ԵՐ ՈՄԵՐ ։”

“ՈՄՆ ԲԱՓՄԸ ԱՎՀ ։ ԲԿԸ ՊԸՆԵՐ ՀԵՆԻ
ԱՄՆ ։” ՈՒ ՍՍԵ ԱՄԸ ԱԼՎ ։

“ԱՄԿԸ ԱՎՀ ։ ԲԿԸ ՊԸՆԵՐ ՀԵՆԻՓԿՎ ։
ԲՊԵՄՄՆ ՄԵՋ ՊԵՅ ԲՈՒՄ-ՓԱ ։ ՄԵՋ ՊԵԴ ։”

ԱՄԴՈՒ!՝ ԹՍԸ ՀՅՋԱԾԱԾ ՄԵՆ ՄԵԿԻ ՊԳԲԻ
ՔՄԸՇ

“ՈՃ ՔՍԳ ՀՃՀ ԱՐՄՔ!՝ ՀԼՇԳ ԿՃ.՝

ԿՃՀ ՀՃԸ ՃՓՎ ՈՃՆ ՔՄՈՒՇ:

“ԿՊՊԴ ՄԵՂՋ ՔՄԱԾՔ ՄԵՊՍ.՝ ՀՅՃ
ՔԴԴՐ ՔՂԱԾԱԾ ՔՃՆ ԱՂԱԾԻՆԺՎՈՒՑ:

— ՀԿԴ ՈՓ ԻՔԴ ՄԵՊՍ?

— ԻԿԱՄՏ:

— ԹՊԴ ԸՆ?

— ԹՎԱՐ ՊՊ

— ՈՒՐԴ ՀԱԽՍ?

— ՈՒՐԴՐ ԱՐ

— ԵՌՈ ՈՓ ՊԱՀ ՆՈ:

— ՊԱՀԸ ՀՃԸ ՆՈ:

— ԻՃԸ ԹԱ—ԹԱ ՊՃ ՆՈ:

— ԹԱ—ԹԱ ՊՃԸ ԴԱ ՆՈ:

— ԴԱԸ ՀՃԸ ՆՈ:

— ԲԵՐԸ ՄԵՐԸ ՆՈ:

— ՄԵՐԸ ՄԵՐԸ ՆՈ:

— ՄԵՐԸ ՄԵՐԸ ՆՈ:

— ՄԵՐԸ ՊՄ—ՊՄ ՊՃ ՆՈ:

— ՊՄ—ՊՄ ՊՃԸ ԴԱ ՆՈ:

— ԴԱԸ ԱԼԸ ՆՈ:

— ԱԼԸ ՃՎ ԴԴ:

— ՃՎ ԱԴԱԼ ՀԵՐԵ ՈՃԵ ՄԵՊՍ.՝

— ՈՃԵ ԴՎ ԴԴ:

— ՈՒՄԱԾԱԾ ՄԵՊՍ.

— ԲՄՆԸ ՄՆԳ ԱՊՄՍ ՊՂ ՆՈ:

— ՀՃԸ ՀՔՄԸ:

— ՊՂԱՄՔ:

— ԲՄԴՍ ՈՇԸ ՊՂ ՆՈ:

— ՀԱՄՈԸ ԳՎԴ:

— ԲՄՆԸ ՄՆԳ ԿՊԱԾԿ ՀԵՐՄՓԱ ՀԱՐՄՈԴ?

— ՀՊԴ ՀՔՄՓԱԸ:

— ՓԸ ՆՈ ՊՔԸ:

— ԻԿԴՅԱ ՆՈԸ:

— ՀՎՐՄ ՆՈ ՀՎՐԸ:

— ՓԸ ՈՃ ՆՈԸ:

“ՈՃ ՔՍԳ ՀՃՀ ԱՐՄՔ.՝ ՅԴՅ ՔՅՄՈ ՀՒ
ԱՓՓԴ.՝ ԱՊԳԳ ԴԴ.՝ ՅՎ ՃԱԾԱԾ.՝ ԴԱՄԱ ԻԸ
ՄԵԴ ՊՅ ՆԵ ԳՈԱԾ.՝ ՈՃԵ ԲՊԴԴ Ս-Ա ՄԵՋ
ՀՅՋԲՄՈՒԸ.՝ ՈՄ ՀՃԸ ՀՃԸ ՆՈ.՝ ՅԱԾԱ
ՀՅԸ ԻՆՔԴ ԳՈԱԾ.՝ ՈՃ ՔՍԳ ՀՃՀ.՝ ՀԱ-ԴԸ
ՀԱՄՈԸԸ.՝ ՄԵՐԸ ՆՈ ՄԵԱԾՈՒՔ ՆՈ.՝ Ի-ԴՈ-
ԹՈՂԸՆՈՒ.՝” ՈՃՈ. ՀՃԸ ՀՃԸ ԱԽՄԱԾ ՈՔԸԸՍ.՝

“ՔՍԳ ՀՃՀ.” ՀՃ

ՀՃ: ՀՃ.՝ ՄԵԼԸ ՀՃ.՝ ԳՎ ԻՃԻ-ՈՒ ԴԵ
ՈՃ ՈՃԸ ԴԴՊԸ ԳՄԸ.՝ ՈՃՆ ԳԿ-ՈՒ.՝

“ԴԳ—ԴԳ— ԴԳ! ԻԿ ՀԵՐԻՍ ՀՄԲ.՝ ՀԿԸ
ՀԿ ՀՅԸԸ ԲՈԱԳԻՄ!”

ԴԳԴՒ ՈՓ. ՈՃԸԸ ՈՎԿՈՒ ՈՃՆՈԸ ՔՍԳ
ՔՆԴՓԱ ՀՃՆՈԸ.՝ ՀԵԴ ՈՎՄԸԸ ՈՒԸԸ
ՄԵՐԸԸ.՝

“ኝ ወ-ዕ ልሰተሁ ቅጂ” አለችና “በታኔ-ብኩ
እድታ የሬል : መሻቻ በታ ገዢ : ወ-ዕ የጥላ
ደን ስህን ወ-ሰት ቅጂ በስር ነበር : ፍቻን አስተው
በታና “አልጋዊ ጥርሃን የተዘረዋውን ሁጻ ለንዳ እኩን
ስራው ለደርግ :

“ተውው” አለችና ከመሳቢያ ወ-ሰት የጥጋል
ይጠ እውጥታ ስጠቻና “ፈጻማው ያበራል”

“ያ ሆሉ ወራ ለለምን ስር?” አለችና

«በኢት ልንጋጌ» አልከት :

መሻቻ መሻቻን እየች :

1956

“ፍራሽ አዲሽ”

አቶ ወንጀኖስና እኩን ቁራሽ አዲሽ የዋና ስው እንዲ
ይመስለዋቻሁ = ስለውን ሪፖርት ከተበዴ ቅንጋር ያለ
ዋቻው ስው ቅንጋው :

አሁን ይህ ለይቶው አገብጠ— ከነሰሙም አገ
ብጠ— በአምስት ዓመቱ የእንደ መ-ለ ሲ-ቻ-ቻ ለ-
ለ-መ-ሰ-ለ-ቻ-ቻው ይመስላ—የኩት ተምህርት የለም ያለ
ለይ :

እንባሩህ በፌርሽ ለሸኔ እኩን የሚኖሩ እንዲ
ማይውቀት ሁሉ ትራሽን ጥጥ ቅልተው ባቀተው
ከከኑት በእኔ ለያየት መማማ እኩ እንዲ ትራሽ አይመስ
ልም = በስንትና ስት ትግል : በስንትና ስት ትግል በጠ፡
ጥራና ላይ ላይ ከርን መሳሪ ተማማ ነው ለክ የሚ
ገባው : ትራሽ የሚሆነው :

ቁራሽ አገብጠን መንገድ እየጠበቀ የሚመሟው
ተለቅ ያለ ላይ አለ— መ ፊንን የሚረለው :

አቶ ወንጀኖስና ይህን ያው-ቻለ = ስለዚህ ትራሽ
መማማ እኩ በሚመስልበት ስት አገብጠን ይጠና
ቻና እንዲማከተለው የወንድ ላይ ወግ ያስተምሩ
ቻለ በጥበባቻው :

ቁን እኩን ለቀም አርጋው ይጠና

“እንተ ማን ነህ!!” ያለቻል በሚያስፈልጊ ይሞዥ

“እኔ አዝብበ!” ይለዋል ብይሱ እናን እና
መብበ ግን ለማግምልጥ ሥርቃቅ :

“አዝብበ የ?!” ስላም

እናደ ንገድናድ መሆኑ “አዝብበ ወንጀኖርኩ!”
በለም የመልጣችውና በጠ. እንዳጠበበ በነብር መሰረ
የይን ይመለከታቸዋል :

“ወንጀኖርኩ ተረኞቸኝ?”

“እናደታ!?”

“የ ድማዎ? የ ወርቅ የሚሰሳዎ?”

“አዋጅ!”

“እውነት አዝብበ ወንጀኖርኩ ተረኞ እናን ካሁ
ንክ”: ይለዋል ተረኞን እየደረሰ “ይኩዎን አመዕቀዎ-
መከተን ተንኋሽ ለደቻ እየደበደበ ያስቀባል ተመ
ወቂቻውን ይነዋል፡ ጥሩ ይጠበቅበው፤ ቁጥር ይህን
አመዕቀ የት የት እንደማጠቃ ተወቁ የሉ ?”
“አውቃለሁ”

“በል እንግዲህ ለራውን አሳያው”

“እንተ! ለደቻ ለምን ተመቻለሁ?” ይለዋል ተረኞን
ቻለስ በም፡

“ይኩዎልህ እንግዲህ፤ ማኅለባኝ በለም ካርድ በም
በለም ያደረገል”

አዝብበ ሆኖ በተልቦች ተረስ ላይ ያርሱ
በዚህ እየደበደበው “በል ተኋገር!” ይለዋል፡

“የም አልብ? እንከ ቁጥብ!” እናለ ስንኋና ስንኋ-
ብጠና ካርን ለደወርድበት እቶ ወንጀኖርኩ ለለቻል
መሙላቹ መጠቃቄ ይደም኏ል፡

እዝብበ ተረኞን እያንሰበው ወደ እስከጠል ይብ
ሪብ ካርንው በጃለ እቶ ወንጀኖርኩ “በቃው መሰለሻና
እንግዲህበ ለለቻቸ ይጠር እየማታቸው” ስላም፡

“ሁለቻቸ ተማታለሁ? ለለቻቸ ዘንዝራውን ተኋ-
ጥቃለሁ? እ? ይለመደግል! ለለቻቸ ላይ በለሁ ተሳይ
በለሁ !!! ተ—ት—ተሰደበለሁ?” እናለ ቃልቅ፡ በጠና
ካርን ከወረደበት በጃለ !

“በቃው እየለምደውም፡ እታይም ያ ያሳጠው-
ከራቻ እንዳለቀውን” ይለስ አሳታፊው፡ “በቃው፡ ቃልቅ
ይበቃዋል፡ እኔ በንዳር በሽጥጥል ይተወቁ እናከ
ጥን!” እናለ በብዝ ለመና ይገኘገለቻል ተረኞን፡
እሁንም መማማ እስም እየደለ፡ መከመንግም እየደ
ደለ፡ ተረስ ነው—ይውሳ ለሆን ማንም እለፈለው፡

እናደን ተረስ በብዛ ከርስና፡

“ይና እናን የምስቀው ይሞ ማን ይመስልሆል?”
የለቻቸ እቶ ወንጀኖርኩ

“ማን ነው?”

“ጥራቅ ነው፡ ከተ ሆኖለኛ ቃልቅ፡ ሰንኋና
ስንኋና ለደ የወለድ ይህን ተኋይ ይሁ በብጠ. እናር
ማስታት”

“እናር አስማውላሁ፤ ተኋይ መርሰዎ”

“ጥው ይበላኝ”

“ՀՇ! ՀԱՌ Ա.ՈՂԻ՞ ? ՀԵ ՔԹ ԽԱՅ ՄՅ. ԱՅ
ՔԹ! ՀԵԿՆ ՀԱԴԻ! ՈՐԴԻ-ԾԻ ՀԱԴԻ! ՊՐԴ Ո.Յ
ԳՒԹ. ՈՒ-ՄԴ ԴՐԴ! ՀՈՎԸ ԱՄՅ ՈՒԽ ՊԱՅ!
Ո.ՄՅԸ ԾՈՒ! ՈՒԹԸ ՀԱՐ ԾՈՒ! ԻԿ ՈՒԹԸ
ՀԿՇԵՎ-ՇԿՇԵՎ! ՈՒՀՈՒ ԹԵՀՆ! ՔԹ ԹԵՀ. Ա.ԳՄԱ
ԾՄԱ ՀԵԾԱ”

“ՀԹՇ ԱՐԴ ՊՎՈՃ ՀԵՌԱԼԵԳԳ” ՀԱԴ ՄԵԴՅԵ
ՆՈՒ Հ ԻՎՏՃ ՔԴՈՆՄԴ ԴՔ ՏԱԿՊՈՎԴ ԾՎ
ԴԱ ՄԵԲԱՑՅ ԵՇՆԱ ””

“ՀԵԶՈՒԹԱՆ ՏՁԻ ԽԵԼՈ ՀՅԴ ԱՇԽԻ ՀՅ
ԹՎԳԴԱՆ ՊՐԵԴՐՈ ՀԵԾՆ ԽՎՃՄԱՆ. ԵԿԱ
ՏՁ ՓՈՅ ՄՎՄ Չ-Ը ՊՐԴԱՆ ՈՎՔ ՏՁ ԱՌԱՆ
ԱԿԱԲ-Մ. ՊԵՏԱԿ ՊԵՏԱԿԱԿ ՔԵԾԴ-ԴԱ : ՀՅ
ՏՁՄ ՄԱԿԱ ԹՎԵՆ : ԱՊԱ ?”

“X” ፳፻፲ ፲፭ ፲፭፲፭፲፭

“ՀԵՇ ՀՊՐՄ ՄՊԵՐԻ ՀԵՇ ԱԹԵԱՓԻ ՀԵ
ՔԹԵՅՆԻՎ ԳՎՐ ՔԵԴՔԱ ?”

"*go', d-*?"

“Добре ви ја имате гојдечија?”

“ՀՇ! ԱԹԵԱՓԻ ՀՅՈ ՇԱՄԵԴԻ? ԱՅՆ
ԱՆ ՔԹ ՈՌՈ ՀՊԵՏՄՈՒ ՓԾՌ! ՀՋՄՈՒ ՓԾՌ!
ՊԺ-ՄՈՒ ՓԾՌ! ՔԹ ԻՇՎՈՒՄՈՒ Դ-ՄՈՒ! ՊՋ
ՋՄՈՒՄՈՒ ԻԿ-ԲՈՒ ԻՄ-ՏԵ ՓԾՌ! ՔԹ ԱՇՏԱՐ
ՄՈՒ ՓԾՌ! ՀՋՊ?”

“ወይ” አስተ እና ወንዳደሪያ : ሰጥተው ከኋን
ቍርፈው በጥርሰቶው እየበጠብ : ይ

“Քոյո՞ւ Ա՞ռնվա ՀՅՐԱ ԵՍԴ ՔԻՆԱ ?”

“እኔ አንዳሸችው:: እኩልሁ አንዳሸመቻ ሰራተኞቸው” አይ-ብዴ. ወንድቅርቡ እማማ ጉማሪነትን አያዝ
በጠ ስዕስ. በዚህ ሰጭበደብ አቶ ወንድቅርቡ የወ. ፍርድን
ምሮታው. ተመለስ::— እናን ቤታዊ እየመረመሩ::

እኔ አሁን የምስክር ቁርጓሽ ስንት ነገር ላይ
ልተሳካም ይህንን አብዛኛው የሚመታወች ተረሰ ስንት ነገር
ለተሰማ ይህን ? እኔ ወዘኝነሬሽ ይህን አያስላለስ ዓይነ
ቶዎን መደ ሌማዊ አቅተ : “አዋን : ከዚያ በላይ ያለ
ለማግኘ ንዑስ : ከሰማዊ በታች ያለው አይን ፖርቀር
ነው : ከፋርቀር በታች ከርሳለ : ከዚሬስ በታች አልጋ :
አልጋ በላይ ተፈሪ : ከፍራሽ በላይ ሙከኩለሁን ንዑስ :
ከፊከኩለሁትው ወሰኖ የምስክር ንዑስ : ሆኖም የምስ
ክር ንዑስ :” እኔ እኔ ወዘኝነሬሽ በጥበባቸው እያወቀት-
የንግድ ቁርጓሽ : ቁርጓሽ ለመጀምሮ : ቁርጓሽ ለሰነዱኩለሁ
ቁርጓሽ ለእንቃቄና : ቁርጓሽ ለሁሉም . . .

1967

八
卷之三

ՀԵԿԸ ՋԷՇ ՈՃԱ ՇՄՎ : ՊՂԱԵՒ ՄԵՋ
ՈՓՔՔՆ ԱՄ ՀԱՎՄՎ : ԱԴՐՎՊ ՊԵ ՔԾԵՎՄՎ
ՄՎ ՔՎԵԴԻ ՀԱՌԱ : ՄԵԴ Ե՞Ն ՈԲ ? ԱԽԾ ՄԵ
ՔԲՄՎ : ՄԱՐ ՀԲԵԴՐԴՔԲ, ԻՆՖԹԱ :

ለጋራረ ዘይኬ ተንከላቸ ቀመና ፍቃው እና ስት “አዲን
“እኔ” በለው ስም አዎስተለት እና ተኩለው የዎንጀው
በን ሌሎት ባኩር እና ዘይኬ ተንከላቸ ቀመና ፍቃው እና ስት
የንኩነት ይሞላው ወደ “እኔ” እያሉ እያጠኑት እሳይታት እና

ԱՅ. ՓԹ-ՆՆ Դ-ՌԴ ՄՆ :

ԱՊՀ“ՀՆ ՔՋՆ” ԽԸՆ ԾՈՎՈՒ ՔՄԸ ԻԱՅՆԴ
ՔՄԸ ՀԿԴԻ ԲՍԴ ՀՔՈՄԴ ԱՌՎ ՀԸԸ ՀԿՇԴՎ
ԳՐԱ :

በዕለምን ከፍ ወል “እኔ”

“እባብ ስምም በንግድ-በት ይመናል” እናወለ

“እና አዎር ስትል?”

“**Июс** **на** **хаме**”

“Ամսակի ՈՃ ԱՇ : ՊԱԾՍ ԽՈ : ՔԵ ԽՊ
ԱՇ ՀԱՇ ՀԱՄԱ : ՈՒՆԻ ՀՅՈՒ ՈՒ ԱՇՆ ՀՈ
ՈՒԻՒ-Դ ?” ՀԱ ՈՄՖԱԿ ՀՐԴՎՈՒ ՀԵՎԻՎ :

“እኔ” እብዳት ይመረው:: እንዲሸጠው ከ
ይህ አስተዋዱት፣ የከበዳት ደንብ እብለት አሁ

በት : እናት ይህን እያየት እርሱ ይ-በት : እኩድ ቅን
 እውቅ ያደረ አብሽ አመጣት : መና ይስተልች አለ
 በይልነቱ ላይ አብዳት መመራ : እናት ይህን እያየት
 ተከተሉዎ ማስደ : አብዳት እውቅ ለይም መጋጥ :
 “እኔ ይሸኑ” ይለጥ : ልማትው የኑት “በላቸው፤
 “ማን መፈሱ ?” ይለጥል :
 እናቻቱ “እኔ ይተው የኑን ልሸ” ሌሎ፤
 “በገዛ ለሸ ወን አገባብ ?” ሌሎችዋው፡
 “እንዲሁ አርካም የለ!” ይደቂዋል፤

1967

እኩድ አልታዊ

እንዲጠማለ ቅኑ የተማለ ስለት ባለቤ ገንዘብ አብል
 የፈቀኑ ስለት : በርሃኑና ተለዋ ከውድ ወ-ሆዎ ለማለት : እና
 ተብናንተውም ለማውጫት ለመጠወች፤ ተያይዞው ወይ
 አትወ አልታዊ ቤት፤

እኩድ አልታዊ ቤት የከተሉት ስራር መግኝቶ መቆ
 ሌጅ ነው፤ ታቦሮ እና በከራር የምትዘዋኑው፤ “እንጠው
 ላይ ሆኖ ይታያል ከሳለት፤ የተያደልታዊ ቤት የህክም
 መድሃኒት” ያለቸውም ስቀና መቀቂ ስለማረጋገጫና
 ሰው ወ-ሰማዊውን ሁከትና በታኑት ለመሽኑ ስለማን
 በታወ ነው፤

የተወ አልታዊ የቀኑ ገረቡት “ዕድሜ ቅጥል
 መፋዬ ከተደ ቤት” የሚል በበኩ እስከሱስ የተጠ
 ሲበት ከርቶን መረቀት፤

የተወ አልታዊ የግራ ገረቡት “ልየ ለየ በያዙነቱ
 መቻላ የሂሳ ስጥን መሽጭ መድብር ቤት አስተያየት
 እናይርጋለ?” የሚል በቀድ የተጠለበት ቅርቆር ከበሩ
 በላይ ተስቀሉ፤ እኩድ ቅጥር የሂሳ ስጥን ባድግኝነት
 ተደግኝ በዚ ቅጥኬል፤

በርሃኑ በማማል ስነር：“እነዚ ከተደ በልተን፤ ዕድ
 መሸጥኑን አስተረጋ መድሃይ መድብር ገበተን የሂሳ ስጥና
 ተንን መመሪ እነን፤ ካረቁ የተረጋዬነን ገንዘብ ቅጠል
 አስይነን ስናበዬ ወይበታችን” እለ፤

“የለው የዚህ ክፍት ጥሩ የርሃ ክመራችን አንዳለ አባቶች” አል :

“ምግኹት አይደለም : አንጻች አይደለም መረጃ አንዳለ አይደለም”

“እኔ የስነር ቅዱታ፣ የጠላ መብት አንዳለ እናን ይች”

ሁሉም ነገሮች በዘመኑ ሊያሳይ አጥቃ አልተቻ በተ ተልቅ = አጥቃ አልተቻ ፊጥነት በለው ወርቅ ተርጓሜውን በቁ :

አጥቃ አልተቻ የፊትኩነቱን በመን የቁና የቁ ተለ ወተ ሂደው : የከተማንነቱንም በመን አንድ ወደ ማለፈ በለው : ለይከተማ ለረጅምውን ለፊና አንድ አመሰኑ ቅርጫቸው፤ አንዳለ በዘመኑ አጥቃ አየተባለ፤ ወርቅ ተርጓሜውን በልዋዊ ድጋግጣም አይደረገ፤ በላ አያጠሙቀ አረቃ አየሰው፤ ታንካብና ተብ አያቀበና . . . የጊዜቻቸውንስ ይች ነው፤ ወቅት ይህ ከፌ ተኩለኛ ይመት፤ አይወጥም በጠራት በጠራት አይል አይት . . . አጥቃ አልተቻ ወካን “መCCCCC” አስከላደተኝ“ማረጋገጫ” አስከላደተኝ እና በለውርቅ ተርጓሜውን አንዳለም በለፈጻጥቶው አንኋገርልቸው፤ እኋላ መንገዶችንን ለለምኑም አኋነስ አኋዎስ ይህናል :

አጥቃ አልተቻ ፊጥነት በሉ ሌታው፤ ተብ በለውር አይ ይህ በዚከኑ ለይህን አይሰው በዘመኑ አንዳወረቀት ቅርጓሜዎች ያደረጋቸው፤ ይመሰላል፤ ፊጥናው፤ የሚ ስቶ መክፈ ይመሰላል፤ (መክፈ አንዳማይሰለቀማ የተ ወቀ ንዑስ፤ የገን አንድ ወገን ስተ በለወተ በሰቀበ፤) ተኩለ የቁና አልተቻ ሌገግታቸው፤ ለተቻ ሰብ ይለው ሰል :

በተለይም ከሚሆኑና ከተለው የርሃ ሌላቸው የሚታየው እንዲቸው፤ የሆነ አመት ያግኙትና ቅዱር የተከማቸውን ይመሰላል :

እንጻችያማ በርሆኑና ተለው ወደ አንዳቻው ወደ ሁሉታቸው ለቋሚቸው ዓይነት የሚ በላል ለይህንም ይች ለለ ለይህንም ይችለል” ይደል በጽሑፍ አንጻር :

ሁሉም ጉባኤው አንዳቸተውሙ አጥቃ አልተቻ በዝር እናቸው እናተኞ ለቋሚ ቅዱታቸውና በርሆኑና ይዘው፤ ቅዱው ወርቅ ተርጓሜው፤ ይመሰላል፤ አንድ ለአይቸው እናደ አንድ መለከና ይሰጠ ለተቻ የምግኹት ይመሰላል፤ በርሆኑ አንዳመኑስ በለ እና እናቸው በሁለት እና ቅዱ በሉ ሌላው የመለከያዋን ከንፃር በኋቀር የሚሰጥ ይመሰላል በዝግብ፤ በጥቅቱ በብ፤ አይኞን መቀና በከተ ለተ አረቃዋዋ አኋን መቀት ወላቹ፤ በጥርጋው አመተቻ፤ ወደ ቁላ መረዳቸ :

“እስዬ! ከዘመኑ ይረሰለኛ” አል ሆኖን በመሻኑ፤ እና ቴሽ፤ ቅዱ በለው አያቸው፤ ስቶ ስቶ በማረጋገጫ፤ ይች :

“መ-ቀት፤ መ-ቀት፤ መ-ቀት!” አስተኞ አጥቃ አልተቻ፤ ወርቅ ተርጓሜው፤ ያረቀውን ንብረባል መለሰ የሚውረ ወርቅ ይመሰላል አንዳበረው፤

“የረቡና የንብ ቅዱር መ-ቀት!” አስተቻ፤ ሁሉም አንዳቸተቸለው፤

“እኔ አንተ፤ የዘመኑ በለወተ የመተ ተግኝተሆ በዝኑ፤” አስተ :

“የደማ አይመቻም ንብር፤ የለሁም ንብር” አንተው፤

“እኩ እኩ ነው ጉዳ ይጠበቃሁ የ እኩ ደም እኩን
የለሁም ወ” ስላምታው ካልታቸው እኩ መሆኑ ወርቅ
ጥርሻው እኩ ማታ ሂሳብ ተደበቁ እርሱናትው ስሙ
ልምባቸው ታዋ”

ገረምጃው በንግድ በለው በትክክልታው እያቀል ክንገጥ
በለው እያቀለው “ስማሁ ልቻ ተለዋ እኩ እልታቸው እኩ ሁ^ለ
የለም ወ” ህልሰ የመቶሁ እኩይሁን እኩ እልታቸው
እነዚህ በለው”

አገልግሎት ወንበር እኩ እጠበቅ እያዘቀመጥታው
መለከታዊን እኩ ተተ እያዘረጋታው : “መለከት
የሆነ ከማርራቸት በለው ምን የፋቀር ወልካት እለ?”
እኩው :

እኩ እልታቸው ሌኩሩ በሉ ባለቤት ስተኞች የግራ
የረቡታቸው ካጥፍ ወከራም ተልልቅ ዓይነቶ በሉ
ኩር ልማሽ ቁይ ሆኖው ቅርቃዋል ስመ ገዢው ተስፋው
ሰነድ የሁለሰት ሰራር ማዋቅ ገዢው በርሃው ይለታል
“ኩ ሆሮ ገዢው” እኩ እኩ እልታቸው “ኩ ሆሮሁን
ለውጥ ወረዳ ስተኞች እያዝኑ ለዢያ መባል ደም ምን ልለ
ጥ ነው? እኩ መግባራ ወልኩል እልጋሁን ወ” እኩይም”

እነዚህ መዝሪ እንደዘንዱ እየተመዘገበ ቤት
እየተመዘገበ ተመልዕ ማተመዘገበ እረቃውን በትክክል
በረሃ በርሃውን ሰነዱታት ቁቻ በደማገብ ለማለት
እኩ የሀል ገዢ ልይወልኝ እው እኩዎን ወዳኑ ወረ
ወረት እረቃውን ተመመውን እቻጥለ በትክክል እኩን
መሆኑ ወለን እከማተረ”

“ቀኔ በለሁ ተቀ ተስከራለሁ ወለ መሰላው?”
እኩ እኩ እልታቸው :

እነዚህ ሁለተኛውን በተቀዳለት : ጥያቄ “ታኋይስ
በዚ እንደሆት ነው?” እለው ገዢዎን :

“ይህን ስምንትናው ቤት መኖረሰ ነው
መሰላኝ በዚ መሞት እየተው ሂደል ነው”

“ምናይሁ ተዋናለሁ?” እኩ እኩ እልታቸው : “እኩ
እንደሆን እልቀኑልሁ ደም በዋናንም በሳጥን እል
ቀኑር ወ” እኩ እልታቸው እኩ ወርቅ እኩ እኩ እኩ
ይሆን ነው ስተኞች ወለት እምታል? እልታቸው ማን እኩ
ማናቸው ነው ልቻ ወለኝ ሰብኝ ነው የጥ ወጥ
ለው ለንጂር”

“እኩ ለሌንም መሆኑ ልጅምር ወይ እየልብ
እበባለሁ” ከት በለው ማቅ እኩ እልታቸው : ወርቅ
ጥርሻው ማግ በለው ታዋ” . . . እንገዲሁስ ወ ወርቅ
ጥርሻው ሌያንተናቸው የሚገኘ እልቀረው “እር ይር
የበሰለ የጥል ወለምኝ ሰብኝ ነበር ይህን ወርቅ ከጥር
ለውጥ መሆኑ ያስተካል = እንዲያጠቃው ነበር ተሳሳ
ቃውሬ = እሁን ችግ ይበልጣቸው ይከልለቸው ይመራ
ከው-ቢታቸው ቅድም ገልፋ እየታየ = የምናቅብንና
ይህን ወርቅ አውጥተው ወይም በጥልት = ከባለትማ
ተረጋጋሁ ተስኑኩና ማለት ይህንበቃዋል = እለውልቀ
ወም ይህን ወለኝ እኩ እልታቸው ነኝ በወርቅ ምኑና?

እልታቸው ለለም በወርቅ እልታቸው በቀቀር ነው
እኩ እኩ እልታቸው ለለም በወርቅ በለው እልተ
መዘገብ ለለምታቸው በለው ነው እኩ እኩ = እኩ እኩ
እኩ በኩል ለወርቅ ሌያንተናለት? ሰነዱ ለማግ ይንገጋይ
የይሁን ሰነዱ ለወርቅ ይጠናቸለቸል እኩ ወ ወሰነት
ለቅ እለ = በወልደ የር እኩዎን ያለ ማቅ የጥ

ለዕን ነበር የሚውልድ = ተሃ አላቸው ቁጥጥ ገዢያ
ስብመት አሁንልቸው ተነስቶ ለያቅሩቸው :

ወደሰ ሂወር እያሉ ያስለመኝትን ቅልጋ አይችማኝ;
“በርኩ በረከሳኩ!” አለተ :

“የዚ ለዚ” አላቸው :

“ይኩ ገዢያ ስው አገልግሎትናለሁ”

“ምን አረጋገጣ?” አሉ በርሃራው : እነዚች አየተው
ዘዴዎች ስትሬድ በቦርሃራዋቸ እያተካተለ :

“ምን አረጋገጣ? እሁንስ የለበ ዓይነ ይረቻ ሆኖን
በኩ = አለውቻብህ መሰላሁ? በፊልጋ መና ያሉ ስምቻ
ሪኖ ለበሰው ለያልፏ ሲታይ በዓይንሁ ለተከተለቸው
ስተቀመጥቸው አላይሁ መሰላሁ ?

“እንተ ማረቻኩ! ይው እንዳለ እትምና በየሂለሁ:
ቁ!” የባክርም የጨዋታው ለፈቻ በርሃን ፈት ለይ ፍር
ህት ሲቻ ለፈቻ አይቸው አዘጋጅተኝ ወደሰ ሂወር በለው
በዚ በርሃሩ ገዢው አይሁ እያለተ :

“በርኩ በርኩ በርሃቸው በርኩ!” አለተ :

“ወይም አልቻይም !” አላቸው : በቻ በለው የነበረው
ፍርሃት ተመልሽ ለስተዋው እያተስማው :

“እርሃኩ ምን እንዲሁን ልንጊሁህ ?”

“ምንድንው ?”

“እይን መከራከሩ ነው :: የ በልጀነት ታክስ ነፋሰና
በተመምዶና የፈት ታክስ ይሰማን የነበረው ፍርሃት
ከዋት በስምቻ ተዘን፣ የ ሁሉ በፊሮ ፍርም የ ሁሉ

ተስፋ የስቀል እንደት ይበት ይሞ እንዲ የስለቻስ
የነበረው ታንቀት ለተስ የልኑስ የኞል :: የ ሁሉ መሬ
በሽ መሻበር ከንቱ ሆነት የኞል :: ተንሽ ለቻ በዚ
ለማ የሚሰማው የቻብ መሻተት የኞል :: ከንቱ ይጋታ የ
ከንቱ!” አሉና መለከያቸውን በፊሮ አርገው ገልጋጥ
አይደንት :

1967

ተከታታለው ስው ወደ በኋቃቱ

ማንኛው ስዕስጣቸው በው-ሰት ለዓቶች ሁ-ልጊዜ
የሚዘሩት የእውነት ሌት ወይዘር ያሉም፤ የክና የተን
ቀረሩ፤ እኩንጻ ጉራዳ፤ እንጂ ቅሬጥ ሌት ወይ
ዘር ተርቻል ጉዳና ቁልፍለት ሌይ ቅመው እቅበቱን
በኋቃቱ አይን እያችሁ፤

“ቅመባለሁ በልኝ ከጋራው በለይ
እንጂ ለዘመ ማድ ማድ ሲይ”

እያለ እየዘፈሩት ቁጥር፤ ለይቻንቶ ሰመጣ በእዚቷው የል
ከት ለይሁን እቅመ-ትና፤

“ጥጋላል” አለ-ት እየገለመጠ-ት፤

“በዚህ ዕድሜዎች!?” አለቶች መለው በለቻከሰ
ው-ሰጠን እየሳው ይ

በደንብ ስዕስመ-ት፤ “ተሄሱለሁ ወይስ እተሄሱም??
እነዚ መንገድ እኔ እግዳማው ለያየኑ እልወጣሁም
ይቅርታህን” አለ-ት፤

“ይግባ እኙት”

እነሳ ባለቻከሰው በዘር ልጠው ቁልፍለቱን
እግረኝ እያስበረጋገኘ ባለመከና እየሰራራል፤ በሁበት
ለጠውት ልጠናን ባለዚች ልጠናች መሀል እያሻለከ
ሁ-ል-ንም እያቀድሙ፤ ተልቅ ከበ ዘማድ የንከ ለፊርድ
“የእር በር መልስ እሉሁ?” አለ-ት ወይዘርዋል፤

“*Allegro*”

“Պաշտօնական Ա.Գ.Ը հա- « ԴՅՖԸ Ա.ՄԿ. ԲԴ-
ԱԱ ?” ԱԼ-Դ ԻՌԴԸ ՈԱԶ-»

"**לֹא־מְגַנֵּבְךָ יְהוָה־צְדָקָתֶךָ**"

“הו יגש לו “זאת”

ትንስ ነው ባለቤትነው እናዚ ሁሉት ጥሩንበ
ተኋኑቸው፤ ስሳት አራት ግልምና ቅዱርው.ሮበት፤
አምስት ሰደሰት ሰዋታ ቅዱንጋብት፤ እኩ ቅናን
የአገሪቱ መግንድ በላይም አይን ላይበ ለቀቀው ቤት
በተኛ ፈመው መግንባድ፤ ወንጋ ተራጋ እወራ እንዲሁ

“እኩል ነው ይኩስ ልማት ቤት የወጪ የተዋረደው”

“ወርሃኒ? የዚን ዓይነት ወርሃኒ? አይ የወረዳ
ውርሃኒ ነው እስከ ወደፊትኩንት ተስተካቶ አታቸው
አቶስሙኩ የለም”

“**Յ**ՇԻՎ-ՃՐԴ ՔՓՈՒ ԱԴ ՄԵԿԸ ԻՇԽՆՈՎ-
ՄՀԵՏԸ ԺԻՆՈՎ ՀԻՇ ՄԿ ԱԱ ՕՓԻՄ-Ն ՀՎ-ԸՆ.
ԴՐԱՄ- ԱԱԾ ԷՆԴՅԱՎ ՀՆԾ ՃՆՊ ԳԱԸ ԱԱ
ԲՆ ՔՄԱԸ ՄԵԿԸ ։ ՀՆԾ ՀԱԾ ԻՒՊՎ-Ն ԱԱ
ՄԵՒ ։ ՊԵՆԾ ՕԲՐԴ Կ ՀՎ-։”

“እንተ ወለ! እንተ ወ-ሳ! ይደናህ እንዳ ደስት
ከኩን ቁጥር የሚጠጥበት ይገኘ-በህ ለፈመሰብና!”
እያለ በመ-የኑ ተጨማሪ ልላጊው ካብዛቸው ይ-ቻል-በው.
እኩን እናነዕስና እለፈ የት ወይዘኝ ቅ የቻው የምን
ልጠልም ተከራይ የመሰረት እንዳርሱ ካብር የተቻው ይ-”

ՈՅԹԱ ԳԵՂ ՀԱՅ = ԲՐԱԿ Դ-ԻՒ ՀԱՅ = ԻՃԱ
ՔՆԱՀՎ ՊԼՄԸՑՔՆԻ ՀԱՐԴ ՄԻՒ.ԽՎ-Դ Զ.Ծ ԱՅՆ
ՀԱՌԵԴԻ = ՄՔ ՄՍԱ ՄԵՐԱԾ ԽՎ-Ծ ՈՆԴ ՊԻ ՀԱՐԴ
ՀՐՎՎ ՀԵՐԵՆ ՓԼՄ ՀԱՌՈՒԴ ՀԱԲՎ ՖԻՒ.ԽՎ-Դ :

“እኔ ደረሰኝ! ጥሩ በእንተዎላ ከሱጥት በእንተዎላ
እኔ እሙኬ ተተቻቸውን መልሰው እያንጠልጠል፤”
“ደረሰኝ ይግባኝ”

ՀՊԵ Ա.Թ.Ս. ՀԿԴՄ-Ն ԽԸ.Ի. ՈՂԵՒՈՅ. ՔԴԱՐՄ-
ՔԴԱՐՄ. ՖԸՆ ՈՍԼԳԴՄ. Է.Դ. ՈՂԵՒՈՅ. Մ.Ա.
ԱԼԱ ԿՊԱՊԱ. ՀՀՁՅԵԼԴՄ. ՈՂՓԲ ՈՄԱԼՈՎ
ԽՈՇ-Մ-Ն ՀԴՅԵՑԿԴՄ. Է.Ծ.Մ. Դ.Մ.Դ ՄԵ-
Մ-Ն = ՀԿԴՄ-Ն ՄԻԱ.Ժ-Մ-Ն ՈՂՂՈՎ ՄԱԿԱ-ԿԴՄ
ՀԱՅՈՒՅ-Յ-Ն :

OF THE L.

"ይግባር አማካች፣ ከገዢ ይደርሰበታልሁ። ይህን
ወንበደ እኔ ባልከር ሆኖ ይከሰተኝ ይታስራል።
ይግባብ! ይግባብ! ቅሉ ስያመልጠን፣ "እላቶው አንዳ
ቀመጣዊ ቁጥር ባለፈ ዓይነት ባለ ተዘዋዋሪ ጥርድ።

በልግኩው : “በሁሉም ይመጣል ዓይንና ተርሰህ”
አይደለ አየዘሩት ገን አብቃውን ስይዘጥ ገበድ :

ታክስዎ አይተ የየ ይመት ይመሰል በለላች፣ ተፋ,
ተለከት = ለተጥጥ የቁድመን ካሬን በልግኩው ለዋጥል፤

“ጥመጠለሁ በላኝ ለቦታ ለመግኘት :

ነጠላ ፍልጋ አልከኝ ከኋ በደግኝ” አል :

“እንዲሁ ዓይነት ለቦች ፍቃው ለማቻንን የሚያ
ጠቃኑ” አለቃው አይደለ ለሰላይቻንቶ : “እንደረቻንን
ለዘገበኑ ስሁ ንው እሙትኝ” በዚህ የሰላይቻት = አኖሪ
ርፈዋለን፤ እናስጠናረፈዋለን፤ ወናለ በላኝ = ሆለት
ጥመት ስሁ እሙትኝ በለሰራርድበት እኔ አይደለሁም፤
በለሰንርፈው ባለሰሳይወው እኔ ዓይቃው ቅዱ ማየ አጠና
ለሁ የያለ :

“እኔ ማየቱለ በቀረበነህ፡በቸ ቀይዋን ከጠቀኝ እንዳ”

“እኔ በይማሂት ንው ማረጋገጫው ስለው፤ እርስዎን በቸ
መሰላለዋኑ? ተክስዎንም ከሰው መዋልኝ፤ ንው እንዳ
አሉ እንዳን ስው ሆኖ ተክስ ለኋላ የመንኛ ፍቃድ
የላውም፤”

ኞው አሉ እሙቱ = እኔ የቀልበ ያለሁ ምን ተሰማ
ቻለሁ = እንደበለ ፍቅር ቁልፍ ይዘጥው የተወረመረው
ለካ መንገዶት የሚያችል ይርሱ የሂል ?

ሀለቱ ተክስዎ ተከታታለው ለቦሩ የየ ታራራዎ
ዘዴር በግኝ የሆነቸውን ቁጥብ የተባለች አይኖማ
የቁድቸውን ሲለ ወጣባቸና፤ “የቁ! የቁ! የቁ! የቁ! የቁ!
ይረጋበት ጥሩት አለበት” ሲለ ገንዘብን እንዳ ለረግ
በት ገዢ እንጠት አለችና እንዳ መተረሻበ ለጥንት

“የቁ! የቁ! የቁ!” እያለች ለጠቃቃው መንገዶን፤
ተከተለቻቸው የተከታታለችን ተክስዎ ማስተካም ተከ
ቃቃለው መርቆቢን አልፈው በሽፍቱ መንገዶ ለደ
ጠው ወደቀኑ ተጠቀና ማርቃጀለዋን አለችዋቱ፤

ፖንታኝም ጥሩት አንጻልጥላ ታንና የኋጋጋቸውን
በንቀጥ በኋጋጋው ወጪት እንደዋ ተቀምው ለቋኑ የጠስ
የኋጋጋው ገኔሬ ገንደምናው :

“እኝን ይመዳል ተከተያቸውና ጥሩን እንደ እንዳ”

አላት

“የኋጋጋ ማማሪ እንደ ለተ ይጠበቀ኏ለ”

“እንደርለን = ከልደረሰንም አይደለ ተ እንጻል
ለን = ፍጠው ለቦ!?” አላት :

በንዘነን በውጭ እንደቻቸው ለገጥ ስምራዊው ማር
ቃዴለዋ እንዳ ወሆ ልሰሰት = ለተ ወይዘመዋም በማር
ቃዴለ ያለውን ወጪት አይቃው በልግኩው በኤን ቅዱል፤

“እናደተና ያናደረት ወሰጠ ተኋነቁ”

ታክስዎ ተክስዎን ተከተለ

የቁድቸው እናሰን ተከተለ

ማርቃጀለ ያቁድቸውን ተከተለ

ተከታታለው የበሽፍቱን መንገዶ ለፈጸመቱ፤ ታና
ንተናው ጥሩቱ ለይ ወጪቱን በለማርቃጀለ ይለመት
ለይረጋበት እምሰቶ የኋጋጋ በማዘራሪ ለረግ ለጠው
ማቸው ተገርጹ የሂል እንዳ ለይት ወሰጥ ሆኖ
በያይቶው፤

“ማማማያ ላንቃማርያ!” አሉና ለራ ቀበቶ በታ
ው እኩ ማርቃጀን ቁርር፤ በግኝ ተኩ ሆቴ በንዘነዋን

ՀՐԴ ՀՐԴ ՈՒԾԿԴ ԵԱ ԽՇԱԾՈՎ ԽՇՈՐ ՄԻ ! ՄԻ !
ԽՇՈՐ ՈՄՔՆ ՈՎԵՐԻԴՎ ԽՄՇԻԴ ՊԿԵԶԸՆՎ
ԽՈՑՔԴ :

፳፻፲.ው. ቅጂ እየበለ ማስተካ እያንከ ሰጀራ እየ
መ ከዚና ሆኖ ውት ለሠት “መጨረሻ” የሚል የት
ራዕስ ምልክት አጠቃላ ቁጥር ማማውን እያስጠደገ
ሰያይ ስያቶች ቁጥር ያደረግ ይረዳ ተብሎታ ተብሎታ
ለዋ የሰነድ የቅርቡ ተብሎታ የሚከፍል እምነት ውት
እያንደኛ ነጠላ የለበለ ለተም የሰነድ እያንደኛ
እያንደኛ ነጠላ የለበለ ለተም የሰነድ እያንደኛ

ՔՆԱ.Թ.Թ ԱՓՀՊՄՖԻ ԹՆ ԿԱՐԴ ՃՈՒ :
ԱԵԽԱ.ՎՐԴՆ ԹՆ ՔՆԱ.Թ ՃՈՒ.Ը ՃՈՒ.Ը Հ.ՅՈՒ
Ճ.ՅՈՒ.Ը : ԱԿՈ ԱՆԱ.ՔՆԱ.Թ ՔՆ ՄՄԻՆ ԳԲՈՒ
“ՄԱՍՀԱ” ՊՈՒ ՄՃԱՀԱ ՊՈՒ ՄՄԻՆԹ ՈՅԵ
ՆԱՌ : ԿԱԼ.Թ.Վ.Յ. : ՀԱՌՔ.Թ.Ջ.Մ.Վ.Յ. ՓՈՃ
Ճ.Յ.Վ. ՄՄԻՆԹ ԱՄԻԿԾԻ ԿԱՐ” :

ከወደም ብቻ አንዳ ብቻ ስለም ይሞላር ተልቅ
ልተል ስተል : ከወደም ብቻ አንዳ አንዳን ስያሳድድ
ገዢ እልቀ ሰተል ስተል መምዝኑ ተልመት ስለ
“ገዢ አንሰራለን” እለታው የበታች ገዢነት የማ
ኩ ቤት :

հԱՀԹ-ՆՅ. ՀՅԹԻՇԻՆ : ՄԸԱՅ ՈԱ
ԴՐՈ. ԱՀՏԻՎՈՅ ՀԲԱԿ :

“**ЛІТТ ЕССЕВ ФІЛ 412-7:**

ሰሰነት አቶ በንደራ ስነዬርድ ገዢ ዘመን
(ጥር ፳ ፧፻፶፭)

A T L A S

07307 ልሃም ተብ ስምት እስከራ መል ተረት
እለን = ለዚህ እንደገኝ የንጂ ለበተቻው =

ՀԵՐԱՅԻ ԱԴ ՄԱ ՀՐԴՈՒ ՓԼ ՀԵՐԴԻ
ԹՄ ՔՊԳ ՄՊ ԴԵՎԱ ։ ՈՄՍԼ ԹՅԱԾ ԱՓՇ
ՀՅՋ ԱՊՐԵԴՄ ՄՈԸԸ ԴԵՎԱ ։ ՊԵՂՋ ԱՄ ՔԴՐ
ԱՄՆ ԹՅԱԾ ԱՓՇ ՄՆՈՒՅ ԲՈՅՆ ԲՈՅՆ ։

“እትያወጪ ለዚህ የልማትናው እና አሁን ከዚ
ስለጭ እልተ በለ እና በከንተ እንደረሰው ስሏት መለ
የታች ያለም? የከራንተ እንዱቀት አጠገብ እናኔ ተገኘ
ለዋ አላቸ እና የለቻው ፊርማ ማረቀት ያለቻው?
እናዚ ወይም ቅዱት አሉ ለሆነ = እምልከል!”

“*አግዥስዕ!* አይን ይደሩኝ!” አልተ በነበር ነ

“**գոյզ Ա՞ն ? Շե՞նքո՞ր ?**”

"*אָמֵן אָמֵן יְהוָה אָמֵן*"

ቍት የወጪዎር ለቀኑን ጥሩ ለምጥ ለንግድታ እና የልጻው በት ጥበት መንገድ ገዢነው ቅዱ እስ = ለሰላም ሆኖ ብቻ እስ = ወደሆነበትው ስለ =

፳፻፲፭ የ፻፲፭

“ՀԵ ՈՒՅՏԻ ՈՒՅԾ ԱՅ ՀԱՐԴՈՈՇԻ” ՀԱ
ՀԻ ԼՈՎ-Ը ՀԵՄ ՔԸ ՀԱՐԴՄԿ ՔՅՈՒՆ : ՀԱՄ
ՔՅՈՒՆ. Ս-Ը ՔՔԸ-ՄԱՆ ՊՐԴ ԼՈՄԾՈՒ ՈՂՋՈՒ Ձ-

ንኅ ደርሞችውን ወደ አቶ ለውጥ እነዚ “አቶ ለውጥ የሚከተሉትን ተናገሩ” :

ከሰኛት በኋላ ነው : ይጥቃል ይመጣዋል = እንደ ለውጥ ስምም ለማቻዎች የሚጠበቅነትን ጥሩ በታ ተቶ ለጥቆ ካለው ባለጠላዊ በቻቻን ፍጤት በላ ከተ ቀመጠኞች በታ ገዢ = ለተቶው ተሳሳሽና የዚ ለልን እንዳመጣ ያለውች ይመስል ለታየው ካቀፍት በኋላ ጥሩ በጣዲ እምጥታ በርሃምቁ ቅድሮች ላይ እስቀመጥ ተሸጠ ተጠሪ የሚገኘው ይመግኘው ይሰማል :

ስውጥው መከውን እንደ ተጠናቸው እናን ላይ ተማሙ በርሃምቁን ለያስቀምጣ :

“እኔ የዚ ንክህ ለውጥው! እምበ. በል ገዢ አለ በኋን እንደ?!” አለች ለተቶው በቻቻው = በንደዚት ይመስል ገን ይጥቀዋ ካብኩስኩታ የዚም የህል ከኋ እና ልም = ለውጥው ቅና አለ = ማንኛም ለኢ ለውጥ የለም በበቱ :

ለተቶው “እምበ. በቻ እምበ! ወደ እንደ እና ልም : እታሰኗው የለም! በሉ መለሁን መጠና ወጪልቸ” አለች ለውጥውን በንደዚት እያያዥው = ተቀጥቷለች ገን እትመሆም = የውጥ ለውጥ ለሰማት እያዥልም = ለውጥ የሰም ተባው ፍርማትም ያዘው = እብድ ተሆን እና ለት?

ለተቶው በከራት እያዥን መጠቀም ላይ እርጋ ቅጂ በሌላው እያዥ በንደዚት ወደ መውሃኝው በር እያመስ ካቶ “እና, ይቻር እትከራለ” አለች “በቻ ወጪልቸ” :

“እናን ነው?” አለች ለውጥው እያተካናው= (“እና ለት ተያጋር ወራተኞች ተሆን?” የሚል ልማት ገዢው)

“ሆ! የዚ ተቀርኝ ጥሩ በሽጥ ካስለን ስጥና የኋይ የኋይ ዓይነት እርከብ ነገር የዚስራው? ለምን ሲ በር እያቀርቡም = ጉረበት መቆቅ ይገኘ኏ል” በፈኑና እናየች ማቆበሩትን ተጨረሰች ማልሁ እና ገኝም = ሆ! የዚ ለረዳዎች እናንተ!”

ስውጥው ጉርማት ለያደወት ጉዳይቸን ካልተዋ እና ተከ በላ በይረቅ እያን እያየችው ብግ በለ ደምና እንዲህ አለቸው :

“እሁኑን ሆኖ በር ካከሉሁ እውጥቸው ካልለ ተኋና እሁን ቅበ በየ የተናገኙትን ሁሉ መከ በየ ለውጥ እንዲሰማ እያርሱ እናገረዋሉሁ” :

“የማኑሽ ይቻር! ማን መሰላከን እንደ?” አለች የውጥቸት ይቻረት ይጥሙ ወሰጥ እያሰማ” :

“እኔ እለውቁሁም = ይቻ ማንም በትሆኑ ገድ የለም = ሆኖ በረኩ ቅጂው!”

የሚያረገውን በማጣት ስቅ እያለ የጠለ በርሃምቁውን ለያኑዣ እናቸን ለሰድ “ምናው ለውጥው! እኩ ያሳል” አለች መከ በላ = ብግ በለ ደምና ይቻ “ሆ በረኩ እሁኑን ካለውው መከ እቀተለሁሁ” :

ከው አለ ለውጥው = ጉዝዘብ ለይሆን ንኋና እስከና ጉዥው = የንዝዘብ በርሃምቁን ከፈረት ካለ ለውጥ :

“እሁን ወሰኝው = በኋላ ሳለሳ ይገኙ እመጣና እንተገርበቸለን” አለች :

“እንዳን ሳለሳ ስነት ይዘው ነው = እኔ ገመድ እምበ = የውጥ ቅት ተገኘኝ ነው?”

እኔ ካር አታቸውም በለ ዓይነ ስራት እንደ
ተስተዋዕ ሌሎች ሌሎች የደርሰ “እኔ እኔ እኔ!” በለ
በቻለቸዎ ሰማት እኔ ሌሎች አላማ ቁልፍ እኔ መንገ
ሪን ቅጠል :

በተዋዋ በረከትው ክልቀልች በኋላ ተካሂች እንደ
አዋጅ ቅጾችንበት እኔ ወጥቶ በኋን ቁልፍ እኔ ወጥቶ
በዚ መንገድ ዘመኑ ከሱስት በተስከሬን ያረሰች :

በተስከሬን ያረሰ ሌተደርሰ ተደሩታ ያረሰውን
ተሳለመች እኔ ተካሂች ያረሰውን ወጥቶ :

በተስከሬን በኋን ተደሩታ ያረሰውን ተሳለመች እኔ ተ
የሱስት ያረች እኔ ተደሩታ ያረሰውን ወጥቶ :

ተንበከሩ በኋን ያረግማ ያረግማ ተሳለመች እኔ ተ
የሱስት ያረች እኔ ተደሩታ ያረሰውን ወጥቶ :

“ይፋር በይኝ ይፋር በይኝ ይፋር በይኝ” በለ
እኔና ታኩን እኩርና አዘጋጅው ቁጥቶ :

በተስከሬን እየዘረች እየዘንድና በርዕ እኔ ተ
የሱስት ያረግማ ያረግማ ተሳለመች እኔ ተደሩታ ያረሰ
መንገድ በኋላ ከበተክለያዎ ሪፖርት የለ መንገድ ዘመኑ
ለስ ተጥን መሽጣ በታ ሌተደርሰ ተብቻ ለሰውቅው
የሱስት በር እየሰውቅው : “በዚህ የተንኩ ለእኔ ማዋን
ይጠናል?” እለቸው : በለው ተረከቶዎን ሙሉው እኔ¹
ለው በት ተመሳሪ እተያልጋዎ በታ ገዢ : በዚ
ሁለ ከንተኩን ያኩ ወደየሃሳቦ ስጋ :

(የከተት : 1966)

II C

የፋይ ከፍል ላተና 3 ውርር ሌዋው ሌርቆ ወጥቶ
የተፈቀልቸው ይመሏ ተማሪ በታ ለመሆድ
የተተማው ለተባባሪው እኔ እንዳሁልጊዜቶች
የተለንት ለተመዋች የተረፈውን ቁል ለቀርብዎ
የዋዋርበለት እንዳያለቸውኩትና እንዳያረጋግጣት በሙ
ናራት ይረሰበት በላ ቁልውን በቀርቡ ለዘመ
በቀል ተመሳሪ መንገድ ላይ ለተቀረጥሙው ከሱ
መረች በኋላ ሆኖም ከፋይ በዋና እያለባት ተተክውና
የተረፈውን ቁል ለንደሞችው ለነከሱን ተስቀዋልቸው

እኔ በለ ሌሎች ፍርድ ማብራሪ እንዳማውለ
በለምታው እንዲንደ ይህ የቀል ከፋይ ይቀረበውንል :

የቀልው ቁሳን ከደቀች በኋላ የ ተሳፋ እኩል
ው ቁሳን እንቀ ያረጋቻል ወሰኑ እኩል እንደ ቅን
እኔ ተግባሩዋን ሌዕወፍ ቅን ይረጋግጣውን የሚ
ቻል ይጠናት የደረግ ወሰል በለ ለተዋዋው ? የሚ ያረጋ
ይሁን ? በብለቸው እየበደግም ? ወደፊትውን እኩል
መግወ ?

እለቸው ለተ እየፈተኝ : ጥጥ እየፈተኝ : ያር
ወቻቸውን እየያጠው : ይህ እየተው እየደገኘው እስጥን
ቻቻ ከፍል ያየፈሰውት ለዚህ የሬል ? የሚ በፈለግኩት
ቻቻ ከፍል ያየፈሰውት ለዚህ የሬል ? የሚ በፈለግኩት
የፍት የሰለጠ ሆኖም ባሻድጋት ይኩ ይደረሰባቸውን የሚ
ቻል ይጠናት የደረግ ወሰል በለ ለተዋዋው ? የሚ ያረጋ
ይሁን ? በብለቸው እየበደግም ? ወደፊትውን እኩል
መግወ ?

የዘመን በኩል ስከም ለበታቸው መሽከም ለላልች
ለት ለደምጻው ነገሮች ይህ የግብር ወይ እስ-
ቦመሰሰው መግንባር የግብር መከተት ንብር ይረዳ
ቻይም ለፈጸሙን እያቀጣል፡ “ነኔ ለመሆኑ ፈን
ማስረጃ እለዴ?” እሳት፡ የድርጅ ቁልጊ ላይም ለይ
እያታይም፤ የጥወጥም ወሰት እያለሁ”

በርቃቤ ገራማት፡ “ማስረጃ ያስፈልጋል ?”
“አዋጅ”

“ይኝ እልጋሁ እይመሰከፍም?”

“በንተና በንተ እልጋ እሉ” እሳት፡ “በንተና
በንተ የሰነድ እሉ” እሳት፡

ቁል ስተኞር ተንስታ ለበለዋን ለብሉ ወጥታ ሂደታ፡
አሁን እግዢር ወይ መልካ ባይሰጣት ወይ ወን
ይታን እታለዋቸ እርጊ ባይደረሰውም ፈን ቅጋው-
ነብር ?

አንድ ቁን ተያዥርኝ እልቆ ላይ ላይ ተብታቸው-
እስዋ በታቸውን ከኩል ወሰት ቁርቃት፡ እኩል ወሸም ወልጊ
እጥቶች የሱ በትመለሰ ስታልቅስ እጥቶች፡

እኩል “ውሃ ፈን ሆኖም በርቃቤ ? እኔ ለልቆ
በልጊ፡ ፈን ሆኖም ነው?” በላ እቅዥቸኝ፡ በርቃቤ ሆኖ
በዚ በረጋግጣው፡ እልቀበች በኩል ችግርዋን ለተተገኘት-
እኩል እኩል እልቀበች፡ በኩል በታወ ደረሰ ስጥቶች
“እይም እሉ ማከኬል የው-ቁል” እልቻች፡ በርቃቤ
ሐሰብ በመጠኑ ቁል እለላት፡ ወይም እታሳጠኑ
እያለች፡ በንዘነዋ ቁልማ ወሰት የደቡት ወላንወል
እጥቶች፡ በታወ ጉባች፡

በኩል እይም በይንት በርቃቤ እርግዝዋን ለእ
ንድ፡ ወር ተከል የኩል ችግርዋ፡ በኩል ግን እያለሁ
ቻበት ለተዘረ፡ ቤትና በኩል የሃይቅ ከኩል ላተና ያር
በላ፡ ለላ እርግዝዋ እየሰጠች ለተልልው እነቻ
ልግም፡ ቤትና በኩል እማያ ቤትና የሃይቅ በያዥው እንደ
ቻቻው ቁርጥ የሚል መሰላት፡ “ለሰውርድው?” እስ
ቻቻ እኩልን፡

“እድገት ነው ይለል ይቁርጓል” እልቻች፡

“ለላ ፈን በርቃቤ እኩልኝ ? ለማየ ያለንት እኔ
በቻ እና”

“ከኩል የበለው፡ እንደን ስተኞች እንተንም በው-
ደይበኝ እንደን ተከልቸኝ፡ እለማርሱውም” ለልዋች
ቻብ እሳትና በቀሰብዎች ተጠማችቷ፡

አንድ ቁጥሃዊ ወጥታ ተንስታ እንዳደር በመጥታ፡
እስዋ ተስፋ የደረሰቸው፡ ማጠው ቁጥሃዊ እኩል እልቆ
በቻ ተማሪ በት እው-እለሁ በላ ንብር፡

ቅክማይ እኩል እኩል በታወ ቁልጥቸውን እንቀበው
ውው፡ በዚ ቁጥሃዊ እሉ፡ ወሸም ወጪ፡ ተመልሰው-
በላ፡ ቁልጥቸውን እኩይቸውን እኩር ገዢ እንቻች፡

በርቃቤ እልጋ ለይ ተጋድማ በይከመ መልካ ወይ
ይይንዋን እየንከበለች በኩልን ለታቸው፡

“እንደ ቁጥሃዊ ባለሁ?” እልዋች፡ “ደንገዱ ለንድ
የሱ ማስለ መቁለች እማን ማመራል፤ ይብን ከንቻር

հԵՐԴ ՈՇ ԱԼՌ ? ՀԵՇ ԱԵՒՆ ՀՀՄՉ ! ՀԵ
ԳԵՐ ԿԱ Ո՛Ն ՔԱՐԵՇ ԳԵ ՄԱԿԱՐՆ ՀԵՇ ՈՇ !”
ՀԱՌ ՀՅՈՒԺՏ ՀՏ ԱԾ : ՀԵՊԻՖ ՀԵՎԸՑ ԻԿՐԴԻՖ-
ԱՑ ՔՓ ՀԱՌ ՀՊՐՄ ՀԵՇՎ ՄԱՏ ԲԵՒՄ :

“ՊԵ ԱԾՔ : ՀԵՇ ԶԵՏ ԿԱ ՀԵՅՄՄԱՌՆ :
ՀԵՅՄՄԱԼՄՊՆ : ՀԵՐՌ ՈՒՄԴՐԱՆ ՔՊՐԻՒ-
ԸՈՓԱ : ՀԵՊԵՑՆ : ԲԵՇԱՆ : ԱԾՔ : ԲԵՇԱՆ
...” ԱԾ : ԱԾՔ ՀԵՇՎ ՈՇ ՀԵՇՎ ՈՇ ՈՒՌՈ
ՀԱՅ ՔԱ ԿԵՐՄ ՄԵՐ ՈՇ ԱԵՇՎՄ ԱԵՇՎՄ :

ՀԵՄՎ ՔՄ ԱԽ ՔԲԻ : ՀԵՇ ՊԼՊԵՑՊ
ՋՄՔ ՈՒԺԱԿ ԱԾ ՈՇ ՈՒԺ ԱԱ “ՊԵ ՔԱՐՄ”
ՀԵՇՎ : ՄՊԴՅԱՆ ՓՈԼ : ՔԲԻ ՔԲԻ ԱԿ ՔԻ
ՀԵՄ :

ՔԱԾՔ ՀԵՐ “ՊԵ ՀԵՇ : ՈՒՄՎ Ի ՓԱՓԻ”
ՀԱՌՎ : ՀՄՎՄ ԱԵ ԱԱ ՔԱՂԱՎԴ ՔԱՇՎ :
ՀԱՌՎ :

ՀԵՐ ԱԽԿ ՔԴ ԻԿԸՄՄՎԴ ԲՈ՛ՌԱՎՄ ԴԴ
ԱԱ ԻՎ-ԴՄ ԱԾՔՆ ԺԱՌ ԱԿ ՎԱՀ-ՎԴ : ՀԵՇ
ՔԴ ՀԵՅ, ԱՐՔԱԿ : ՀԵՇՎ ՈՇ ՀԵՅ ԱԱ ՈՒԺ
ԲՆ ՀԵՎՄԱԼԸ ՍԲ ՀԵՇ ՔԴ ՄԱ-Հ ՀԱՄՄԱ-
ՎԴ :

ՑԴ ԻՆԱ ՃԵԿ ՄԵՐ Ի ՀԱՅ : ԱԾՔ ՀԱԾՎՄ :
ՊԵ ՈՒՄԿ ՀԵՅՄՄՎԴ ՀԱՌՎ ՀԱԾՎ : ՀԵՐ
ՀԱԽԵՐԱՐ ՀԱԾԱՆ ԴՓԱԱ, ՀԱՌՎ : ԱԱ-
ԲՄ : ՀԱՅ ՊԵ ԱԱ-ՀԱՎ ԴԳՄՍԸՆՎԴ ԱԵՎԴ
ԴԱԾԱ ՆԱՅ ՃԵԿ ՄԵՐ : “ՊԵՎ ԱՆ ՃԵԿ-
ՀԵՇՆ ՊԱԼԱՌ ?” ՀԱԾՎ : “ՊԿՎ” ՀԱԾ
ՀԱՅ :

ՀԵՐ ՔԱՌ ԻՆՔ ԱԼՊԿՐՎՄ ՀԱՅ ՔԱՌ ԱԿ
ՎԱԴՎ : ԱՅ ՀԱՅ ԱԾԿ ՔԴՄ ՏԱ ՄԴ ԱՔՔ ԱԵ-
ՊԳՎՄ : ՀԱԾ ԱԾԿ ՔՄՀԿ ՔՄՀԿՄ : ՔՄՈԱ
ՀԵՅՅԵՔ ՈՋ ՀԵՇ ԱԽ-Ա ԱԾԿ ՈՋ ՈԴ ԱԽ-Ա
ԳԵՎ ՖՄ : “ՊԵ ՔՈ ՀԵՎՄ : ՊԵ ՄԵՎ ՔՄ

ՀԵՇ ՔԴ ՀԵՐ ԱԾԿ ԱԾԿ : “ՔԱՐՄ
ԱՊԴ ՊԵ ՀԵՇ ?” ՀԱՌՎ :

“ԱՖ ԱՊԴ ՀԵՎԱՂՄ” ՀԱԾՎՄ :

ԱԱՄՔՄՎՄ ՔԱՌ ՔՄՈԱ ԱԴ ՀԱՅ ՔԵՔ-Կ
ՅԵՎՎԱԿ ԲՆՈՒԵՆ ՈՇ ԱԿՄԵՔ-Վ ԴԻ ԱԼՎ ՔՔ
ՊՎՄ : ՀԱԾՎ ԱԿՄԵՔ-Վ ՈՇ ՔԲԻ ՔԲԻ
“ՀԵՅՄԻ ԱԼՎ ԱԱ “ՊԵ ԱՖ ՄՄԿՆ ՀԵՅՄԻ ՀԱ-
ՎԼՍ ? ՀԱԾ : ԵՇ ՊԱԼՊ ԱՊ !” ՀԱԾ :

“ՊԵ ՔԱՌՄ” ՀԱՌ ԱԾՎՄՎ : ՔՄՀԿՄ ՔՄՈԱ
“ՀԵՄԻՎ ԱՎԸ ԱԾ ՀԵՅՄԻ ՊԵ ՔԱՌՄ ԴՐ
ՇԱՌ ?

ԴՊ ՀԵՅՄՎ ԱԼՎ : “ՄՄՎԸ ԱԿՄ ՄԱԱ-
ՎԸ ?” ՀԱՌՎ :

“ՀԵՅՄԻ ՀԵՎԸ ԱԾՎՄՎ ՀԵՎՄ ?”

“ՀԱՌ ՔԱՎ ԱԵՎԸ ՀԱՌ ՔԱՎ ԱԵՎՄ . . .
Ա ՀԵՅՄԻ ՀԵՎԸ ՀԵՎՄ ՔԴԵՎԻ-Վ ?”

“Մ-Բ ՀԵՐ Ա-ԱՆԱ ԱՖ ԱՊՄ ԴՀՎՀԱՆ
ԲՈՅ Ա-Ա ԱՄԿ ՊԿ ԲԱ ԱԿՄ ՀԵՅՄՎՀ-Ա
ՀԱՎՎ ՄԱԱ-ՎԸ ՀԵՎՄ ՀԵՎՄ”

“እና ማርቃት ለቀርቡ የሂል ? ይንቀዢሁ !”

“እኔን ማሳደግ በይኖርበት እሁን በምቻት ትኩረ
እልነበደም ?” አለታቸው :

“እና እሁን ካማን ጽር ቁጥር በየ ለመወጥ ነበር ?”
አሉዋት : “ከስተው መጋቢር ጽር ነው ወይስ ክፍይለን
ቀሚስ ጽር ነው ወይስ ወርቅ እንዲርና ተተቻ እያማታሁ
ለመወጥ ነበር ?”

“ከባለሽ ጽር ትመወች ነበር ”

“የከተ የመጣ ዓል ? ”

“እኔ ተማሪ በተ ለተባ ስምን እኩ በየኑ ለፈጸም
ለዘመድኝና ለጠራቸውና ለማባሽ በለውና እምበ እላላ
ጥቃቸውም ?”

ዳንጋጌ : በዚህ በለው እኩ : እኩዎን እያወ :
በዘመድኝና ድንጋጌውን እየሰጠ :

“ማን ነው ይህን የዋሽና ? ይች ቅለዋው ማጥህለ
ናት ? ? መቻለ ለተዋሽ ለነገ እኩል = መተኳ !”

“እታውሁበስ ተቆክና !” አለታቸው ስቻ በለ :

“እኔ እኔ አለዋሁበስም ! እስከዚ እንዳደረግው
እንደ ልይሁን ስጠት ባል ነው እምበ ያልከተ : በይ
ምን ተሆኝ ?”

“ለምን እምበ እስከ ?”

“ስልዳልግብ ሲሆ : በመንግሥት አገር የን ያስ
ገልጽና ?”

“ለምን እልፈለግኝም ? በኋ ምክንያት ነው ?”

“እንዳን ባንቻ ምክንያት ነው : ለለምን በኋ ምክ
ንያት ነው.”

“እንዳን ባንቻ ምክንያት ?”

በረሽመ አየተኞል “ምኑን አውቸው በለምን እኩ
ደምወ ሆኖ ይኖዋው ነው እንዲ :” አሉዋት : ለኋገሩ
እንዳልፈለግ አውቸት : እምበ ብምታ ሆኖ :

የይናቸውን ወደም ስቻ ባንቻ በታ ተከለው በፊ
ለባቸው ለዋና ስርዓት “ለማየ” በለ በደምወ ገዢወ ጉትታ
መለስቸቸው :

“ወቶ : በርቃቤ ወርቅወ ” አሉዋት እየሰው : ይር
ለቸ ሆኖ እንደሙላዋት :

“እኔ ለውለድ እንቻ የተ ነበርኝ ?”

“ከተማ ነው ላይ : እከተማ ከጠና ከገዢምና
ስያር ነው መውለድናን የሰማሁ : እበተ እንደውት ይስ
እሉኝ ! ለሰበ እላል እየሰብ እየጠረዘዘ ይሱ እየሰብነን
ተፈፀጉ ከተማ እሉካ :”

የተዘጋጀው ስቻ ከፈታቸው መኩና እንዳገና የይና
ቸው በፊባቸውን እስከተለው ስቻ አገር ይረሰ :

“በምን የተናገ ነበር ከገር በተ መጋገኑ የዘረ
ጸው ?”

“ከተጋቢ የተናገ ነው !”

ከዘይ በፊባቸው እስከተ ከፍቻ አገር ሆነው የጊዜ
ናገድ ይመሰል : ለፈጸም ለሸስቸውም የሚያወሩ ይመሰል :

“በለ ነገዚ ነበር : ይሻውልኝ :” አሉ “ወጥም
እልሰራ ለሰበው እላጥበ : ሆኖ በገረድ ነው : እሉ

ይቶ ይወደኛል የከበረና = የሰነጠና = እንዲህ እና
ጥብልኩ = ለንግድ ካተማ በረዳ ቅርጫ ወይ ቅጽ ወይ
ቀሚስ ወይ ጽሑፍ ወይ ገተ በይዘላች ይመለላል ማለት
ዘበት ነው::

“እኔ ይ ገዢ! እወጣት ንበረ ያገዢ??” ኦዚ በለው-
ቅይታው ቅይታው::

“መሁን ዓቃቄ ፍቃቄ እያደ ልቦን የወልቀት የኑ
በር እሁዋቱ ከውጥ መለያ ሰላም ሰላም ተዘጋጀ ቅጽ
የየ ልሞት = ለክቡር ከተማ ከተማ እማያስሰጠው ቅዱ-
በቻ እኩንበኛው = የቅጽን በቀላልኩና እባቱ በት =
... ልሞን ወለያ በየ እየደለምኩ “እስማት ለኋላ
ሰጠኝምና እንተዋዢ ይቋርጫ እልለዣም = የወጥም ይረዳ
የመሰላ ለዚ ልማድ ስጥቶት ነው እናን እማካከሩ?
እንዲያወጥም ካሳለ ወለያ ለበለው ይህንን እያሳለሁ-ብ-
ብስብ ንበር = የሚሰ በሆነ ለውጥ እትወለደ ይባለል?”

“እንዲያወጥ የሚሰን ነው ይስቀማል?”

“የብቀኩ የሰው መሰለፈያ እረጋኩ በየ ነዋ!
ጥና እየደለሁ? እንዲ እስማት ይወደኝ ንበር እግዢ-
ይሰጠው:: እማሳይ ስማማለ ለብብኩ = እናትኩን ለይ-
ቀር ለክቡር = የፋይታውን እከሰለሁ እለ::”

“እኔ የወጥ እልነው?”

“እናንጂሁን ለሰ እልከተኩ ከተማ ወጣሁ::
የሰው ገረድ እኩንበኛው እልከተኩ ለሰ እውጥም ይመር::
ከአካ የለያ ቅጽ ንብረት መቶኩ = የሆነው እለበ
በለ ለለ ንበር እንዲ እንዲያወጥ ንብረት::”

ሁለተኛው ማቁ::

— 54 —

“ጥናይ ይ ባለ እግዢ ይሰጠው ሰንትና ሰንት-
ዓመት እሉይ ሰንትና ሰንት ንበር ከደረሰበባኝ በንብረት
እናን ነው በተኩ ቅመለሽ እያለ ይለከበባኝ ንበር

“ለምን እልተመለሰባኝ? መተረፈ እየሻልም
የራል?”

“ይቻል ንበር = እምበ. እልካ::”

“ለምን?”

“ንደረኝ ንበር የወልደቻለት = በብ ቅዱም
ከተኩ = ሰንትና ሰንት ስት ቅልቶ ቅርጫ ከንደረኝ ወለ
ይና እንደቻን ቅረጋው = እንዲህ ነው እለቻለሁ::”

ሁለተኛው ኦዚ በለው ከቅድ በንብረት

“እማማ ከወጥቷቸው በንብረት እንደረኝ
እለቻለሁ::”

“እስዎ ዓቃቄ ለኋላ እንደታሁን የተኩዎች = የወጥ
የህል ላይ እንደምመሩ የምወቻው እኩ ንበር = እን-
ተኩኩን ለመከራከሩ ይልተው ንበር = የቅጽ እንደለሁ-
ከአካኩ በግድ: ወሰደከብኩ እንዲ.....እንዲህ ነው-
ይነውልኩ = እንደታሁን እናተኩን ከመቀበኩ እኩን ለመ-
ከራከሩ = እንደታሁን እኩን ለመ- እኩን ለመ-
ከራከሩ = እንደታሁን እኩን ለመ- እኩን ለመ-
ከራከሩ::”

እወጣትኩውን እንዲለሁን ለሰተሰማቸው ዓይነት
በሽት = እስዎም ለለውቀቸው ዓይነቶቸውን ቅዱት::

ወንድ ላይ ወለደቻ = እማይ ለመ- እኩኩ
እለት = እንደደን እኩኩ:: ጋዜ ይህንትን የሚተኩል
የኩልቻ በይኩ : እለዋጥ::

— 55 —

እኔና እንደሸጥ አባትኩው አማካይ ለክና መጠና
አብረን እናሰድንው አለ :

“ልጅ መሆኑን እንደሸጥ ታውቁሉሁ?” አለቻው.
“እምንስሉሁ?” አለተ :

“እንግዲያው እመናኝ የንተ እየደለም እናበቱ ሌላ
ነው ሲ ስንተና ለንተ አልጋ አለ መሰራህ ?”

“እከሰስሉሁ?” አለተ :

እምበ አለቻው ሲ ለጠዘዣ ተስፋ ቅርጫ ሂደት እና
በኩላ እንግዲ ለመከተዋት ወከኑ ሁሉትና ስሙን
እንዳታነበብና ባሻናው ወተ ይገኘሉሁ አለቻቻው :

ገረማቻው እምበ ከማይወጣት እነታቻው ተው
ልካ ለክና እንደሸጥ እልካና እምበታና ፍት ለሽ
ቻው ፍት ለቅ በለው :

“እኔ እናናደም አባት እያሰራልነውም! ለራስ
መንዳ ነው!” አለዋጥ :

እቶ እምበን የገኘው በምሳሌው ከጥቻት ገዢ በኩላ
አብ በርካ ያቆቻበን አማካይ ይዘህ ዓይነት :

፪፯፮ : 1966

እናት

የሰራው ቁጥሃን ማግኘት ከሱት ካለ ተደሳ ለመ
ዘድ “በደቃንታ” ተፈረሱ ስኞች እጠንበት ያለ
ውን በር ከፍቃ ገና በደንብ ቀጥ ሰላል :

“ዚና ስሙኑ ከፈለልኝ” አለቻቻ :

በኩላ ከሃሱና ወደፊላው ተመለከተኩ፡ እንደ
ቀቡ የደረሰ ለውና እንደሸጥ የህንጻ ልቦስ የለበቻቻ
ለትኩ ቀጥ ሰላዋል፡ እኔ በኩላ ስዕት፡ እኞች መከ
ጥዋን ለያዘንበ እና ልተዋዋ ለተናገር እከል ለለንበረ
የልቦማት መለጃት ያገመች :

“ዚና ስሙኑ ከፈለልኝ”

“እና” አለቤት :

“በል ይኩወልሁ፡ ስሙኑን አለቻቻው ይከኩለ
ሁል”

ቀይ ነት፡ እንደ መስከር ሰላለቻ፡ ወደ ወንበረ
ሙና ተንኩቁቁቻ፡ የኩ ወንበረ መደንፈያ ለይ ከንደን
እሰዳቻቻ እና ይከኩ ባለ ለሰላለ ይሞከ እንዳሁ አለ
ቻቻ

“እስተ እየት ወና፡ ወደኛ እመጠና፡ ተቀቻ እን
ደረሰና ለለው ወደኛ ተሰራራና እንደሸጥ ወልሽ አለቻ፡
የግዘር ለለምታ ነው መቻቻ ልዩም እንደ እንደሸጥ ወልሻ
እልከት፡ ይኩና ለለቻው መቀመጥ ይመሩ፡ መወ-

Աք՛ու ՈՒ ՈՅԾՈ ՀԵ ՀԱՄԱՀԴՐՈ ՀԱԻՆ ։ Ի՞Զ
ՊԼ ՈՒ ՆՈ ։ ԲԱՀԱՀՈՒՆԱ ?”

“ՈՎԳՈՎԴ ՋԹ ՔԱԾՈ ՈՒ ԽԱԼՈ ԻՆ ՏԸ
ԿԱՄԱՀԴՐ ՔԱՆ ՀԱԽՏԱԼՈՒՄ ՈԼՈ ԿՃ ?” ՀԱ
ՈԲԵԴՆԻ ՆՑՈ ։

ԱԴՐՎ : ԱԻ ՆՑՈ ՀՅԱԾԱՄԴՐՈ ԲՍԱ
ՓՈԼՖՈՆԻ :

“ՀԻՍ : ՉԱ : ՍԱԿԴՐ ՈՖՋԵ ԳԴՎՈ ։ ԱՊՈԴ
ԵՊՈ ՈՒ ՀԱՄԱՀԴՐ : ՀԱԻՆ ։ ՀՅԱԾԱՄԴՐ ՀՆ
ՔԴՎՈ ՊԱԳԴԻ ՆՈ ։”

“ՀՅԱԾԱՄԴՐ ՍԱԿԴՎ ԱՆ ՈՄՈՒ” ՀԱ ՆՑՈ ։
Ի՞ԿԸՔՐ ՈՒԴԻ ՔԱՎՈ ՓՅ ՄՈԱՀԻ ՀԿՊՈՆԱ ։

ՊԱԳՈՒ ՈՒԽՁՐ ԱԻ ՆՑՈ ՀՅԱԾԱՄԴՐՈ
ԲՍԱ ՄՃՄԴ ՓՈԼ :

“ՈՖՋ ԻՄԴԻ ։ ՔԳՈՄՔԴԻ ՈՖՋ ՄՈԴԴԻ ՈՖՋ
ԻՄԴԻ ։ ՈԵԲԴԻ ՈՖՋ ՈԴԴԻ ։ ՀԱԽԾՈՒ ՂԵԸ
ՄՈՊՈՒ ՀԱՈՒ” ։ ՋԹ ԻՄԴՐ ՏԸ ՈՒՄՆ ՀԱ
ԱՖԴԴՄ” — ՀԱԽԾԸ Ուհ ՄՈԽՏՎ ԴՆԴԻ ։
“ԱՊՈԴ ՈԽԾՈՒ ԻՆ ՔԱՎ ՀՅՈՒ ԾՈՒ ՀՔԾԸ-
ՄՈԴՀՐՈՒ ՄՔՋ ՀՔՄԱՊԳՐ ՀԱԼՈՎՈՒՄԴՐ ! ՔԴՐ
ՈՒԿՅԸ ՀԱԽԾԸ ՄՈՎՋ ՀԱՈՒ” ։ ԱՊՈԴ ՈՈՀ
ԱՊՈԴ ՄՈԽՏՎ ։ ՊԻՇՔԻՆ ? ՔՎԸ ՆՊ !

“ՔՎԸ ՔՎԸ ՀԱԴԻ ՈՄՈՒ ՀՅԱԾՈՎ-
ԻԽՆՆԵ ԲԻՇԱԸ ՈՒՇԻՄՎՈ ՈՎ-
ՀԱ ԴԱՓ ՀՇԱԾՐՆ ։ ՀԵ ՊԴ ՀԱԾՆ ՈԽՄԴ
ՆԴ ՆՈ ՊՎՄՎԴԻ ։ ՀԵՆ ՈՈԴԻ ՀՔԾԸՆԱՆ ! ԻՆ
ԴԻ ԻԽՆՀԳՄՔ ՊԾԱՓՎՈ ՆՈ ՔԱՀՐ”

“ՀՈՄԴԻՆ ՆՈ ։ ՄՔՋ ՀԵԶԱԳՐ ։ ՄՈՎԸ-Ը
ՆՈ ։ ԺԱԾԸ ԲԻՇՈՎԱԸ ՇՈՐ”

“ՀԱՍ ՆՈ ՊՎՄՎԴՈ ։ ՀԿԳՐ ՀԿԳՐ —
ՀԱ ! ՀԿԳՐ ՀԱԻՆԴ ։ ՀԱՍ ՀՄԱՀԴՐ”

ԵՌԵ ՀԽԾ ՀԵՇՈՒԴԻ ԵՎ ԲԸՆԱ ։ ԱԴ
Ր.Պ ԱԴՄԸԸ ՈՒՆ :

“ՈԱ ՈՄ-ՆՄՆ ՀԴԲՎ ԲԻՇԱԸ” ՀԱԴՎ ։
“ԱՌԵ ՈՄ-ՆՄՆ ?”

“ՔԳՈԴ ԱՆ ՈՒԽ ?”

“ՀՅԱԾԱՄԴՐ ՈՊ ՀԴՄՈԴԻ ՆՈՀ”

“ՀՈԴ ԴՎՄՈ !”

“ՀՍԴ ՊՎՄՎԴ ԲՎԸԸ ՍՊՈ ՈՆԵԳՐ ՀԱ-
ԱՌՈՒ”

“ՈՆԴ ՆՈ ՔԱՊԴՎՈ ?” ՀԱԻՆԴ ։

“ՍՊՈ ՈՆԵԳՐ”

ԻԽԾԻՆԴ : ՔԱԾՈՂՐ ԻԽԾԻ : ՀԳ ԻՄ
ԻԽԾՎ ՈՊՄ ։ ՊԱՇՆ ԼՄԱԸՆԴ ՄՔ ՄԴ-Ը ՀՈՒ
ԻԽԾ ՈՒ ՀՄԸՆ ։

.... ԻԽԾԻ ՈՆԴՎՆ ԻԽՄՆ ՏԸ ՆՈԸ ՔՇԱՇԻՆԴ :

“ՈՊԴՆ ՈՒ ԿՄԸ ՆՈԸ ։ ԿՃ ՊԴ ՀՈՊ
ՔԱՓԳԸՆ ՀՅԱԾՄՆ ՈՆԴ ԴՎՈՎԵՇՆԱՄ ?” ՈՆԴ
ՆՈԸ ։

“ՈԶՈՒ”

“የት ነው የጤንበዥ ችግር ?”
 “የትም ጥሩ ሁልጻው የለም፡ ነገሱ በላን በአ
 አዋጅ ተቋጥር እንባብ”
 “ከሁሉም እነ ይሻላል ?”
 “እኔ ! መሻለንስ አቶቃቄያ ይሻላል”
 “ታኅያ ለምን አቶቃቄያ አቶወሰድኝም ?”
 “ወንበሩ ይቆረቀረና በከሳሽ = በአራዳ ግን
 ስራው”
 “ቀበጥ ንህ”
 “ወጪቱን ነው = ለሰራው አይደለም”
 “ታኅያ ለምንድኑው ?”
 “መረጥር ነው = ለላይም አይነትም”
 “ንገድ”
 “እኔ!” — ሂሳብ እኩንቃቄዎች
 “እባክህን” — በፊጥታ
 “እኔ!”
 “ተወው !”
 “እኔ!”
 “ተወው! ይቅር = እኔ ይው ከልጻዬኝ አብራው
 ስራም አልተባም”
 “እኔ-ኔ! እነጣሪለሁ”
 “ንገድ”

“ቴቋጥር የገዢ እንደሆነ ይቋ ወጥቱን ወደ
 እስ መሙረኛ ተጋቢ ያለው ወንበር የ እንቀመጥና
 እንች ሁልሙን ተያለገኘ”
 “እንተለ?”
 “እነዚ ላይ ተንተርሬ አተኞለሁ”
 “እኔ!” (“እነዚ ላይ” ሲል ያረጋገጫ እያመለከ
 ተብ ንበር =)
 “ምን አለበት? አልከብደም”
 “መከበደንስ አቶከብደኝም = በታ መምህ ይከ-
 ሰከ-ሳል = እሁንኑው ይሻው ል-ቴን የቋጥለኛል”
 “እለመዋለሁ” ...
 ላክ ባተር አስተካከሮ በት ሰራር :

“እኔኩ! ወጪ የ እንተኩ ነው!” አልቋኝ = ለይቋ
 ታኅው ወሰጥ የንበረቻው በተሞ ነቶ =
 “ምኑው?” አልፎት በመብዛቸው = ሲል ሰነ
 ሰነዱ ለው ስያዊርጉት አልወደም”
 “ተ ተለንጻሁን ለከራልሁ”
 “ማይ የለም”
 “የለም እከፍለለሁ”
 “የለም ማንም አይደለም”
 “እኔ በቴን ለሰራው”
 “እቶ-እለሁ”

“ՀԱՅԱԳԻԴԻ ՀԵՎՃ ։ ԽԱՐՄՈ ԿՇ”

ԱԴՐՎ ՍՊԾՅ ՔԾՈՂԻ ։ ՀՄՈ. ՈԼԴ ՎԵՓ
ՎԵՓ ՄՊԱԿ ԲՄԾԱ ։ ՈԿ ԱՅ ՔԳՈ ԱՀՅՅ ՊՊԻ
ՀԱՄԱՆ ։ ԱՊԿԱ ՈԼՄՆ ԳՎԸ ՊՄԿԱՅԻ ՒՀԻ
ՔՆՈԱՄ ՔՑԱ-ՀԱԴ ՈՄԵԵ ՔՓՈՓՈ ։

ՄՅ ԱԴՐՎ ԱԵ ԱՄԱՀ ՀԵԿԵԾԵՒ ՄՅ
ՀԵ ԱԾԴ ՔԼՄ-Յ ՄՅ ՀԵՇԱ ՔՊԱ-ՅՄՊ ՔՐԴ
ՄՊԿԱ ԲԱՇ ՄԵՀՄՈ ։

“ԱԵՐ ԱՀԷՐԴԻ ԺՔԱՍ” ՀԱՇԻ ։

* * *

ԻՈՒԹ ՀԳՄԸ ՄՅ ՀԿԸ ԳՎԸ ՔՊԱ-ԱՆԵ
ՄՅ ՄԵՀՄ ՀԱԲ ՈԼԾԱ ։ ՈՂԵ-Ծ ՈՓԵՐԻ
ԱԵՐ ՀԵՉՎԻ ՀԵՐ ՔՅՈՒՄ ։ ԱՊԱ-Կ-Մ ՔՄՎ-
ՎԵ ՔՎ ՈԼՎ ՔՅ ՄՊԱ-Դ ԴԵՎԸ ։ ՀԱՅ
ՀԱՅԱՂՄ ԲՄԸՆԻՖԱ ։ ՀԵՇ ԿԵՇԵ Ի. Մ-Մ
Ի-Մ ԿԱԸ ։ ՔՋՅ ՔՀ ՀԵՎԻ ՀԳՄ-Յ ՀԵ
ՀԿ ՀՓԱԼԱ-Մ ։ “ԱԲ ՈւՇ !” — ԵՀԵՐ
ՊԱՏ ԱՀՈՒՄ ՆԿԱ ԱՄՓՈԱ Ո. Մ-Մ ՀԵՇ-Յ
Ա-Մ ։ ՈՂԵ-Ծ ՈՓԵ ՔՄԱ-Դ ԱԵՐ ՀԵՉՎԻ
ՀԵՎ-ՅԲԱ ՈՒ Կ-Մ ։ ՀԵՎԻ ՄՅ ԱՎՃՎ-
Ա-Մ ։ ՊԿ ԴԿ ՈՒ Պ-Մ ։

ԱԴՐՎ “ՄԸՓ ՔՄՈԱ Ս-Մ ԱՀԻ ՀԱՇ”
ՀԱՇԻ ։

ՀԵՇ ՈՒՆ ՀԵՎ-Յ ՀԵՇ Ա-Մ ։ “ՀԱՎՍ Կ-Մ”
ՀԱՇԻ ՀԵՇ Մ-Մ ՈՒ Մ-Մ ՀԵՎ-Յ ։

ՈՒ Կ-Մ ԱԾԴ ՀԵՎ-Յ ՔՅ ԱԴՐՎ — ՔՎԸ
ԴԱ ՔԱՇ ՔՈՒՄ ՔՄԱ-Դ Պ-Մ ՔՄՎ-Յ ։

ԱԵՐ ԱՅ ՔՓՄ-Մ ՈԿ ՅԸՆՆ ։ Պ-Մ ՀԵՎ ՀԿ
ՀԱ ԱԾ ԱԾԵՄ ԱՅ Ս-Մ ԴԵՎ Ա-Մ ԱՀԻ
ՔՎ ՈԼՎ ՀԵՎ ԲՄԾԱ ։ ՈՂԵ ՈՒ-Ա ԲՄԾ
Պ-Մ Ի ԾՄ-Մ ԿԵՎ-Յ ԲՄԾԱ ՀԿ-Ա ԲՄԾ
Մ-Մ ՀԿ ։ ՔՄԵ Ս-Մ Մ-Մ ։ ՔՀԿ-Մ ։ Ս-Մ
ԱՄ Ս-Մ ՔՄՎ-Յ ։ ԱՄՎ-Յ Մ-Մ ։ Ս-Մ
Ա-Մ Ս-Մ ՔՄՎ-Յ ։ Ա-Մ Ա-Մ Ա-Մ ։

ԱԻ ՀԵՎ-Յ ԱԴՐՎ ԱԾԵՄ ԱՅ ՔԸՆՆ
ԱՀԻ ԳՄՎ-Յ ։ ԱԿ ՄՅ ՀԱՄ-Յ ՀԿ-Յ ։
Ի-Մ ՔՎ-Յ ։ (ԱԿ ՄՅ Ի-Մ ՀԵՎ-Յ ։) ԱԵ
ՔՎ ՄՅ Մ-Մ ։ “ՀԵՎ-ԱՍ ԱՀԻ ։ ՄԸՓ ՀԵ
ՀԵՎ-Յ ? ՔՎ ՈԱ ՀԱ ՀԱՄ ԱՅ” ՀԱՇԻ ։ ԱԿ
ՀԵՎ Ա-Մ ԴԵՎ-Յ Ա-Մ ՀԿ ։ ՀՄՎ-Յ ։

“ՀԵՎ-ԱՍ ԴԵՎ ։ — ԵԱ ՈԵՎ ՀԵՎ ։
ԵԱ ! — ՈԵՎ ՀԵՎ ։ — ԵԱ ! ՈՒՆ ՀՄՎ-Յ Կ-Մ ։
ՄԸՓ ՀԵՎ-Յ ։”

ՀԱՇԻ Ա-Մ Ի-Մ Ա-Մ ԳՄՎ-Յ ։

“ԱՊԾ Գ-Մ ։ ՈՍՅԱ ԱՊԾ” ՀԱՇԻ ։ Ի-
Մ Ա-Մ Ա-Մ ՔՎ-Մ ։ ՔՎ-Մ ։ ԱՊԾ ՀԵՎ-Յ
ՀԵՎ ։ Պ-Մ Ա-Մ Ա-Մ Ա-Մ ։ ՈՍՅԱ ՈՓԵ
Մ-Մ Ա-Մ Ա-Մ Ա-Մ ։ Պ-Մ Ա-Մ ։ “ՀԵՎ-Յ” ՀԿ
ՀԿ ՔՎ-Մ ։

“ՕԵԳՈՊ !” — Ա-Մ Ա-Մ Ա-Մ ։ “ՀԵՎ ՕԵ
ԳՈՊ ! — ՀԱՎ ՀԵՎ-Յ ՓԵՎ-Յ ։ ՕԵԳՈՊ !”

ՓԱ ՈՒ Մ-Մ ՀԵՎ-Յ Ա-Մ Ա-Մ ։ Ի-Մ Ա-Մ
Ա-Մ ԲՄԾԱ ։ Մ-Մ Ա-Մ ։ ՀԵՎ ԴԱ-Վ ։
ԵՎ-Յ Ա-Մ ։ ՈՄԳ ՔՎ-Յ Ա-Մ ։

“Առաջի՞ւ”

Իսրայել քահանեն ողոփոխ էն,
հանդ է մակար ճախ նոս :

“ոք ուստաք հռչ ձեզ” հայտա-
բա ոչընդուն ուն է իշխան քաջակա ու ուստաք համար ինք նոս :

“Արդար առաջ գույն աշխարհ :
“Քա ու այս” հանդ է
“Համալաս” :

“Ես հա և քաք ու գույն և գույն և քաք
ու պատ և պատ !”
“Ես ու” հանդ է քաջա ուստաք քայլա-
հայտա պատ գույն գույն :

հայտարար “ոք պահ և ըստաք տու հա
շրայ” հանդ է (բժ աշխարհական այս)
“հալողա”

“աշխարհ ուստա ոչ ! Պատ գույն ու ի ”:
բայց ոք նա ա”

“Քաջ ըն քայլա”
“Ան ուղար ոչ քաջ”
“Եղան հայութա”
“Աշխ ուստա ոչ !”
Ոնք քայլ հան :

“Եղան պահ ու պատ և պատ հայութա
հայութա պատ քո պահ ու պատ”

գույն հայութա և հայ աղամակ գույն գույն :

— 65 —

“Առաջարար այն”

հետ օքնու գույնու է իս գու ու չա
ուստաք գու գույն ու անդ ափա բար
բար բար քու այ տառակի քայլա”

հայտարար գույն գույն աշխարհ :

“Քա ու այս” հանդ է

“Համալաս” :

“Ես հա և քաք ու գույն և գույն և քաք
ու պատ և պատ !”

“Ես ու” հանդ է քաջա ուստաք քայլա-
հայտա պատ գույն գույն :

հայտարար “ոք պահ և ըստաք տու հա
շրայ” հանդ է (բժ աշխարհական այս)
“հալողա”

“աշխարհ ուստա ոչ ! Պատ գույն ու ի ”:
բայց ոք նա ա”

“Քաջ ըն քայլա”

“Ան ուղար ոչ քայլա”

“Եղան հայութա”

“Աշխ ուստա ոչ !”

Ոնք քայլ հան :

“Եղան քայլա հայութա”

“ድንቃም የኝ አይናናር! በይ’ ገዢ!” አለችና
ከመጀ አመጣችት::

“እስር ገንተም አለሁ? ለልሱች ክብ መማጥ ነ?”
አለችና:: እውጥቻ ሰጠኑት:: እኔወ በኔወ:: እ

“ልሳ አስር ገንተም የሉህም? ስይኖ ስኬር መማጥ::
የኩራ ለችቶች ክብ ያለማይና ስኬር አይወዳም::”

ለሆ አፈርሰ-ለት:: ከዚህ የር ይሞ ገዢ-ቱ ወሰን
ገንዘብ:: ስው እንደ ደንግ የዋላለትን ስው ለጥን ቁል
በግ ያደርጋዋል:: እኔ ሰጠኑት ወሰን “ወጪ ስሙኑ ከሆ
ለ-ልሱች” ሰተለኝ “የሚናገድናቸው?” በላት ፍርድ ይኩ ህ-ስ
ባለመጥ::

በ-ቴን ለሳይሁ ሰተለኝ አቶ-ለለሁ:: በይ’ ገዢ በሆነ
ጥርጋ ባይኩር በተገኘበት:: እንደሆ እያስ-በት:: “እና
እና አስር ገንተም መልሱ” አልፎችና ህያ እምበት
ገንተም ሰጠኑት:: ፍ-ን-ቴ::

“እግዢር ይስተላክ በይው” አለችና::

ፍ-ን-ቴ ነው በለ እየችና:: እና-ረለች:: እንዲንደ
ተንሽ ለች ነገና ማይጠው እንዲያው የኩራል:: ወይስ
ይገባዋል??

“በይው ገዢ!” አለችና::

ፍ-ን-ቴ በእና-ረለች እና እንደ ስር ተደኑች::

በ-ቴን አየሁ:: ቅጠር ይረስበኝ::

አንድ ተነስ::

በ-ታ-ዋው:: “ምኑው ይይ’ንኝ” አለችና::

— 66 —

“አቶ-ለለሁ::”

“እንደ ሲጋ በኋ ለጠጥና እንደገለን::”

“አቶ-ለለሁ አል-ለ-ሆ”

“እንደ ሲጋ ተት አስከላ?”

“አ—!”

“እና ገንዘብ ይ-ከልና እንደገለን”

“የት ነው የሚ-ገለን::?”

“በተን ለሳይሁ ገዢ! ይኩ በተ መሰለሁ
ንደ? የህ-ቴና የንድቅቻ ነው:: የቴ በተ ለለ ነው::”

“እንዲያው ለለ ቅን በታ-ሰይኝበት?”

“እነዚው ነች ቅ = ከፈልጉ ገዢ::”

ከፈልጉ:: ማይናበንና ፍ-ን-ቴ ስመታችው:: ወ እኔ
መጠየቂችው:: ወመን:: እሁንም ሰተኞች እና-ይዋቅ ተጋታ
ስናልና እችዋን ከለች የር አቅላለች::

እንደት በይው በግብ ከፍል:: ወይ ወረቀት
የጠመጠመች እንደት ተንሽ እም-ተል የከረም-ታ-ቁ
ዘናበች የደመናይችን እና ከርቻ ያነስ-በት እና-ይ
ከፈልጉ መከከል በገመድ ተንጠልተ ለማብር ይው-ማ
የህል የስተ-ዋውን በተ ተብረለች:: እንደት በይው በግብ
ከፍል:: ወጠደ ለይ ባንቃ የለለት:: ግድ-ማቅ የደረሰ
የተስተማው ለሰን ጥቁ — በስራ ለይ ባለበኩል ወረ
ቀቃች የተደረጋች ግድ-ማቅ :: እንዳ ግድ-ማቅ ስር እንደ
የልተነጠል የብረት አለው::

“ይተጋ አልተ-ነጠልም” አለችና የተ-መረማማው
ጥመን በርድ ለጠበ ከርቻ እና-ርቻ ወ

— 67 —

“ተቻዎጥ” አለቸኝ “ተቻዎጥኩ”

በኋን መሰብ አይደረገው፡ አልጋዥ አመጣ (በረ
ቦታው በከልል) አንድ ተንሬ ስተኞ አሉ፤ ላይ ጥሩር
አጭነ፤ እስለ ላይ ቅዱ አለቸኝ፤ እና መናገር ይመረቸ፡

ለምን መናገር አንድይመረቸ አላው-ቁም፤ ግማሽና
በኋና ሆኖ የጊዜያት አይደለም፤ የኋሳቸት ሲቻ ላይ
የያኑው ነገር ይኖር ይሁን፤ ወይም ይሞ በዛ ሆኔ
ቴዋ ማንኛው ስው በይጠጥቃት ተኋገር ነበር ይህናል፤
የብዕቃንን ለወይ ለያደርግ፤ ወሳሳቸ የምን የሁል አንድ
ምትትመረመር ማን ለክፍ ያው-ቁል? የሁን ሆኖ ለተቶች
መናገር ይመረቸ፤ እናም አንድ ወል ለልተኞናለ እስከ
መጨረሻው ለማሻሻለ፤

“ልጅኝ አያሁትው? ወርቅ አይደለም? እኔ ‘ምው
ዶው’ ተንሬን ነው፤ እኔ፤ የን ወጪት የምን ያረ
ጠል፤ ተልቻን ነው፤ ቴዎዳዎ፡ እናም እስለ ለያያዥ-
ማትወደኛ ትመስላለቸ፤ ዘኩ፤ በጣም ነው፤ ቴዎችወደኛ፤
አንድሁ አይኖሱልሁ፤

(“እናስ” ሰተል፤ ቁርጥ የነበረበት ተቻ በተ
ወሰኑ ያለት ቅዱ ለተቶና፤ እኔ የልየሳቸው አብረው
ቁል፤ የሚኖሩ ወደኛቸውን ማለቱ ነው፤ ለተቶች እህን
ቁል፤)

“ወ-ሮ! በጣም ነው፤ ቴዎችወደኛው ለልጅኝ — የስነ
ቁጥም ሁሉ፤ በቻ ዓይነው፤ ያለኝ፤ በዚ ወልሆ ለባቱ
ጥሩትና፤ ለወፈልድ ለተቶችበኝ፤ የምንው የምን ማስረጃ
በሆሙ በኋይ አጥጋዥነ አማራርሱት፤

“እና ይህን አመጣበኝ ይኋው-ልሁ፤

“መው-ለድ ተቀ ነው፤ እኔ ለኋቹ የምን ለራሱ-ለት፤
አንተ ለኋቹሁ የምን ታረጋግቻሉሁ? — እኋቹ አለሁ?
ገኘን! የኋ—ልጅኝ ለኋ የምን ያረጋልኝል? ለቻይ በቻ፤

“እኔ በረዳከ፤ ቅዱር የመጠውን ሁሉ ተቻ ባቻ ባቻ
ልኝ አይልከ፤ ካለበቻበኝ፤ ካለበለቻሁ፤ ለልጅኝ በደንብ
ከይይተልኝም አይልከ፤ እኋፈለሁ፤ እና ይኋው-ልሁ ለላ
ይቻ ለላ ተቻ ለማኝ ሆኖ ቅዱሁ፤ መሰመን እንዲት
ይቀናል መሰለሁ? የራጠው፤ ገኩ በለምን የምርበታል፤
ገኝ ተቻ ለመኖ፤ እኔ እንቻ፤ የምለ፤ እሁን እሁንም
ቴቻ፤ አያጠመኝ ሂደ፤ ለክሳም ለሆን ነው፤”

ረጥናቸው ባጥቃት ማቆላለኝ መፈጸማት ይመ
ረቸ፤ በልዩ ተንቀቀ የተቀረበ እናቸ፤ የእበነ በረድ
ው-በት ያዘዋው፤

“ቻይ ያያኝ ስው፤ ለልጅኝ ወልሆ የጠልከ፤ ይመ
ስለዋል፤ እኔ እንደወቅ እንጠጣጥበ ሆኖ፤ እናስ ለማ
ዘር ለለ የሚያሳይ-ት ይመስላለ፤

“ለለም ቁንዳ፤ ይከበከታል፤ የተቶችው እንጠት ነው
ረሰን የሚያከከም፤ የራሳሁ አጥንትሁ ይቆረቀሁል፤
ልጅዋን ማጥወል እኋቹ የለቻቸው ልንጋርሁ፤ እንዲት እኋቹ
ልጅዋን እንኙ አንቻ ገራል በተተል ለልጅዋን መልቻ እና
ጥሰሉሁ፤ ለለሆ ቅዱ ይኋው-ልሁ በላ ነው፤ እኔ ለል
ጅኝ ተቻ በት የጥናቸው፤ እናስ መራቅ ሂሳቢ መስ
ሉ፤ እናማ፤ በሆ አቅራይቸው በው-ልኝ በደር ል-ቁል
ነበር፤ ገኝ እናቻ፤ የሙወቻለ፤”

የለንባት ክፍል ቁመጀ ለሰተ የቀበታ እርምጃ
ወርድ፤ እራት ይሁናል፤ ለሰውን በታ የተቀመጥከበት
እልጋ ይዘጋል፤ እልጋዥ ለተ ለሰተ ለሰውን ግዳግ
ጥጋቸ እንድ ተለዋ ያለ የእንጠፋት ስተኞ ተቀምውል፤

የተ-በሸጠው ተሰጥቶ የመረዳቱ ልብስ ልብስ እናደ
እናደት የሚሆን ባለና ጉባኤ ባለ መርመራች ከተ
ቁጥ የተደረገ በርቀቶች ዝር ተሽከማል = ስጥናና
እልጋዎ መካከል እናደት የሚደረግ በለስተ እንዲ ቅጂ¹
ለች = እልጋዎ ጉርሱ በከላ እናደ መደገፈው የመፋ
ቦት የእንዲሁት ወንበር አሉ = እናደት ባለ የበራ መ²
መ-ስ እኩን ከዚያ ቅጂው በለበታለች = በቁ = ለላ
እዋ የለም = ለላ በቁ የለም = በቁ ይህን የህል መግባ
ናች =

“ԱԱՌ ՔԹՎԴ ԴԱՇ ԱՊՐԵՒՆԱ ԻԳԱ ՈՄԸ ՈՂՈ
Մ-ԼԴ ԱԿ ՀԻՇԱԼԱՄ:” — ՄԵՂՅԱ ՏԸ ՈՂՄԵՐԴ ՆՎԱ
ՀՀ ՄՊԱԼԱ ՄՊԱՀԱՀԻ ՔՓԸ: ԱԱՌ ՊՄԸ ԴԵ ԲԵ
ԴԱ? ՈՂ ՀԱՅ ՀՅՆ ՈՒԾԵ ՔԴ ԱԱՇՎԱԼԱՄ: ?
ՔՊ ՄՅՆ ՈՂԴ ՈՂԴ ՈՂՄ ՊՄԸ ԲՄՈՂԵՐՎԱ ?
ՀՅՆՔՄ-Ը ՀՆ Մ-Ը ՔԸԾԻ ՀՅՆՄՆ ԻՄԴ ՏԸ
ՔԸԾԵԱ ?

“Հա ՀՅԱՂԻ ՀՅԻՔԹԿՈՒՇ ԽԵՇԽՄ ։ ԲԹ
ՄԼԾ ԿՎ ՀԿՇ ԲՊՈՃԴ ՀԵՇ ԲԼՇՇ ։ Ո.ՊՒ
ՊՀՇՈ ՀԵ ՀԿՎ Ո.Պ.Խ. ԲՇՇԱ ։ Դ.Ջ.Հ. ԻՄԸՄԸ
ԱԱՄԸ ՄԱՆՄԴ ԲՇՇԱ ։ ”

“ՀԵ ԸՆԹԱՎՈՒՄ : ԽԱԼԱ ՆԹ ՀԿ ‘ՊՐԻՎԻԴՈՒ’ ԱՅ ՀԳԴ ՄՄՐԴ! ՊՊ ՆԹ ՀԱՍԼԱՄ : ”

እኩ ስታዎሸ ሽጥቶም ብቻ የለማቻረጥ ይቆ
የለኩሉ ይኖታቸሉ፣ ይቆላለኩሉ ይኖታቸሉ፣ የጥናር
ቀለም አልተቀበጥም፣ በዘመኑ በሙትና ቀይ አያጭል
በርንጻ እንዲ ጥሩርቂ ወሰጥ ቅዱም እንዳለ ያስታ
ውቃል።

"ይህ አሳደግን ይለለኝ = እና ማስደርግ ! በቁን
ሁለት ስለት ቀር ካልጠኑታው ልረቻን የሚደረገባቸው
ታወች አጾቃዎች = . . . ወይኝ ልረቻ ! ሆኖን ይበላ-
ቸል ይከውልሁ = ጥን ዘመን ማድረግ ይችላል?

“እኔ እንዳለሁን የዚህን ስውን ሲሆ ጥሩን አውቃለት ይሞላ ሲሆዎ ከዚት ተገኘኝ? እንዳለሁን እንደ ጥሩዋው ንው ይሰጣ እውታ አልጋጥል ይዘው መልሱ ለሁ መልከ መጋገፍ ይምርጫል ይገኘው ስርዓት የሚል! የዚህን ስለት ልማት ይለዋል!

“እና ይኩስል፡ ንርደ እንዲ አምጣልን እያለሁ
ነው፡ ጥወል ማረጋገጫ፡ ይህም ንርደ እንዲማይከበጥኝ
አፈለሁ፡ በቃ፡ እንዲያው፡ ንርደ አምጣልን እለሉሁ፡
ለላ የሆነ ልቦል? አምሳት ጽን የሆነን በራሱት እድገተዋል፡”

ካልጋዬ በለይ እንደ ተልቅ የመልከት ስላል ግድ፡
የዘው ሲይ ተለጥቻል = መቀነስ እናም የህን ቅዱስ
ለበዕል = እንቀሰል የሚመስል እናይቶ በጣም ሁኔታ
ጥልተውቻል = ወደ በሩ ይጠብኩታል = በቀኑ እና ሰይኖ
ሪ ያስተካክለሁ እናይቶ የሚመስል እናይቶ በኋን የሚ
መስቀል የሚመስል = በጣም ይሸፍ በሚመስል እናይቶ
መከከላ እማማል የቀበ የሚመስል ምዕራፍ ተልቅ

ΦΕΔ ΣΥΓΚΛΗΣΗΣ

ԱՓ ԾԱՀՅԻԴ

卷之三

ለለም ገደግዳዋች ላይ የህልጂያ አካተማና
የጊዜ ለብት ተደርጓል እናየዋጥ ተሰጥቷዋል =

“ወርቅን ንጂን ሁሉ ስሜ ይኖው እና መከተል
ሁበላ በቃ ቅድድ ነበበኝ ገን የላይሁት ገጥ ያለም”

መ-ዳይ መ-ለ-. ንጂዚት ነበሩኝ፡ እንደም አርተረሻል
እየደለች፡ ስቶች አሁን የሰት ሰላጊዎ ሰያጻው
እያጻረኝም መስሉሁ? ገን ልጅ ካልሰበ ይብ
ርክተዋል፤ ማጣ ክላጊ ይታማሙበኝ እያልከ-ነው፤
ለጅ የሰላ ልጅ በሰነት ሰጋላ እያየ በሰነት
የጥራቸዋል፤ የሰላ ልጅ ስቀበዎ ሰያየ ይቀኑ ይህ
ና እያልከ-ነው፤ ልጅ ምንም አይጠ በኩ ነው፤

“በጥም የጥራኝ መልሰበኝ ማረጋገጫ፤ ስት እየደ
ለሁም የገን ምን ይካሬ የመለድኩ፤”

ወ-ቢ ጥናቸ እኔም ይቆላለኝለ፤ ይኅተቸለ፤
የቆላለኝለ፤ ይኅተቸለ፤

“እኔ ሆኖ ልጅ በኩ ካልፈቻ የርተማውቸኩ
እንደሆነ፤ እኔ እየሰራጋን ልጅ ተለዋች ይለቸል፤
ገን ወሰኖን በቻኩ፤

“በቅን እኔ፤ ሁለት በር ካልሰበው ልጅኝን ያሳይ
ተልኝ መስሉሁ? “ምን በውጥን ክግኹም ይቀባ የር
እንደሆች” ነው፤ ማረጃ ለንጻርሁ “የጥም ሆኖ እኔ
ወይም “እንከቻሁ ለለጅኝ ወተት የዘበበ” በኩ እኔ፤
አሁር በር በየጊዜው መሰጠት አለበኝ፤ የገን ለለጅኝ
ወተት እጥልት በር በቻ እንደማውጫ፤ የተረፈውን እጥ
በት በር ለረዳቸው እንደማያረጋገጥ አጥቻ እየምሰልሁ፤

“እኔደገኝ ይለዋኩ! ልጅኝ እኔ ለለማቸኩ ነው。
የኩ የሚያሳይቸው፤ ማን ነው? ታውቸለሁ፤ በኩ
“ገኩ ለሰራለ ምውራለበት ጊዜ አለ፤”

መራቱ ልይ፤ በለሰበት እግዢ ምድሮ አጠንበ፤ ባንድ
ሰበት ልዩ የተከበበት የበኩ ይጠና የየዘ ሪቦት አለ፤
በኩ በር እኔ፤ የተጠጠበ ክፍር ክፍር እየተውቀው
በት ነው፤ ሆኖ በጥ በጥ ይለል፤ እቅዱ እርሃቸኩ
አብረን እንዳቀሰለን፤ እኔበ እያየ እኔ ለማቅረብ እን
ደዴን ይጥ፤ ወይ እጥ በባ እየደንን ክፍት እየፈጠ

የተለወጠ የፈት መቻመበያ ሰነት ወሰጥ፤ መ-ቢ የጥሳ
በት ታዋዋዎች፤

“ወ-ሪ! ለልጅኝ ወደ — የጥዋለሁ፤
“ትልቻ ያለፈው ታዋዋት ከይነ የጥራቸት እጥ
በት ዓመታ ነው፤ ገን በልተ ነች፤”

ትለንት ወይ ከተለንት ወደ፤ በቻ ለጠረጋ እን
ዲት የቻመግ ቀረቡ መጥረገውን እንደሆህ እጥል
ወው፤ ተርፋለች፤ ስትኩ እኩን ቁጥሮ እኩስቸኩ በጥ
ርሱ እየበጣጠለች፤ በማሽን “እ!” ከማሟበላ ይጠና
ይር እየተኩች ታማገኝ ቁጥልች፤

“ምሳም፤ እኔ ሆኖ ስይ ወይም ሲለት እት
መጠናም፤ እጥ በባ ታዋዋለች፤ በባትልቻ እኩ፤

“ታክሮ ይከተከኝኩ፤ ለይፈጻ እየሰብኩ ወሰጥ
ወሰኖች አለቸሰለሁ፤ ከተማሸ በት በዚህ በከል
ለትመለስ በጥቻንን ስንጻን “እግዢ እኩን የር ለቀ
መጥ፤ በት እጠጋግልለሁ፤ በጥ እጠልልሰለሁ፤ እል
እነተፈልለሁ፤ ከንቻ የር ለቀመጥ” ተለዋች፤
ታክሮ እኔ በት እነዚ ሰያየ ለክ እንደማትረጋገጥ
ነው ታርቀችለች፤ የምስት እመት ልጅ እንዲሁ ሰጥን
እየሰነጋዣም፤ እኩን በጥ በሰዴች፤ ወጥ፤ ወጥ፤
እልና በልኩ እይነትኩ አለማቸለሁ፤ — ወይም እመ
ታቸለሁ፤ ታክሮ ቁጥ በባ ታዋኩለች፤ ወሰኖችው
ከፍል እውጠርበል እንባና ቁጥ በባ እነተቸለሁ፤
መተቸች እንደሆነ እያለቻለች ታዋኩለች፤ ይጥ ስት
ለቅዱ መጠጥበጥ በባ ተሰበደን እቅዱ እየተውቀው
በት ነው፤ ሆኖ በጥ በጥ ይለል፤ እቅዱ እርሃቸኩ
አብረን እንዳቀሰለን፤ እኔበ እያየ እኔ ለማቅረብ እን
ደዴን ይጥ፤ ወይ እጥ በባ እየደንን ክፍት እየፈጠ

በታ ወይ ደም ፊቻዎን አቅራ አገኅታለሁ ዓ አሁንም አቅራትና አልቀሰሉሁ ዓ እንዲሸጉ ስለቃጥ እያመረገች ዓ “እይምና አማካ ከዚ በይ” ትለሸሎች ዓ የወ እንሰቀሰቸሉሁ ዓ

“ወይ ማይበብ! እኩ ምታዎው ስቻዎ! እንዳን ለፈቻ ለዋቅም አይሰጣው ዓ

“ወደ ትማር በት ለመሸድ ወተ በዘህሱ ስታ ልሩ ዓማካ ካተማር በት ለመሰሉ ቅዱ አቅራትና ትለሸሎች ዓ ለተመለስ ቅዱውን እናቀረጠውች ትሹ ይለች ዓ ቅዱ ያሙ እንደሆ በተን እነዚና እንደሰለ ስው ከወሰጥ ሆኖ እናታለሁ ዓ በንግ ቅዱ ታደ— ታደና መለስ በላ ሪሳን ደኝታ መሬት መሬቱን እኩ የቻ ትረዳለች ዓ ሪሳን ይህ ዓ ታደና ሆኖ ይበት እና አልጋው ልይ ወደቁ እንሰቀሰቸሉሁ ዓ ጥን ቅዱ ለጠራ ማስተካከለሁ ዓ ተና እንደመሰለሁ ዓኔ ስሰጣት ይሰ ለለማሳት ነው ዓ እኛም ማለቀሰው ለፈቻ ሂሳት በየ እናደለም ዓ እንደወቻ በደንብ ነው ማረጋገጥ ዓኔ እናት እያለት እናት እንደሰለው ለፈቻ ትለቸሎች እያሳነ ነው ዓ

“ቃደና እናስ ይህን ሆኖ መቅ የወቻዎ? በየ መቀበ የተ ይገባቸዋል? እኩባቸውም እልሁለሁ ዓ ቤታዊ አይገባቸውም ዓ”

ስተዋዋቂን በማጥበትና መርሱት እቃዋን በይወጥ ለለቀረ እንደገኘ በጥቃት ማቅረብና መሬታ ተዋ ዓ ማቅረብና መሬታዎት ይመረች ዓ

“እኔም ሆኖ ትንሽ የሚያደለትና ንር የስ ሂቻ እንደሆኑ “እናትና እናትና ነው?” ይቻቻል እነት አማካር ያለው ዓ እንደሆ ይሳይ ዓ እናትና እኩል? ይሞ

እኔ እይታስ በሆን እናቸ እናደለሁም ዓይ? ዓ አጠቃ ወር እርግኩ ሪፖት ቅዱ እምሮ ወውለድኩት እኔ እናደለሁም ዓ መቤት የጠበቃት እኔ እናደለሁም ዓ የቻ ሪፖርት እኔ እናደለሁም ዓ ሆኖን እናትና እናትና ነው ይለብናል? ለምን? ለምን?

“እኔ መውለድ! መውለድ ስቻዎ!

“እናትና እናት ለጠናቃልሁ እንደሆ እናምና ለህ = ታደና እናት ምን ትረጋግጣቸሉ? እኔ ለናቀም ምን ለራሱት? ለኔ ለፈቻ ለረጋግጣቸሉሁ?

“የመውለድ ትርፍ መሰቀባት በየ ነው ዓ”

“ምን እንደ ከኩ እናቸ ዓቻን በእኩ ከሁት፡ ከቻንም አቅራ በለይ የወንው ጥልቅ ንር እናደቻት ወሰት ያበራል ዓቻቻን ልይ ይቻቻል ዓቻቻን ይተለለኩል ..... የበትቶዎ ሲት ለለላሳ እናደለም... ለቀ የለለበት ለገባች አሳይቻት = ጥንበና ልይ ልማ ነት = አልተንቀሳቀሰችም : ለቀ የለለበት ለገባች ቅዱ እልተለወጪም = ብም በለን ተያያዝ : ቅዱ እኩልፈላጥኩም = ሲተና እኩልና ጉባኤ ከፋይ እናደለንም፡

“ወይ! ቅዱ ይርሱኝ ለሰቶው ዓገኙ-አለሁ ለክ እንደሆት ለለፈልጥ ለዘመን አመኅሁ-በህ = ማርሱኝ ነው መሰለኝ ዓ ሥራ ብኩ እኩልፈላጥኩም = እንደወቻ ብኩ የነከኩን እናቸ ዓ ትልቅ ለው ለለማግኘት ትንሽ በማውቃት ይገባሁ በየ ነው ዓ

“በም በለሁ ለማኩን = የሚሰማ ስው የለም = በላ ሂይ አማካ ለይመስብህ ዓ”

ከተቀመጥከበት አልጋ ተንስ ዓ ከወተኑ ተኩ ቀቻ = አየንት = ወጋራም እናደለችም ዓ ሥራ ወደ ወጪ ጉባኤ ዓቻቻ ትበለቸል ዓማርጥ መው

ለኝ መቅበር፣ የገዢነት መወሰድ መቅበር = አቶ፡ በሸ
የኝ አይኖች ወሰጥ ተስፋ የልተዋላቁለሁት ህዝን ይች
ያል፤ መሰከር — ወንድ መሂድ — ማልቀል፤ መሰ
ከር — ወንድ መሂድ ማልቀል = ለላልቻ መጠናቁ፤
ለላልቻቻው መሰረት፤ እናመዋንና መከራዎን ተሽ
ከማ ለደት ወጣቻነቱና ንግነቱ ቅልጋሽ = ድጋር ለኋ
ይሩሉ መሰለኝ፤

የህልውድ አከተርቻኝ የጥራቢ ቅድ፡ ሌቶች በዘመኑ
ቃን ቁመው ወይ ቁጥር በለው ይሰቀበናል፤ የወጪት ልቀ
ይሁን፤ ቁጥር ማክኬል ገን አያየትም—በኋን ይጠብቃል፤

ከሳ ወሰጥ አምስት በር ነበሩኝ፤ ለስተኞን አዎጥ
ሁኔታ ለመተካኝ፤

አይንን ለመተካኝ፤

በጣም አፈርክኝ፤ እኩ ለይ ቅዱን አንዳየች አንዳ፤
“ለገንዘቦ አይደለም፤ ለሁባብ ነው” አለች፤
የበለውን አፈርክኝ፤ ተደናገሽ፤ በኋን ካልተ
ሁኔታ ለውጥ፤

“ይህናይር” አለች፤

“እኩ” አልካት፤ በጣም ተደናገሱን ነበር፤
ተለይቷት አንድ ሆኖ እርምጃ ከተረመዶኩ በኋላ
ገልመጥ በኋ አያደት፤

በሸጋ ቅማ ቅጋ መብራቸን ተገናወኩ፤ ተጠና
ቁለች — እንደሰለው፤ ሌቶች አኋይቻች፤

መንገዶን ቁጠልኩ፤

(የኢ.ፌ.ት. : 1954 ዓ.ም.)

ጥና አንቀጽ አንዳቻው

አንቀጽ አንዳቻው የትም በረዳ የሰጠንት ስንቅ
ተዋዋና የሚከተሉትው፤ በቅለው ነበሩትው፤

አንቀጽ አንዳቻው ከደባበደ፤ ከቻለት፤ ከቤተ
ክሮን ወይም ከገዛ ለመለሰ፤ ገና ከበቅለው ልይወ
ርና አስከርቻቻውን፤

“በእር ይህና ነው? ” ይለዋቃዋል

“ይህና”

“በእር ይህና ነው? ” ይለለ ለማረጋገጥ፤

“ይህና፤ በኋ የወይዘና ይበረቱ ላይ ለዚን አዎ
ሙኑ በላ ተቻቻለች”

“በእር ይህና ቅድ?” ይለና መልቀ — አንቀጽ አንዳ
ቻው፤

መንገዶችው ማረጋገጥ አየላ በት ይረዳና፤
አሁንም ከበቅለው ልይወር፤ አስከርቻ፤

“በእር ይህና ነው? ” ይለዋቃዋል

“ይህና”

“በእር የወጪት የለም? ”

“እኔ የለም”

“የታመሙ የለም? ”

“እኔ የለም”

“መርዳ. የሰማም የለ ?”

“በታ የልጅ ገንዘብ እኩት ደር የፋተዋቸው ባላቸው ቅተዋል ተብሎ ለቀል ቅዕስ መዋል”

“በለ ይህና ሆኑ” ይለኝ መግገድቶችን ይቀጥሉ =

እንደሁ ለለ አጋፍ እንደሻው ቁጥን በሽያ በይሳ ስድስት እውት ሆኖቸው ይ

እንደ አርባ እለት : ከስራዎች ስነዎች ወካኝቶች ያደረሰባቸው ቅዕስ ቀበሌ እኩት የለውር :

“በደር ይህና ነው?” አሉ

“የህና” አሉዋቸው የደረሰባቸው እስከሱ

“የወተ የለም በስራና?”

“እኔ የለም”

“የታሙሙም የለ ?”

“የለም”

“መርዳም አልተሰማ በስራና ?”

“የለም”

“ይግ” አሉኝ ከበቅለአቸው ወርዳው ሲጠየ ይደረሰባቸው እየተቀበለዋቸው እንደ ልማድቶች ተንኩ ቅለጽናቸው = “በኋ ይግ ሚኒ እንጂ ማለሁ? በስራሱ ወተ ብቻ አሉንዳሁ” አሉዋቸው

“ተወኝ እብቱ ስወጣ አተጠረብኝ” አሉ እኋና እንደሻው =

“እኔ ለመሆኑ እነዚም አሉ በሉህ የት ተረድ ነበር ?”

“ወደ እንዲ ወ”

“እነዚም አሉ በሉህለ ?”

“ወደ ለለው ወ = የሰጠንት ስንቅ ይጠለሁ = በይበልግ ወሆኑ እያደርሱ እስከር ልኩ ማስጠዋቅ ነው = እንደሃኑ ለሰት ስምንት መፈለ በይንኙን እንጠጣ እኩና ማለው ቅዕስ”

“ምን እየበለሁ : በል ?”

“ከበት ስንቅ እየተከላልኝ”

“እና እንደሁ ለየሽያ ተዘልፍው ይመስልባ?”

“ይኩው እብቱን በልቀዴሉ?”

“እና እብቱ መቋ ስነዎች ተቻለዋሉ ?”

“እብቴታቸለኛ ይኩዳውም እሁን መሂዳ ነው”
በለው በድግ — አጋፍ እንደሻው =

“ወደት ?”

“እንዲ = ጥን መሂዳ ነው =”

“እሁን መተኩሁ እሁን መሂዳ ሚኒ ይበላል ?”

“ቆልድኝ ባብህ = ወተ ወተ አሉኝ =”

“ወተዎ በሽያ መርዳም የለ በስራና = እኩ እረፍ በል”

“የልም እኩለሁ”

“እሱ በሉ መጥቱ ተረዳለሁ : ቁም በሉ”

“ተወ በንድ ይጠላ”

“እራፍ በሉ ተረዳለሁ እልካሁ”

እርዳር እንደሻው እየቀልፅችው ተመልከው ተቀ
መጠ፡ መለው መጠ፡ ሆነታም ወዘኛች የጊዜ የን
ሻችውን ይዘው ፊት እስ፡

“ማሩም በሉ” እኩና እንደገኘ ተገኑበኝ እን
ደር፡ እና ትን እሳችው፡ ያደግሙው በንድል
በሰላምችው ገዢ

“ቻን እሉሁ እንደው?” እሳችው ወዘኛችው “ንኩ
ማኑሁ? ወሄ እምጣ ወሉ!”

ወሁው እስከመጠ የተገኘው ዕል ባለቤቶው፡
መንፈሻው፡ መተገኘበ እቅታችው፡ ሂደታችው ተለ
ዋወጪ፡ ወሄውን መጠማት እልታደም፡ በመጨረሻ
ተንተኞችው፡

“የኩብ! — እሁ እሁ እሁ! ከንቱ ይ ሆነ
ሽክት” እስ፡

እርዳር እንደሻው በባቡ ሁኔታ ተጀይው የመጨ
ፈሻውን ገዢ ወደ ወጪውን የሚበ በቅልከ
ችውም የልማት ስንቅ የተጠና በቅልከችውም ተከተ
ለዋችው፡ ነበር፡

* * *

እርዳር እንደሻው ወተው ሆኖም እየተለቀበ እንዲ
በዋንጭ እየተረጋገጧ ሆኖም ወሰኑ ወሰኑ

ንኩ ተሰኗመው በመከናወችው— ከመቃበር እንደ ያደብ
እርዳር ከተረደሙበት በደንግ በላው የመሰቢት ከኩን
ከውሃት በርግድ እድርጋው ከመሰቢት በቁ በሉ—

ጥቅ በውር በሉ መናገን ስመረመርባችው—

እሳችው የመሰቢት ከኩን እንደ ቤት እያመከናወ
በት በላው በቅልከችው ሌይ ወተው ሌጋልበ—

ጥቅ “የሞኑውቁበን ተግል መዋጥ!” እኩ የስ
ንቁ በቅልከችው ሌይ ወተው እየጠለበ ስመረመር
ውና “መከተ!” በተችው—

እሳችው “ዘራፍ! እንደሻው እባ መከተ! ስሽት
ቃናው ከወጥ ይመከተ! ዘራፍ!” በለው እየደከና
የረው በመሰቢት ከኩን ስመከናወ—

እስ ይው ከኤት ሂደታችው እየጠለበ እሳችው መ
መርመራው ማቅረብናን ሌመት፡ ይንገት የከከለምን
ህመልት ሆኖ ይቀምና በወሩ ቅንቃዎች በተረጋት በግኝ፡

“ጥቅ የያደዳን ቅድበ እኩን

“የከለበን አከከለም እሳለፈ፡ በጊዜ ወንዘን እያንስራራ
እንተኞም— እንተኞም— እንተኞም!” ይተዋዋል፡

እርዳር በበቅልከችው እየተገኘበና ተተወቃት
እሳይ በሉ የለለበን በተከርበበናን ሆኖ ወቀ ይቆ
ይችውና እሁኔም በወሩ ቅንቃዎች በተረጋት በግኝ፡

“ጥቅ መረጃውን የኩብ ስሏን

የካተማና ሪው እሳለፈ፡ በጊዜ ወንዘን እያንስራራ
እንተኞም— እንተኞም— እንተኞም!” ይተዋዋል፡

አሁንም በበቅለհቻው እየተገኘልፏ. ተተወቻ
እሉፍ ሌላ የፋይልን ግንባ ሆኖ ቅዱ ይቀያቻውና
በወቅ ቁንቃ በተረት ነዋ :

“ምት የተዋኑዎን ቅዱ ውስል

የብከኬን ገንዘር አሰላል : በጊዜ ወንዝ እያንዳ
ሸሎ :-

እንተንም— እንተንም— እንተንም!” ይለቻዋል =

እንዲ በበቅለհቻው እየተገኘልፏ. ተተወቻ
እሉፍ ሌላ ካሬኩ ንርደለ ያለው የጊዜልከኝ ሲሆ
በታ ሁመልት ሆኖ ቅዱ ይቀያቻውና በወቅ ቁንቃ በተ
ረት ነዋ :

ምት የገበረ ሆኖን ማቅ ሌያ

ይበኩዎን አድለባ አሰላል በጊዜ ወንዝ—”

“እኔ!! አሁን ገኩ ባይኩ መጣሁ!” በለው መ
ስመራውኑበት—

ምት እየመከተ “የምናውቻዎን ገብ መቀታ!”

በለው መሩን ስመራውኑበት—

እንዲ በመሰባ ከዚን እየመከተ በበቅለհቻው
እንደ ንብረት እየሰጠው “ዘረፅ! እንደኛው አብ
መከተ! ተስማት ሂሳብ ከጥት ይመከተ! ዘረፅ!” እያለ
በያመልጠ—

ምት ለደርሻበት—

እነዚው ሌደተለከ—

እነ ለደርሰ—

በንኩ ሌላ ከሀልማቻው እንዲ እንደኛው በብ
ዘረፅ አድለባ...

ምትን ስነዚው ከበታቻው መሆኑ ሌያዚሁ
የሚያየት ተመለገኝ እና ተመሳሳይ ሁሉም ንው
እንዳሸህ ይኩ = ለንደ ሁሉም አዋጅ በያጭወጭት
ታደግ :

“የህልሙ ይች ከዚትኩ በንደ እንደሸህ ተብዛሉ
ማለት ንው” በደቻዋል : “የፍቻው ይች ግን ለእኩ ሙሉ
ጊዜ ንው ::”

እንዲ ይህን ሁሉምቻውን ከነመመሰሰሰና ከኋ
መለጥወጪ ለብዴ ዓመታት ከሰላሰለበት በንደ የቀ
ርብ ወካይታቻውንና ወመድታቻውን ሁሉ እንደ በእ
ንደ እንዳሸህ እያለ አስማላዋቻው :

“ቀድሚያዎችሁ የወጥኩ እንደሆነ ንሮወያ ይህ
ናው = ስትገንዘበና እንደታሰራና = በጨርቃው እንደት
ጠቀልናና = በጥጥሙ እንደታወቃትናና = እንደሆ
በና ለበበ እርጥና::”

እንዳንደቻው ወሰነት እየሰቀበቻው እንዳንደቻ
ቻው ወሰነት እየዘነገቡቻው እና እለዋቻው ::

የቀርብ ወካይታው ወጀነማች ደናቻው ግን እንደ
ልማድታው እየቀረቡባቻው.

“እኩ ለመተናት ሂደም ያልፅ ይመለል?” እለ
ዋቻው

“እዋን” እሉ እንዲ

“ምናልባት መገለበት በያስኩ እንደልጠሁ እን
ደትገባበት ?”

119º አለ አጋኩር

“ምናልሳት ስሽንት ወይ ለፌርሰር በደንግ በሉህ
መሬድ በተፈላጊ ከዚ እንዳደከለከለሁ ?”

119º

“እሁን ይህን ሁሉ ባን አሳሰበህ ? ባቻምታት እን
ደትቀበር ፈርተሁ ነው ?”

“መቆለሻን ቅልጋ “ ንብረቱን የገን ሰጥቶባል ”
አለ አጋኩር ባቻኑ ”

“እኔ እንዳደው ! የነው በተቻለሻና ጥሩሁን
ቦጥቻከለሁ ” አለ ዘደኝየው የምራቸውን ”

....አለ ታዘ እየከነደ....አለ በዝ አሳሰበ እያንስሳል

አጋኩር እንዳደው ባንን ሰሽኑ የረው በሰጀሳ
ሰደሰት ዓመታቸው እንደ ዓጋቢ ሰላት ከወይም
ቸው ከድቃገማች ያኝቸው ጋር መለ ሰጠጠ በትን
ገዢ መቀቻቸውን ቅድሞ ሲል ተናግረናል = እሁን
መዲያች ሰላት እንመለሰለን =

....በመጨረሻ ተንኋሻቸው :

“ከንቱ! — እሁ — እሁ — እሁ! ከንቱ የ ሁሉ
ገዢ! ” አለ አጋኩር እንዳደው =

የተሰሩት ቅድ ደንገት ወላል በዚ ተያችው =
ለኩ አጋኩው መለ የመጣው መልከክ ባን ሪፖርት
— የወካይቸውን የድቃገማች ያኝቸውን መልከ
በዚ ሰልጣን ሰጠስ ነው እንደ ”

“ምናባከንስ! እንተ መኖሮ!” አለት ባንኩን እር
ኩር : “እኔ እንዳደው ! በተቻለሻና በመግባር አላቀ
ቻህ ነው ሰጠስ እስረወቻሁ ሰጠቅ ነው = ”

119º አለቸው መኖሮው :

“እይደለም?” አለት :

119º አለ :

“ገና በልጅነቱ ከፍና ሆነህ ሰጥመዱ የድመርክ፡፡
ሰመልጥሁ፡ ሰመልጥሁ ገና እሁን ይረሰኝበኝ፡ እንተ
ጥናደግሁ !”

119º አለ ጥናደሙ :

“ስደሳ ሰደሰት ዓመታ መሉ ይፈጸሙ = እንተ
ድርጋቸው !”

119º አለ ጥናደሙ ይፈጸም :

“ድርጋውንስ ይፈጸሙ? ቅንዳምሁ ?”

119º አለ ጥናደሙ ይፈጸም ቅንዳም :

“እራር በል! ከተደምሁ ?”

“119º አለ የ ጥናደሙ ይፈጸም ቅንዳም ከተ
ደምሁ :

119º —ኩጥጥ :

“መሽንናሁ ሰጠባህ ታዘ የወካይን መልከ ሰጠ
በኩር፡ መቆመች ሰጠባቅሁ ታዘ ተንጋጌ ተህል እም
ንጂር ወሰጥ ጉባኤሁ እኩልጥኩ”

119º = እንደ መቆበር :

“እንደ እንደ ወንድ ፍት ለሆት ለመምጣችኝ
የወንድ ህጥት ከየት አምጥቶ? ለራሳሁ ጭል የጀል
ይለዋል !”

“—ኩጥ እንደ መሳ—

“አስገኘ የበደለው በለን ባትሔን በእናይረት በጥ
ተክ”

ከተ በለ ስቀ መልካክ ባት እናኑርም ከተ
ብለው ስቀ የነፃ ንጻፍው ሆኖታውን ከርከ-ጀልው-

“የማይቁርልህን እንባሻ አጥብቃሁ ስመው፡ ነው-
ምትለት እናነት ህብት?” አላቸው ያ አስገኘ የበደ
ለው በለን፡

“ነው ወንሰው” አለት ሂሳብውን ለየነቅኩ፡ ታክ
ብለው እያየት፡ መልካ ይህን የህልም እያስጠናም
ለከ ይኩ ባት ማለት ንጋ “ታዲያ እናኑር ለምን
የህን የህል መለት ይህን?

“(“መስራው እማይቁር እንባሻ የሆንኩ!”) አለት
ብለቸው፡ “ሰማይ በት እመግበያው እድሮስለሙ እስ
ከንድርሰ በለመልጥሁም እውነት እኔ እንደኛው እኩ
ይሉሁም !”

እናኑር እንደኛው የሆን በቁልካቸውንም የፈ
መንት ሰንቅ የተወኑ በቁልካቸውንም እስከ-ትለው-
ብለዕት አሁን ተጀበው “የመጨረሻ” የተባለውን
ጥሩ ወደ ካርድ ዝር ሰንዘት እንደ ንጋ አስተዋል፡
እናው ለፍትሐት በቁል ቅርጫ መልካክ ባት “መማሁ”
በለ ለሽንት በዚህ የሚል ይመስል ይረዳና ፍትሐቱ
እኩ ልኩ መናው እንደገና ሰንሰ ይመለሳል፡

እና መናው ቅዱ ለሰምንተኝ ቤት ለራታ፡ ላይ
መልካክ ባት “መማሁ” በለ በዚህ እንዳለ—

አቢኑ ተከልየ ክተና!

የንድ እንደታውኝ በለባብብታው፡ እንደሆም በረ
ማቸው አውቀዋቸው እናኑር፡

(ከርስትና ሰሜ ተከለግይማኝት ሲለሆነ ይህን?
እሁን “ታዲያ ባክኩ” በለኝነ? በለው ሰያስብ፡)

“ታዲያ ባክኩ” አላቸው፡

“በዚ እብታቸት ሆይ! ተስፋ እኩ እንዳልነሰው
ነገኑ እንደማይየት ነው.”

“ማን እንደሆንኩ፡ በይው-ቀን እኩ ለንሰኝ
ባለብብ” እኩ እሁን ተከልየ (?) አቢኑ ሂገባታቸው-
ው-ሰተ የሚጠው-ተው ስቀ!

“ማን ነጥታ?”

“እንቻታው-ንም በልማኑ-ብኩ”

“እኩ ማንሆ”? እኩ እናኑር የራጋግታው ስቀ
አየተጋብጥቸው፡

“እንደ እናና እንደ በዚህ ሰሜው-በል”

“እንባሻው በዚህ እናና በዚህ በዚህ ሰሜው ማን
ይባለል ?”

“ቆራጥ”

“በለመከበ መወልድ መመሪያ ቅጽ-ብ!”

“እይነው እይናና”

“እደኝ?” አለተ ከተ በለው ስቂ እጋብር “እኔ እንደሆዎ ገኩ ቁጥሩን እምራራ? አዲ እንተዋን መስል ከሆ እንደ? ይልቅ ገኩ አለቱ፡ ሲምንድናው አበቱ ተከላይን መስሉ የመማሪው?”

ቆርጥ ተሸውን እየሰቀ“ይልቅ ሲምንድናው አሳ ቅዱ እኩን መምሰሳቸው?” አሉ፡ “ለሁያውም እኔ ያለኝ እባር ይኩኛው፡ እነዚው ያለኝው እባር ይኩኛው ነው፡፡ እነዚው ለመመጥሙ ወደ ቅዱ ነው፡፡ ይለኝው የምጥም መርቀ፡ የኔ ጥና—” በለው ወደ ቅዱ መመጥሙ በያመለከታቸው፡— ለኔ በንደ ነው የጠመመመው፡፡

“በቃ እስት እስት ለለ ገኩም ልንጠቅተው እን ችሎት” አሉ ቁጥር “እሁን የመጠበት ለኩም ለርሳ ወምጣዊ እንደ ተካይ ለማከርም በየ ንብር” እጋብር በቃ በለው ቅጽ፡፡

“እድሜዋን በቀጥልለም ቅኑ ያረጋልቻል ?”

እጋብር ፍሳ ባይሆነ ለበቅዱ በደንጋጌ በቀመ፡፡ ቀጥሎም በደረሰት በዘላለ፡ በቀጥሎም ቁጥርን አቅራው፡ በአመ፡ት ዓላማ ይርከኝውን ለማመን እየፈለገንም ከም ቅዱን ለለፈና፡፡

“ምኑ አልከ?” አለተ ለማረጋገጥ፡

“እድሜዋን በቀጥልለም ቅኑ ያረጋልቻል ?”

“የፈለግከውን” አለተ ባቃሩ (“እኔ የልቦን ማን ነገሱ?” እያለ ወብትን)

“ሀብትና በመለስ ይሰጠኝል?”

“ወብትና”

“መሟስተዋን በፈልግበት”

“መርቁልሁለሁ—በቃ እድሜዋን ቀጥልለም”

“ነበሰዋንም ይመርቁልቻል?”

እጋብር በንዳፍታ አለበና፡

“ነበሰንማ ከውሰደኩ ምኑን እድሜዋን ቀጥልከልም?” አለተ

“እድሜዋን ከውሰደኩ በእሳ ነው፤ ከበሰዋን እማግ ሰጠኝ ይኖር በስተዋ ከበሰዋን ይሰጠኝል ?”

“በወጥርበት በመን ጥን ከበሰ የራሳ ዓቃ?”

“እንደዚ! ?”

“እንዳከታው ወብቶች?”

“ምኑው ያለማማንታቸው ያለመከረከርም?”

“ከህይወት ከሞት ለለኝ ሁይወትን መቀረብ ይቀረብ ?”

“እና ሁይወት ለማንድናው ?”

“መኖር ነወ!”

“መኖር ምንድናው ?”

“ምኑን አውቀው በለሁ? ለፈጸመት ጥን ይጥማል፤ የገር የገር ይለል፤ ለተ ለተ ይለል፤ መ-ቀት መ-ቀት ይለል፤ ነገር ነገር ይለል፤ በኬይ ለመቆየት ያለኝን ሁሉ ከከፈለለሁ፡ እሚቀበለኝ ባንኩ ያለለኝንም ከከፈለለሁ.”

“የሚያወለውል የሚያመነቸ ስው ገኩ ባራ ገጠ መኝኩ” አሉ ቁጥር፡ እድሜዋን በተቀባዩበት የተዘጋጀ ይገባታ፡፡

““የን እናጂ መቀበል ተችላለሁ ወይ?””

““ቻችላለሁ፡ የን እናኝ እርስዎ ወል መግባት ይኖ
ርጠና እንደ””

““በሉ ቅሉ እንዲባ ወይም፡ ከዘገሩን መዋጊ
መግባቱ ነው.””

““እኔ ፖር ንኩ፡ እልጋ እልጋ ፖር ለረከ ይሁንኝል””

““እሱ””

““ቅሉ እናኝ እሉሳ? በደብበብት እያሻልም?””

““እድሜዎን መሉ እሰበበቸሉሁዋ—መዋጥ እሉ
ፈልግም መኖር እፈልጋለሁ፡ ሌሎች ተርና ነው፤ ይ
እናኝ ነው፡ ያልቻ እምታረገውን እርግና ቅሉ እሉ
ነናኝ””

““ከዚ የር ገዢ መግበዱ ይኖርበኝል፡ በቻ
የን ከተማዎት ወይ እሽንፈጥሉሁ ወይ ይኻንፈኝል፡
እርስዎ ከገዛኝ የን ያለ ጥርጥር እሽንፈጥሉሁ፡””

““እንደት ለማኑሁ?””

““የራ. ገዢዎን ያውሃኝኝ ከማጥሚያው በንጂ እመ
አሰልምቸሉሁ፡””

““የተስተካክ እንደሆነበት?””

““ይህሙኝ እጋፍ፡ እኔ ቁርጥ ቁኝ እናኝ እሆና

ሉሁ— መርቆራ፡ እንዳን መጋን የመሰለ ገዢኝ
ኞር ቁርጥ ማረጋገጫ ወይም መሬ እውረዱ-ራለሁ፡ መመ
ከኩን ይሞ በዘጋሁ ባንኩ ገዢኝ እመከታታለሁ፡ የእንደ
ኝውን ቁጥና የማን ወርመራ ይቦግረዋል?””

““በራኝ! እኩ መከተት!”” እሉ እጋፍ፡

““በቻዎን ሆኖው ሲደሳ ሲደሰት እመት መሉ
እመለመት፡ ለሁለት እያተጋገሩን ከዘገሩ የበለጠ እኩ
መፈጠዣም?””

““እሩ የተና የተና!”” እሉ እጋፍ፡ የእድሜዎቸው ስሁ
መት የተና የተና ይርሱ እያተያቄው፡ (እጋፍ ወብ
ጠን እንደ ተንሽ ላይ በደሰቶ በለስ በለስ በለስ—
ደንጋት ቅጥ በለመ እያቀመ፡) ““ልማህ ወይ፡ ቁጥጥ?””
እሉት ““ይሁን ተግባሩ ጥቅ በይሆንፈንስ ነስ?””

““እያዝንፈንም፡ ለያዝንፈን እያችልም””

““እዑሙ የታወቂ ነው፡ እንደይው ለንገሩ ማለቱ
ነው፡ እንደ፡ በያዝንፈንስ ነስ?””

““የእሙ ገራ. ገንዢዎን ለጥጥ መልቀቻ ይኖርብ
ናል””

እጋፍ ለናገሩ ለሉ ለእናኝ ምልከት እያገታቸው
““ይቆየኝ ለመርጫለሁ”” እሉ ““እኔ ከተስተካክ እነዑ ተከ
ለይ ይመመኝ የእርስዎን ቁኝ ገን ተወስወ ቀጥን ሰን
ጠረሱ ይገጥሙቸል፡ ይረከቸል፡ ይህት የንብረውን
ገራ. ገንዢዎን ያለቸል””

““እሳቸው በስነኩስ ነስ?”” እሉ እጋፍ፡ ያቆለቆለ
ቸውን የተስፋቸውን በኩረ መለማ ለውጥት እያቀመ፡

““እያዝንፈንም፡ ተስተካው እያመቀም””

““ማን ባጥሙኝ እሉ ማስኩስኝም መስኩስኝም እሉ እ
ስኩስኩስ?””

“ያኝም አለች ገዢሸና ይመጣና ቅትን ይጋ
የተታል ይረዳታል እርስዋ ነው መጠ ማለት ነው”

“እኩ በረታቻውሰ ይህንን የሚ

“ጥራትው አያዥ-ቁማ”

“እኔ ለነገሩ ማለቱ ነው ይረታቻውሰ?”

“ያኝም መምሮ እርስኩ ይመጣና ቅትን የሚ
ገኘ ይግባኝዋል፡ ቤቶው! ይጥለዋል የታወቂ ነው፡፡
በኩሉ ሁሉት ቅናና ሁሉት ልሉት ቅጥሎ ለሰተቻው-
ቀን ለነጋሪ ነው የሚያላቂው፡፡ ለሰነድ እርስዋ የኩ
ሁሉት ቅናና ሁሉት ልሉት በሞት እኩ መቆየት ይኖ
ርባዋል — እመዋብር ወሰኑት ይሁን”

(አዋጅ በህይወት-ቁሙ ለንደኛቻው በጠቃና በመ-
ዋጊ ስት የሚደረሰኝልቻው የቦንና ለሰነት ፍቃቀትን
ልቦስ ተብ አለቻው፡፡

ስማይና የህል የንት

መዋብርን የህል ቁልፍለት

እንዲያ ሲንድከም ሲንቻከት...)

“እንደ ገዢ መዋጊ ይቀመጥ” አለ ቅርቡ “እር
ስዋ እንጂዚ እንደት መጠር ነው፡፡ ለጠናው ቅት-
ከውያው ተደንኋ፡ ወሰኑት ለሰነድ እኩ የሆን በሰላ
መጠር እስከናውማው መታገስ ይሞርዋል ማለት
ነው፡፡ እሁንም ቅት ያገኙናል እንበል”

“እኔ እንበል! በሰመ እኩ ወመልኩ ወመንፈስ
ቁይ-ቢ!”

“እኔ ለነገሩ ለመዋጥው ማለቱ ነው” አለቻው-
ቅርቡ በእኩመር ለኩከቻው፡፡ “በተባለ ቅት በተለ
ደዋ እርስዋ የሞት መጠር ሆነው መዋጥው ይቀጥ
በል፡፡ መዋጥውንኩ እድሜዋን መ-ለ፡፡ በሙወቻት-
ጥራዋል፡፡ እኩናኩ፤ በሞት በከል ሆነው በዘረ ገዢ
ተማው-ተወቻቸል”

“እኔ እንደኛውን በሞራ-ሽ!”

“አይቻውቻው ነው፡፡ እኩ”

“በሞራ-ሽ ስልሆ፣ መናም እልያዘውን?”

“ለቀብካ በግ እርዳው ወይም እኩርዳው እያወ-
ቀም?”

“እሳምና እንደ! እኔ ለቀብካ የከንስም፡፡ ለመ-
ስቀልም፡፡ ለተምቀትም! እኔ ለዚህት ቅናም!”

“በተኩ ገዢ-ት ወይም እስተዳደሩት፡፡ የሞት እኩ
ሆኑ”

“ወይ ጉዳ!” እኩ እዋጅ የሚለትን በዚሁ፡-

“ቅጠል በምጥጠው ሰር በጥሰው ያው-ቁለ”

“ቅጠልም ሰራል ማናም ይረዋ” እኩ እዋጅ
በንደት እየተቀበለሁት “ህይወት እኩል፡፡ ገዢ ሆነዚ፡፡
የሞት እኩ ሆነዚ፡፡ እህል ለዘዕት ይበቀል ሆነር
ህይወት ትቻልስ ስበር፡፡ የኩ ለንቅ ለዘዕችልኝ ለወ-
ጠው የተቀለው ነው ቅት፤ ትቻልከ-ት ወይም እስተዳ-
ደሩት፤ የሰራ ገዢ-ንም እንደሆነ፡፡ የእንደሆነ መ-
ንም እንደሆነ፡፡ በቁ ምን እለኩሁ? እኩ ለመዋር በቁ
እንደ ገዢ ቅትኩው ቀጥር ለሞት ገዢ-ለቻለሁ፡፡

እበት ስንተኞች እጀሱት!! ወይም እንደዚው! ይህ ቅስ
ቁሳ የመንግሥር ወሰኑ! የቅክት መለሁት ሰላ፣ ለክቡ
ታጥቃ ለገንዘብዎ ፍርድአለሁ። ወለሁ!!”

ከእውር ሆኖታ በኋላ “እሁን ወደኝ እንመለሰ”
እሉ አጋሩር “እችን የመቻብር ወልሆነ በወራሽ እሉ
ወደድናትም = እንተ በታሽንና ወደ ስው ካር ለመ
ለስ እቻል የለም? — እምልህ ሰህድ፣ ነፋለ፣ እሁሉ፣ በቃድ፣
የሁት ላይ መብትና የወንድ ላይ መግ ወፍልበት
እለም ለመመለስ እቻለሁ??”

“እንደዚ! በቃድ ግራ ገንዢን ያውሣኑ”

“ይኩወልህ ወሰኑው”

ቆርጥ የጋራሪን ግራ ገንዘብ ከገባ ቅኑ ገንዘብ ይርሱ
እያቀናዬ “ጥናት እያያዊ ምናልባት ለማ እንዳይወስ
ደው” እነዚው.

“እይ እቶ ቁርጥ! ከወጣ እንሰ ማማን ልሰ ሆኖ
እያያዝና መብትልና ተለኝለሁ?”

ቆርጥ የጂዢ ግራ ገንዘብ ከቀኑ ገናቸው. ይርሱ
እያገጠው :

“እሁንለ?” እነዚው።

“በላ እበቱ ይፈኗህ፣ ወይም”

“እዚጠረጋም!” እሉና ቁርጥ፣ እንደ ተከራም
እንዳቀልድም

“ዘረኩ!

የወራው ዘይ ቁርጥ ሰላዊ!

ጥናት ከተረት የደባለቁ!

ዘረኩ!” ሰላዊ ቁናት ገንዘብ ለገንዢው ሰሙው-
ጥቱ ለይ እንዳለ—

“ቆይ እበት ገኩ!” እሉ እንደ ይሉ የሚል
ደምዕስ = አጋሩር ወደ ሰሙበት ከወር ሰላ፡—

እቡኑ ተከልቶ ሲሳቸው፤ ባንድ እንጋናቸው፤ እነዚ
ቆሙዋል፤

“እንተ ወከሱ!” እሉ እቡኑ ተከልቶ

“እበት በዚና ሆኖ!”

“እንተ እነሆ ተገልጻሁ ቁርጥ እሚዋልሁ ሲለ
ምን? ሰላ ተነስና እንተው ማጠሙው፤ እንጂ እንጂ
ደንብ”

“ወቅድለሁው”

“ወቅድለሁው ይለኝልሁ ይሞ፤ ይለቀ ተኩስ! እስከዚሁ!”

(“እኩ! ማማግለው ምን እካቸው?” እያለ ወሰኑ
መን) ”ወቅድለሁ እልከው፤ በጠና ተንታ ቁጥና”

“እንዲን በጠና ተንታ ለምን በጠበስ ተንታ እይ
ሆንም? ሰላኪ ተኩስ!”

“ወቅድለሁ እያልከው፤”

“ታኩሮ በትጥት ምንድናው? በፊሮ ሰላሁ መሄድ-
የቅትሬል? በዚህ እድሜሁ ቁጥ ተልቅ ነጋር መሆኑ
ነው? ሰላ ለማራ እንተው፤ የሆነው ሆነ፤ ከተኩስ
በኋላ ተገናወጥዋሉ?”

“እኩር አበላው፣በቻ ለኩ ዝ”

አሁን ተከልቦ ወደ ቁርጥ ሆኖው “እናት መቻለ
ወቅኑን ተግባ ለመማጠም ከጅልኩ ማንኛም በታች
ልሉ ግድ የሉህም፣ እኩልም? በል አሁን ግራ ገኩን
መልሰለት”

ቅርጥ በዘገም፣ ያኩራን ግራ ገኩቶች መለሰ
አቶዎን የገዛ ቅኑ ገኩን ወሰደ”

አሁን ተከልቦ እያማካብ “በስምእበ ወመልኑ
ወመንፈሰ ቁጥብ!” በለው ያኩራን ሰሳ መሰቀል
ከሳይመት በንድ “ተገቢ!” አለተ፡ እኩራኑ በደም ስለ
የደሳ ስተን ከነዚ ጉንባረቶች መታታዎ፡ = አለተ
የተሰማግችው ይሰታ! አሁን ተከልቦ ምንም እንዳልሸ
የህል መንገዶችውን ቅመል፡ አለች፡

እኩራኑ እንዲ ተደረሙ ቁጥ ቁጥ፤

“ቅርጥ፡ በኋ ፍንታ መቶን ተግባ ተገኘመው
ተፈልጋለሁ?” አለተ፡

“እርስዎ እይገጥመትም ዝ?”

“በራ አየቂ! እንዳሻው ከዚህ የተናገ ሰዓት
ወንበ እስከኩር እንዲ ለተግኞም” [ለሽንት ቁጥ እኩ
ልም ለንጋሱ]

“ግንዝ አሁን መት ተግባ ለገጥምዎት ተዘጋ
ቻው ይጠበቃል፡ = መለ መምታት ይኖርበናል”

“እንደት ያለ መለ?”

“ልብስኩ መልክ እንደዋወጥና እርስዎን መሰረ

አግጠመው፡”

“ደግ”

ቅርጥ ያኩራን መልክ ሌብስ ለተግባ ለታችው
እሳቻው የገዛ መልካቻውን ከወመ ሆነው እየተ፡ የገዛ
ሰውነታቻውን በወመ እይን ተመለከተኝና “እኩ መልክ!
እኩ ቁጥና! እኩ ለመነት! እኩ ጥለ!” በለው ካምኑ
ንስተ፡ በንድ፤

“እኩ ብልህ ቁርጥ” አለተ፡

“እነተ እኩራኑ” እኩ ወሻውን እያነሳ

“መልከን እኩራኑ”

“እያስበ”

“እንጋሱ እኩ መካይ ነው”

“ይሂሳ፡ ከገንተማቻው በንድ እርሰብዎቻለሁ”

“በለ ይቻኔሁ”

“እንጋሱ!” አለና ቁርጥ በታላቅ ይሞኑ መሆኑ
“ዘርኑ! እንደሻው ወተ ጉዳይ!” እየለ እየደከኑ የደሳ
ስተና ከወሰኑ በርሃድ እርሰንት መጣ፤

እኩራኑ ቁስ በለው ባንቃለታቻውን በቻ በቻ
እርጊው በመከተ፡—

ወተ ከዚያ በከላ ጥወር በጥወር ሌብስ ወሻኑ
መሰጠ፡ ፍንደል በመሰለ ነው ይብ ሌይ ተቀ
ወጠል፡ = አለተ ሌምርበት! እየ ግርማው! እኩ
አቀማግመው! ወተ፡ በዘገም ወደ እኩራኑ ገልጠጥ
በላ ገብ—መልክ፡ ቁርጥ እሳቻውን! በስወ ካብ ወው
ልድ፡ ወመንፈሰ ቁጥብ! እኩራኑ በቅጽበት ተልቅ ወደ

ኩጥናቸው:: የፌርማ አንበሳለት ይመስል:: እኔ! እኩቸው·
አንዳ ሁርተው አይደለም:: ለሰበሰት በለው ነው አንዳ::

“እንዳ! ያ ቅርጋ መልካን ለምት ስጥቶበኝ ይሆን
የ’ዶ? ደርዱንስ ፍርማ ማመን! ከሚሆም ፍርማ አንካና ፍርማ::
እኔ እኩበት:: አሁንም ቅስስስ በለው አንገኛቸውን
በታች በቃ አጋጣው በያዋ::

ቅርጋ መልካቸውን አንድለበት በዋኑ በቀለሁ
ቻው በጠቃቂቸቱ አየጋለበት ይስታል:: ቅትታው የንኑ መልካ
ቻውን ለበለ በንዋ ፍጻ አየጋለበት መኑ ይስታቸል::

“ዘረፋ! አብ ታተራ! ቅት አባ ለበበብ!

ሁሉን በተራ የሚሰበበብ! ዘረፋ!” በለው እየጋነዘ
ውረሰድ::

ቅርጋ መከተት:: እኔዚ! . . . እኔዚ? እኔዚቸው·
ቢዕራዊር እኔዚቸው ስመከተት እኔዚቸው ቅመለከተ—እን
ጥሩህ እኔዚ የሚለው ማንወ? . . .

እጋና ይህንን ስያስቦ ቅትና ቅርጋ ቅራ ተለ
ዋውጭው ፍርማ ቅት በንዋ ፍጻ አየጋለት ቅርጋ ቅርጋ
እኔ እኩዳደደ ወይሱም ፍርማ:: እኔ እኩመትን ለጠና
ቻውን ወጪ:: እኔማለን ቅጠት:: ለለቁ፣ እኔማለን
እለት:: እጋና እኔን ተከለው::

እጋና የሰተኞን ገን ቅጽግፏው ይህን ስመለከቱ
ቆይና:: እኔቅርጋ ሲሰውናባቸው:: ገን ይረዳቸውን ከባራ
ብከል ሰጠናብዕቸው እኔዚቸዋ ትወቻቸው::

እኩቸውን ሲደው ደጋበሰው ከሰበሰት የቅርጋ
ቀንስ ከው-ስት በከል ከተለጠረቻቸቱ ታንሽ ከሰ ወ-ስት

እንዳቸት ቅመስ የማት-ዋል መጠሪ ነገር አውጭ:: በታ
የዋኑ በጠዋ ታንሽ ጉን በጠዋ መ-በ በርሱ ዓች::
በኋህ ቅመልያ ነገር ይዘለቻ—እኔ እንዳ መቻ ጉን
በጥንቃቄ ት-ሽንል::

እጋና በቀበት ከፈተቸት በርሱ-ቻ-ቻ::

እንዳንና አይዋት:: ቅበት ያመና እንዳ ከነህበረ
ቁለማቸቱ የቻ? የህል እያምርሱ::

እስተቀዋት—እብት መኑ!!

ቀመስ—

ቻው አጋጣው መጠዋት እጋና እኔዚቸው በብ
ዘረ እኩዳበት:: ከመለመዋት በእኔ እኩቸውን እያማጥሙ::
መከናወው በተኋዋቸው እኔን ለጠናቸው እየተደረሰቱ
“መርህ በሆነበት?” በለው እስከ በመረቻቸዋ ስቃ
እየተዝከተሁ:: “ቁቁቁ!”

እየቻቸው! ከፌ ነገር እኔዚዎህ ይ-ለ ሌላ እየቻ
ቸው!:: ጉን ታንሽ እንዳ ለለሰበሰት ቅልጥ ማደረጋ
የንኑ ይበላል? እያለ ለያስበብ—

ሁታ ተስማቸው:: “እኔቁ በዚ ተረምሮች ይለ
ቻውን እያማቸቱ ለበረሱ ለመረጃ ይመስላል:: “ባራዙ
በበር ሆነንና በሆዎች ሆኖ!” እያለ በግማሽ ለበ ለያ
ስበ:: ጉባኤቻቸቱ አሁንም አሁንው ፍርማ:: የፌ የቅርጋ
እየጋለት ቅት በቃዬ እየሰደደ ከእኩመት እኔማለን ወጥ
ቻው ወደ እጋና በከል ለጠል—

እጋና ቅመልሰው ወደ ስጥናቸው ቅልቁ!
ቻቻ—እንዳ!—እንዳቸት ነው ይ-ሽ ነገር የሰተኞ
እኩመት እንዳቸት ነው እግዢይከልለቸው? ጉባኤቻቸቱ

հս-ԴԹ ՓԼԱ ՈՂՈ. ԸՄՔՓՓԱԾՈ? ՏՇ ՈԾՆ
ՀԵՅ ԻԿԴ ԳՃԱՐԴԵՑՈ?

ՔՇՏ ՈՌՈ ՀԵՄՊՈ ՀԵՄԻՒ : ՔԻՇ-ՔՎՔՆ
ՋՆ ՀԵՄԻՒՆ ՀԵՄՈ ՀԵՄՍ ՈՒԾ ՇԱԾ :
ՇՄՈՈՄ—ՀԵՄՆ ՀԵՄ—ՇԱԾ—ՄԽԱՆ ԱԼՈ—ՀԵ
ՄՊ ՀԵՄՆ : ՊԴ ԳԵՎԾ ԿԵ ՖՈՒ ՀԵՄԱԾՈ ՈՒ
ԺԱ : ՄԽԱՆ ՀԵՄԱԾ Ո.Ա ՖՈՒ ՔԵՎԱԾ ՈՒԾ
ՊԴ ՈՒԽՈ ՔԵՎԾ ԳԵՎԾՈ : ՀԵՎԾ Մ.ՈՒՆ
ՈՒԾ ՀԵՎԾ :

“ՀՈԲ! ՀԵԽՆ ԹՈՒ. ՀՈԲ ՊԵՎ ՀԵՎԾ-ԴՎՍ
ՈՒԾ ՈՒԾ ԴՎԾ-ԴՎԾ ՀԵՎԾ-ԴՎԾ ՀԵՎԾ-
ԴՎԾ!” ՀԵՎԾ Ո.ՅԾՈ :

Ք ՔԵՎԾ ԻՆՔ ՊՈՄԱԴ ՄԴ ՀՍ-Հ ՀՈՄՊԻՎ
ՋԾՈ ԴՎԾ-ԴՎԾ : “ՄՔ ՄՔ” ՄԳ ՖՈՒ ՈՐԴ ՔԸ
ԴՎԾ : ՀԵՎԾ ՈՒԾ ՀԵՎԾ :

“ՀԵՎԾ ՊԳ” —Ո.Ա

“ՊԴ!” ՅԵՎԾ ԴՎԾ-ԴՎԾ :

ՀԵՎԾ ԴՎԾ ՀԵՎԾ-ԴՎԾ ՄԴ ԳԵՎԾ-ԴՎԾ ՊԱՄԱԴ-ԴՎԾ :

ՊԴ ՀԵՎԾ—

ՀԵՎԾ—

ՊԴ!

ՀԵՎԾ—

ՊԴ!

ՀԵՎԾ—

ՊԴ!

ՀԵՎԾ ՈՒ ՀԵՎԾ ՈՒ ՄԵՎԾ ՄԵՎԾ ՈՒ ՈՒԾ ՔԵՎԾ
ՔԵՎԾ-ԴՎԾ ԴՎԾ-ԴՎԾ ՈՒԾ-ԴՎԾ ՀԵՎԾ-ԴՎԾ
ՀԵՎԾ ՀԵՎԾ-ԴՎԾ ՀԵՎԾ-ԴՎԾ ՈՒԾ ՄԵՎԾ ԴՎԾ-ԴՎԾ
ՊԱՄԱԴ ՔԵՎԾ ՄԵՎԾ-ԴՎԾ ՀԵՎԾ-ԴՎԾ :

ՔԴՆ ՀԵՎԾ-
ՊԴ!

Մ.ԱԵ-Մ.ԱԵ-
ՊԴ!

ՈՄՓԱԾ-
ՊԴ!

ԴՎԾ-ՈՄԵ-
ՊԴ!

ՔԴ ՄՓԱԾ-
ՊԴ!

ՀՄՈՒԴ-
ՊԴ!

ՔԴՆ ՀԴ-
ՊԴ!

ՀԵՎԾ-ԴՎԾ-
ՊԴ!

ՄՔ ՄՔ ԴՁ! ՈՉ ՈՉ ՅԱԼ ՄՁ!

ՄՔ ՄՔ ԴՁ! ՈՉ ՈՉ ՅԱԼ ՄՁ!

ՄՔ ՄՔ ԴՁ! Ե՛՛ Ե՛՛ ՅԱԼ ՄՁ!

ՄՔ ՄՔ ԴՁ! Ե՛՛ Ե՛՛ ՅԱԼ ՄՁ!

ՈՂՈ. ՀԵՎԾՈԾ ՈՂՈ. ՀԵՎԾՈԾ ՀԵՎԾՈԾ ԴՎԾ-
ԴՎԾ ՊԵՎԾ ՄԵՎԾ ԾՎԾ. Ա.ԵՎԾ ԻՆՈւԾՈՒ ՈՒԾ-
ԾՎԾ :

ՀԵՎԾ-ԴՎԾ ՄԴ :

“ՈՂՈ.Ո?” ԱՆ ՀԵՎԾ ԴՎԾ ԴՎԾ :

“ՀԵՎԾ ՅՊԱԼ-ԴՎԾ ՀԵՎԾ-ԴՎԾ ՆՈԾ
ՀԵՎԾ?” ՈՂՈ ՅՊԱԼ ՈՂՈ. ԴՎԾ :

“እኔ በዚህን የሚገልጻ ይጠበው፣ ወደፊት ተችቃለ
ይተረሙ ጥሩ እና አዋጅ እንዲሁ አይደንም በችቃቀ
ቻላቸው ሆኖ! ከዚህ ይበላቸው እና ነው፣ የኋላ እና
አንድሮው = ገብ—ገብ—ገብ!” ማለ

ትኩም በዚህተም በአጥቃ እኩል መንጋር ሲሆ
ይመሩ ጽማገራም ተሳታ ማጥረምረም ሆኖ ተሰማ=

ከተቀበ ማን-ረም-ረም በኋላ እንደንድጂ ከማት-
ጥሪያው በለይ መካከለለው “እኩል! እነቱ በግዢ በለ-
እይ! - እንደማውጣት ጽሑፍ!” ሰላ ገምታ ሆኖ = እና
እኩል በለደረሰ የሚጠቃለዋል ይሞላ እንደሆ ሲሆ :

“Թ-առ օձք ըշտիւ Ֆլ Անդրէ : Նաև
Պ- ըշտիւ Ունկուն : Ուհան հինգ ըշտիւ
Ուրծ և Բնիք տեսէն քուշփ! Դյ Պարէ հեշ-
իւ! Քիւտառէ Խը Կթպար հյալցու Քդղամփի
Դեստիւ Անտոնիք նա Նշէ : Անդրէու—” Ո.Ա.
ԲՄԴ Ֆլ Ծարչ հվատաւ—

"*għaw- luu!*"

ՀԱՅՔԻՆ ԽՐԱՀՄԱ ԱՌՋՈՎԵԼ

እንደ እግዚአዊን ሰ.ም. ይገባብ ብ “እንደሞተር
ተበለሸሁ!” ሰ.ኤፍ የቅረጥን መሰከት መለቦናታውን

ስ.ያዥታው.ሳ. ከብል ሆነ = በይጠኑት ግን ይ ተለዋ
የሚፈመት እገር ሌላ : ይ አጥቃው. የለለቻው. እገር
ለላ = ደግሞው. እኔደ ሌላ ተነስለ :

“ወደ የእለበት ተረሱ!” እስ የ ደሳ የሚል ስራታ
ይምኑ = ያሬስው ክወያቁቱ ቅና በአ እነዚ ተከላይ
እመዋጊ አብዛ ገዢ ክንፃል ማረ ቅመዋል = የሚመ
ለከተታዎ ወደ ያሬስው ነው፣ የሚያጥማሩትም እነዚ
ነው::

“ለቀበው አረዳት አልኖ ለማድረግ አረዳት ሆነ
’ንዶ? ”አሉ : “ይ’ኩ የተለዋዎች ሆኖም የእግዥ
ንጂ ታሪክ አላበባም? አሉት ያደሰውን — በቀጥ
ሳይሁን በተዘገበት ወያም በረስ ”

ՀՀ. Ռ. Թ. ԱՀԳՀՀԴ ԽՎՀՎՀ Է ՈՅՈՒ ՔՎԵԴ
ՊԹՀ ՄՎ ԽՆ :

“Հե՞ Պո՞չ Քվա՞ր?” ԱՅ ԱՐԴԻ “ԳԵՐ ՄՈՒՐԴ ՈՂՔՄՈՅ ԳԵՐՄԱՆ ՀԱՌԱՋՄՈՎ ԱԼԻՍ ԱՇԽԵ”

“ԱՆԴՐ ԵՐԿՐՈՒ ՈՅՆ ՄՔ” ԻՆ ՔՆՈՒԹ ՈՒՄ
ՎԵՏ

“ՀԵՅԻ ՀԵՅԻ = ԴՇՄՆ ԱԽ ԶՊԵԿ ԴԵ
ԸՆ ՀԵՅՄՆ ԹԵԾՈ = ՀԵ ՀԵՅՄՆԻ ԻԴՎԵՍ ԴՄ
ԱՌ ՈՒԾ ՈՒ-Ա ՀԼԱԲԱՍՄ ԱՊԾՈ = ԴՇԵ Փ-ԾՏ
ԻՄՄԱՀԱՆ ԸՆ ԸՆ ՔԱՀՄ ՄՈՂՄՍԱ ՀԵՅ?”

“ԵՓԸՆ ԱՅՀ ՄՅ” ՀՈ ԶՃԱՎ. ԱՆԻ :

“ምኑው ሁለቻሁም በዚ ሆኖ በትልቅ! እንደተረጋግጧለቸ በወቃቻሁ!” እያለ እብነ—ወደ ከርብ
በከል በሩኅ:

“ՀՅԵՒԹՈՒՄ է ՀՅԻ ԱՅ ՏԵՇԻ ՊՄԾՅ ՔԿԸ!”
ՀԼ.ՓԲ. “ՊՄԾՅ ՀՅԻ ՎԵՐ ԵՌՍ ՊԱՄՈՒ ՈՎՍ
Ա ՀԼԱԽԵՄ ՆՈՅ?”

“ՈՅՄՆԱԴԻ ՓՀ ՈԹՀ ՄՔ ՀԵՓԳԱՄԱԴԻ”
“ՊՄԾՅ ՀԿՊՐՄՍԼՍ ՊՄՓԵԼՍ ՀՅԻ”
“ՊՄԾՅ ՆՈ ՊՄՀՈՓՄ ՈԹՀ?”
“ՊՄԾՅ ՄԱՑՀԴՄ ՆՊ! ԲԳ ՈԹՀ ՀԿՊՈՂԴԻ”
“ԺԻԾ ՊՄԾՅ ԱՊԱՄ ՈԹՀ?”
“ՈԹՀ ՀԿՊՈՂԴԻ ՀԼԱԽԵՄ!”
“ԺԻԾ ՊՄԾՅ ԱՊԱՄ Ո—” ՀԼ.Գ ՀԿ.Պ.Վ ՅԱ-
ՀԿ.Ը

“ՊԻՌ ՈՂԴԻ”

“ՀԱՌ ՊԻՌ ՄՔ”

“ՊԻՌ ՄՔ? ՊԻՎ ՀՅԸ ՈՎ ԱՎԵԿՇԵ
ՔԱ!”

“ՓՖԱ ՆՈ ՈԲ ՆՊ”

“ՀԱՄԿ ՍՈՎ ԱԾ ՄԱ ՓՖԱ ՆՈ—ՀԿԻԴԱ
ՔԵԳԱԾ”

“ՓՖԱ ՀՅԵՒԹՈՒՄ—ՓՓՓՓԻ?”

“ՃԻ ՆՈՎԱ! ՓՖԱ ՀԿԵՒԹՈՒՄ ՆՈՅ ։ ՅՃՓ
ՈՄԿԻ ՊՄԴԻ ՊՄՅԱ ՀԵԲԼԹԱ ։ Ի՛մՊԵ ՊԱՀՅ
ՀՊՐԸԸ ՈՓԱԴ ։ ՄԻԸ ԱԾԸԸ ՄՔ ՈՄԳԵ ՀՅՈ
ՈՌՊԱԴ ։ ԵՌ ՊՄ ՔՌԵՎԸ ՞”

“ՀԱՐՈ ՀԱՌԱՃՐՈ ։ ՊՅ ԱՀ ՄԵՌԱՋԱ ՅՓԸ
ՈՎ ։ ՀՅԵ ՔԵՄԱԾ ՊՄԿՇԻ ՀՎ ՀԿՎԵՄ ՊՄԿ ։

ՀԱՌ ։ ԴԵՌ ՔԵ ՊԻՌԵԲ! ՆԵՌԻ ՀԿՎԵՆ ՈՎԸՆՈՒ ՊՄԾՅ
ԻՊՄԴ ՀԿԵՄԸՆԴՐ ԱՎԵՌԵԴԻ ։ ՔԱԸ ԱԾ ԱՀԵՐ
ՆՈ ՊՄ ։ ԵՌԱ ՔԵԿԵԴԻ ։ ԻՊՄԴ ՊՄԳԱՄԸՆ
ՈՐԴ ՆՈՎ?”

“ՊՄՆՈԸ ՆՊ”

“ՀԱՌ ԲԵԹՔՄԱՆ ՀԵԿԵԿԵԴԻ ։ ՈՆԾՔ ԲՄԱ
ԻԿԻ ։ ՈՄՆՈՖԴՐԴԻ ԲԿԱՂ ՀՄԱԱՄՖԴԻ ԲԿԵՐԴԻ
ԱՍ ։”

ՀԱՌ ԴԻԱԶ ՈՓԵՎ ՀԿԵԿԵՎՈՒՄ ՄՓՈՒ
ՀԿ.Գ ԱԾ ՔԵՎ ՀԼ ։

“ՀԵ ԲԵՌ ՆՈՅ! ՈՓՆ ՊՎԱԴ ՔԼԵԴՄ Ա?”

“Ո.Ո.ՓԵԴԻ Ո.ՓԵԴԻ ՆԱ ՆՈՅ ։ ՊՅ ՄՊԸԸ ՔՄ
ՈՂ ՆՈՅ ՀԿԵՆԴ ՈԲ ՈՓՆ ԱՊԱ? ՀԿԵՋՈՒ ՈՓ
ԴԼԱՄ ՔԵ ՊԻՌԵԲ! ՀԱԸ ԱՄՐԱԸՆ! ԴԵՌ ՀԿԵ
ԴՊՖԴՀԼԴ ։ ՀԵՌ ՀԿՊՄՍ ԿԵՄ ։ ՊՄԿ ՊՄ
ՈՄ ՈՐԴ ՈՒՆ ՆՈՎ?”

ՀԱՌ ՈՓԵՎՈՒՄ ՈՌԵԴ ՄԻԸ ԻՐԵ ՈՅՆ ։

“ՈՒ-ՓՄԴ ՈՅ ԱՄԿ ՈՒ ԱՎ-ԱԾԸՆՄ” ՀԼ ։

“ՊՈԱՍՆ Ուշա ՀԱՌ ։ ՈՈ ՀԿԵՋԱՆ ։ ՀԱՌ?”

“ՃՈԸ ՊՄ ՆՈՅ” ՀԼ ՀԿ.Ը ։ “ՈՒ—”

“ՀԵԲՄ ՊԵԿԵ”

“ՀԿԵՆ ՀԿԵՆ ՄՅ ՀԿԵՋԱԲ ԱՄԱՆ ՈՎ
ՔԵԿԻ”

“ԻՆՊԵ ՈՒ ՀԵՋԱ ԲԿԱՍԱՐ?”

“እስር እኝ!” አሉ አጋሩ “ይዚሰባቸቱ አድባር
ይህን ስምም እልላ እሉት ቁጥር ማማቅ እልላ
ታወች ተቀብለች ቁጥር ሁሉም በእልላች እሉት
ጥቶ”

“በጣም ቅዱስ” አሉ አብነት እልልታውን ፈይሳሙ
“በጣም ቤትኩ ሪፖርት የለ ባርሃዊ የለ ሁኔታ የለ ባርሃዊ
የለ ይካናው የለ ባርሃዊ የለ ባርሃዊ የለ ባርሃዊ የለ—”

“አውቃለሁ”

“ተክፈ ጥንቃናው?”

አጋሩ እንደ ማራሪ አሉና “በዚህም ለንገድም”
አሉ

“በዚህም ነገሮች”

“በዚህም”

አቡኑ ባንዳ እግዢዎች ንጥረው መቃብሩን ተቀ
ኋና ወደ አጋሩ ባንበስ አሉ “አጋሩ በሽከምት
ኋናዋቸው”

አቡኑ በመገረም “በዚህ ሲደበት አመት”
አሉዋቸው :

“እና ሲደብ ሲደበት አመት ጥንቃናኩ?” አሉ
አጋሩ በጣም እያለው ተስፋው ተስፋው ተስፋው
ቅዱስ የሚልበት ተስፋው የሚቀርር ተስፋው ያማማቅ
መፈጸም እውቀም?”

አቡኑ ተከልው በጣም እየተገኘከተው ሆኖቸውን
ይዘው ቅዱስ አሉ”

አጋሩ ተቻቃውን አስከመርሱ መቁፍና ተንሬ
ልጅ የሚለማው በማመሰል በጣም”

“ወይም ከዚህ የሚቻቃውን እወ መሳወር መፈጸ
መል?” አሉዋቸው ተስፋው እለናገር አሉዋቸው :

“ወይም የሚልበት ቁጥር ላይ እንደ ስርዓ ይኖር
ይህን ተተ እማይደርበበት? የሚል ተንዋዎ በጠ በስጠኞን
ጥከናዙትኩን ለመሆኑ ነው በዚያም ላይ የገር ልቃቃ!”

“ይልቅ እያሳሙ የመጠዢበትን ቅዱም ንገር አሉ
ልኩም” አሉ አቡኑ “ቆረጥ ማን እንደሆነ እውቀሁል?”

“መጀመሪያ ለየወ እርስዎን መከላከለ ነበር”

አቡኑ ተቻቃው ይጠኗት መሆኑ ለፊልዎ ቅዱም
“እናን ይመለሳል . . . እኔ የሰራውንን ይረርሳል . . .
የተከልከለ ይተቀብል . . .”

“እና በዚም ይለቻል እንደ?”

“ተክፈ የሚን ስርጋው? ለመቀ ሪፖርም ይፈጸም ነው
ለፈውን ይፈጸም ነው ባለም የገር ላይ ቅዱም ንገር የለም
ሁለም ሁሉም ነው”

“ምን ለፈጸርና ነው እንዲከሂም?” አሉ አጋሩ

“እነዚህ አካባቢ የተከልከለዋቸው ይጠኑ ለሞኑና
የይከተው እምነት ተኩረት ይቻቃው ተስፋው ወይ
ሁለቱን ለፈጸርና ይህናል ያ የሚያረርሳው ንገር
ግን ከንተ ይር የተያያዘ ነው እኩወ ለተ እናን
መሰለ እያታይሁም ነበር”

“እንደዚ ከኔ ይር ይያዘል?”

“እንደዚ? ገዢው ለፈጸርና እውቀዋል?”

አርፍ ለራሳቸው አይበባ ይቻልም የሰራተኞ
ስያራርስ እንደሆት አይከለከለ-ትም ?” አሉ የመጥኞ
የማለት የህል :

“በዚው ካልደረሰ እያራርሰውምን በዘመኑ ገዢ
ይም አለታውል : እኩም የሰ አገረሰኝ ነኝ ስምምነቱኝው
በኩ አለው እንደገና ስተታደሰ ያኝ የም መስ
ሱት መተካል የሰ ተጋብቷል መንቀል የኝ ተጋብ
ይሁዳል : ”

“እሉም እንደገና ትታደሰለች?” አሉ አርፍ :
አይቀቸው በተስፋ እየተቀለመለው :

“አዋጅ”

“እኔ እንደገና እንጥናለን ?”

አቢኑ አልተጥሩም :

አርፍ ነገር በለው ፈቶ :

“ስማ”? አሉ አቢኑ : “የቆረጥ መምጣው : የኝ መሂ
ቃዎ ያረሰ : ከንግድህ በምንገኘ ስለት በሆነ : ‘ወከል
ውውው!!!!’ በዚ ስጠራሁ—ስነዱው ስጠራሁ —በስዕው
አቢ ወመልኝ ወመንፈሰ ቅዱስ አሁን እምዲከ እያሳክ
ውደ ሲደስተኛው አቅማው እንደታማችሁ”

“ስድስቱም አቅማው ?”

“ቀኑ—ባኑ—ራኑ—አሁ—አይ—ታኑ : ”

“ገባኑ”

“ዘዘመኑ በተቻለ ፍጥነት ለበታቸው ሆኖም በገኘሁን
እንስተሁ ያርድር : ቅኑኑ ወሰጥ መልከት አቶውል

በለሁ በፊ ሁኔታ : ይህና ሆን” አሉና አቢኑ ተከልይ
አርፍ ቤት በመከከለኛት ይሞላ ተከናና ተከናናውን
ስመዋቸው መሰቀልቸውን አሳይመዋቸው ሌሎች ሌሎች
አርፍ

“እኔ ማልዋት : ወከል” አለዋቸው :

“ወይ”

“የወቅት መደረጃዎት ስያመሰከተኝ በገዢ በለው መሂ
ቃዎ ነው?”

አቢኑ አልፈው ከኩም በቻላ ሆኖ ስዋቸው ይሰጣል
ነበር :

ገና የአቢኑ ማቅረብ ማረጋገጫ ቀርቡ ባንድ እንኑ
አየነበረ መማና :

“ተደ ተስራን : አርፍ” አለዋቸው :

“ምኑው ?”

“ወቅትን ገደልከት ?”

አርፍ ይርከቸውን ሌያምኑትም ልላት : እንዲ
የምኑትም ልላት : “ምኑ አልከ?” አሉ :

“ወቅትን ገደልከት : ሆነ በዚ ለይሆን—”

“ገደልከው ወቅት ?”

“አዋጅ”

“እንዳያው መብት መብት ?”

“እንዳያው ይብን ይረዳ!” አሉ ቀርቡ

አርፍ አየኗቸው ተከለተው ቀርቡን አቅራው.
አመጥ :

“ተመሰገን መድሆኑለሎም” እስ ቅ—

“ምን አልከ? ” እስ አጋራር፡ ስቃጥዎን እየሩ
ቀና አይኖጥዎን እየከራቱ፡

“ተመሰገን መድሆኑለሎም አልከዋ! ?” እሉዋቃው-
መድሆኑው ይቻሱማት ደረጃው፡ “እኔም ወቅቱ በየ-
ተበኩ ቁርጓሜ ነበር፡

አጋራር አይኖጥዎን መልሰው፡ ወን፡ እስበ፡ መፈ-
ሰው አይኖጥዎን ከራቱ፡ ይቻሱማት ደረጃው ከደረ-
መ ተች ይያዋጥዋል እንዲ ባዘለ አይኖች፡ እሳቃው-
መለለ ሌይ ተንጋለዋል፡

“ምን ሆንከ?” እስ አጋራር

“መንድሮን ስያቀበበኝ በግዳ፡ መ ካልጠናሁ በየ-
ይጋብ—”

“ተን እስኝ?” እስ አጋራር በፈጻሚያ፡

“እህዲ!”

“ቻይ እኔ እንደሻው ነኝ በተንታ እምጣቸት? እን
ዲን ተንታ ነገሥታዊ አይነትለኛም ልንጊርሁ፡ ገና
ሽና እኔ እንደሻው፡ ገና—ገና—ገና” እያለ ተነስተው-
መድሆኑውን ተስተካቶው፡ በምን በቅለውኑው፡ ተዋጥ-
መ የሰጠኝት ሰንቅ የተሙና በቅለውኑውን እስከ
ቻለው፡ ወደ እንጂውዋቃው፡ እስኝ

መ.፲፻.፷፡ 1969

አጥስት ለደስት ለበት

የበኩን አያርጋውኝ፡ እቶ በርሃለፈዎች፡ በተጠሪዎ
ናቃው፡ ዘመን የሰነት ስው፡ ምሳ አይመልሱጥዎ-
ንበር፡ ስያርሃለም የንኩ የህል ነበር፡ ግዢና ይንደሰም
በመሆኑው፡ ሁሉት ስው፡ ተግለ አይተለጥዎም ነበር፡

የኝ ከዚው፡ በኩላ ፈጻር ይህንኩና ፍራን አጥ
ጥር ለማቃው፡ እጥስት ልጅ መለያ፡ መሟልቻቃው፡ በተ
ጠር ለሰላሳ ይከማ በመሆኑው፡ እጥስትኝዎን ልጅ
ከዚው፡ በኩላ በሽት አይረባቃው፡ ለተልጻሎ ለአረም
ለከመዳ መውጥት እዋጥኝው፡ ወሆ መቆክትና ወቀ
መዋ እያሳኑኝው፡ ለሰላይ የመጀመሪያ ለደቃቃ-
ናናይ፡ በስምንት አመትዋ በጥንቦ ወሆ መቆክት፤
በልጅ እቀምዋ እህል መቆመት ወይ ሆኖበት፡ በኩ
ቃዋወጥ ለሰላስ ነበር፡ ከእንጂውኝ ከዚው፡ የ
በረ ማንሳት የማትቻል ሰንበለጥ መፈጸም ሻት፤ በዘይ
ገይ እስከተጠኝበት አትብላም፡ በምን ጉልበትዋ ተች
ለው፡ መሄወን ወርሆዎን እንጂሁት ለቀማውን?

በኩላ እጠትዋ ለሰት ጉልበት እጠትዋ በተ
ሰበ እብዛኛውን ገጻ ቅለ ወይም ገኩር በሽ ይሰላል፡
በቃጥቻቃው፡ እቶ በርሃለፈዎች ወንድ፡ ልጅ የሚይሰል-
ውን ሰራ፡ ሌሎች እያተነስ፡ እህል መቆመት ፍመራ፡
ለያሰበት፡ እኝም መጠይም ጥሩር ለወደዋልና ከእኩ
ራቱ በስተቀር ወጥሙ ምንም እሳሰቻቸውም መሰረትው-
ንበር፡ እልሆነም እንዲስበት እልሆነም እና መናቀቃው-
መባጥዎም ለላልቻለ ጥቻት ፈጻማቃው፡ ተመልሰው-

ትኝ:: የገኘ የማይለመድ:: የለም:: በዚመውን ስሙያት::
በበኩል ቅን አየመጠ እንጨት ለቀመው በማግ
ሚለማ አያመጠ ፍናዕን ክትትጨት ለቀማውም
አስረፋዋት እንደ አስተሆነት ጥሩ ነበር::

እርሱ እሱት ማለዳ ተነስተው ጥሩር ቅምበር
ቁው ተሽከመው የቀረታውን እንደ በራኩ የገመረበ
ቁው የወይዘር ስምንኩን በራ አያነዲ ወደ ወይዘር
ስምንኩን እርሱ ሂደው መመሪ:: እንደ ቅን የወይዘር
ስምንኩን መሬት:: ሁሉት ቅን የሰሳቁውን መሬት
ነው የሚያደርሱት:: ይህን በሚዋዋልበት ገዢ እቶ
በርሱፈቻል::

“እንደ በራ የኩ:: ተልቦቱ የኩ:: ቅምር ቅንበር
የኩ:: ተኩለ አልተካሂሁም?” በላጥቃው:: ወይዘር ስም
ኩን መልከው እንደሆ እሱ::

“እኔ! እንደሆ ከባቸ ባለቀበት ገዢ ይህን አማካ
ቁው ተኩለሁ ይለሁ? እኩን ለልደቻቸና ለተርሱ
ትኩም በየ ነው እንደ እንደ ቅን ለእንደ ቅን
በለስ የሚያደር አባለሁ? እንደወሰን ሁሉት ቅን
ለኩ እንደ ቅን ለንተ በለው እኩ ነስተ የሚቀበ
ልኩ አባለሁ? ለነሱ ነው እንደ እርሱ አይደም ከማመው
በኩ እኩ እመማብቻት አልነበረም?”

እኩ በርሱፈቻል እንገታቁውን ያኩ::

“እስከ ነው” እሱ:: “እርሱ እሱት ጥማድ:: በራ
አይደረስ እንደሆ አልተኞችምና ማለቱ ነው እንደሆ”

“እኔ እኔ በርሱፈቻል! እርሱም እንደሆ ይለሁ?
በራ ከምተ ወይሆ ላኩ የለኩ የኩ:: በጀት የኩ
በተ ወሰተ ተቋልል በየ አየተኞሁ እኩተኞችም

ይለቻል? እኩን እኩው ብማግም እርሱም በኩናጥቃው
ኩናጥ በተኩራቁው በተ ይውለለ እንደ እንደሆ በጀት
ውን በሆነ ምን ይውጥቁው የሮል? በተመግም እንደ
ውን የሚያጠጣኝ የለኩ::”

“ምኑው እኩ አግማበት ላኩ እኩኩ:: እንደሆ እኩ
ውስድም?”

“እነዚ ቁላ ያለው የገመረ ላኩ ከፍቅት ላኩን
እንደቻሳድንቻት ለልክልኩ ነው በሌ ለክብኩል
እንደ ቁልም ይሆን እኩኩ::”

እኩ እኩት! እኩ ከምተ! እኩ በርሱፈቻል እኩ
ኩም እንገታቁውን ያኩ:: . . .

የሆን ላጋት እያደቻቸውለ “ወይዘር ስምንኩን በራ
የኩ አልደጥም በሌ የኩ ወይም አልቀድመው ካሳለ
ለው ተዋወለው በሆነ የኩ ምን እሱን እስጋልቻን
አማኝሬ ቁጥጥሞት መጥቶ ላጀቻንም ማረጋገጫም እኩ
ኩም እንደ በእንደ እስከበበን ቁጥጥ? በስመከብ ወው
ልኩ!”ይህን እያለሁ ሲያሱ:: በባድ ሆኖ ለደ ሆኖ
በረቻቸውን እስረደቻቸው እርሱን በቅጠ ለይጨመሱ
ቀርቁው የኩ ማረጋገጫ የበራውን ለቴውቁው:: ይመሱ
ሌያየ እስከበበት እቅራው ሊያየበለት እስቻቸው
በራውን—በኩኩ ገዢኩ ላጀቻቸው—የባለውን
አስተኛቁው የ የሚውቅት በጀቻቸው የሚራ የደረቻቸው
የወካይ ቁጥሎን የሚያራቁው እርሱ የሚያበረቻቸው
የመጨረሻ ተስፋቁው ይሆና ሊያውርሱበት ተሳሳቢ
አማኝልቀበት::

“ሀኩ ላጋት ነው መንቀሻ ነው ሰጋት ነው እኩ
ቀጥሙኝ በሌ ወደኩ:: የመጨረሻ ወደኩ” በሌት::

የበ ቁጥር በዚህ የልማት በንገድ እና ይህ የስ
ማትና የህጻዊ ገዢና የጤና ለላልሙለችው ለለ ተር
ሆት ይዘታው እና “ደበኛ እንደሆነ ወይ የታመወሻ እና
ሆነ ለደቂን ምን ይውጣቸዋል? ለደቂን ከሰሳ ለደ
ቂን ተፈጥሩ እጥንቃቄን እጥንት ሆነው የቀር ለደ
ቂን እግዢ መሆኑን ከርከተው! እውጥና ከዚህ የንግድ
ሰውረና ከልቂቃቄ እግዢ ተብን ለመዘና
ለደቂን እሳላልኝ እናት ልማሪ!”

ይኩሉ ሁሉ ንብረቶች እያሰጠኑች እሳችው የሰራይ
ስተና እንደቃቄ እኩ እና ተመግኘል የምናልባት
ሳምንት መሠራ ለያርስ እያችልም ክምናል በልዕችና
እኩ እርፍና ባልኔን ተሽከመው ወይ በቻ ሂደት ሂደት እና

ከብታችው ጥለ ያለው የንግድ ስር ሁሉትናው
ለደቂቃው መርቁ ቁጥር በቻ እና ከክምናልት ዓመት በፊት
ሰበት ተማሪ በራ በንብረቱ መሠን በጥርበ ዓመት
ሰመዳዊ ይሁልበት ይኩ ለደ ንብር እና ማማ
ይባቸው የልማት በቻ እና የንግድ የተው
ለይወ—ድህንት በቻ ይዘታው ጥበት ከስደድስት እምበትን
በራ መሆኑ እና ሲደሰተኝም በቻ እና
ጥንድ እስከሚ ቅዱ በቀበ ሁሉት ንብር ወጣ ይኩው
መሆኑ ለደቂቃቄን ለይቀር መፍረቱን ያመን የምጥ
እይር እጥንትና ዓይን በቻ እስቀርብ ጥሩ ለደቂቃቄ
እኩ እና

መሆኑን በእናመት እያጠረ በዝግጅት ያለቀባል ይ

“ምን ሆነ?” እስት እና

“እውጣ ም-ወንጀል የቃቄው?” እኩ እና

“ምን እረጋሁ መሆኑ ም-ወንጀል?” እስት እና

“እለሁ ከእውጣ ወለተ ሂደማጥቅ በቻ ለለፈ
እምባልኝ እስት እና ታራቁ ለተያርሱ ሪጻዊ ወጪ
ማሁልኝ እንደሆነ እንደሆነ በጠው እስተሁለሁ እስት እና
ይመ እመጣሁለችው ታራቁ ለተያርሱ ይርቃልቁ እስት
እስት ከለከለኝ እና እልጋቃቃቄም! ወጪ ተቃውን ከው
አባበው እና እልጋቃቃቄም! እንደሆነ ከለከለኝ እና”

እቶ በርሃለቁ ከማግኘችው የተናገኘ ቅመው ቅርጫ
በመዘኛው ለፈጻሚ እስት እኩ ለደቂቃው እንደቃቄውን
እንዲያይ “በላ ተነስ በቻ ሂደት እኩ እስት እኩ እና

የቀኩከመ-ትን እውጭው በልደቂቃው በቻ ተተካ
ቃው ቅመ በለው እለቀል እና

“የሞጣለችውን ከአከሉ ለደቂቃው የሰጠኝን ምንው?”
እስት እጋጋን እና

* * *

ሀማማት እና

እባ ወልደማርያም ጉልህ ለሰው ወለው በዚህ
ቦቻ እኩ ሁኔታ—ከርከታይን ወይ የበት ለረዳ ወደ
እኩ የቃቄው ለብቃቃው ለቻልፈ ለሰባገድ ወቃትው
ውይ እኩ እና ለቦቻ ለቻ ወይ ለመቀመስ ከበት
ከርከታይን ወተተው በመዋጺ በከል ለይልፈ እየተ
ፈቀቃን ባርሃዊ እድርን መቁበር ይንጋጌ ለይ ወተቶ
ለቃም እኩ ወይዘን እውጣ ይኩም እርባ ቅልጥም
ቀምኑ እንደ ይማት እና እንደማሰብበ መምህር እኩና
ዘርማ በልጋቢ ይኖግ እንዲህ እኩ እና

“እምባልኝ ለድሰት ለቦቻ! ለመ-ኩ እኩ እና
መ-ቃቃን እና ለንገድናው የማይናገር ለህድዋን እና ከውሃ

ኋው አንጻ ሰይጣንን አዎችሁታል ? አላየችሁ-ትም =
እነዚህ ትወችሁ-ት ሂደቱ- እነዚህ እንዲስት ታግናቸው
ችሁ? እነዚህ ነው ከኋ ገዢ ይኖራል : እገዢስት ስደሰት
ስለት ! ሰይጣን ማለት ጉዢር . ነው ን ሰላቶ ነው ::
መማሪዎላ ጉዳ ነው :: ሰይጣን ማለት ሆኖ ነው ::

“እምሰት ስደሰት ሰጥት : እምሰት ላይ ሁሉ
እናት እናት : ስደጂን ከእባብ ቅዱስ ፈቃድን አሳተት;
እናት : ከእበበሰሰ ቅዱስ፣ ለቅድ ሆኖ = ከዚያ
ቅዱስ ለላይታው ተረሱ፡ ስደጂን ለኢል ወረዳ ማለት
ውሃ ሆኖ ወረዳ ማለት ነው = ከሚያስ ከሚያማ
የለማ ወሰተ ቅዱ በለ ይገቡን ያስተካድን ይመር =
እምሰት ስደሰት ሰጥት! ቅኑን መሰራ ስንሰራ ስንሰራ
ስንዋና ስፍሰመሰላ — ለምን? ለእንደሸ = ለምን? ለስ
ይጂን ሆኖ = ሆኖ ይኩ ሆኖ ይኩ ገዢሮ፣ ይኩ ቅዱማ
የሰይጣ፣ በተ መኖሩም = ስወ ከተወለደ እስከምት
ተረሱ የህል እህል ይበለ = እያጥልታደሸ ይ ሆኖ ይጠናል
እያወሳም ስደጂን ነው = ሆኖ ! ሆኖ ! ሆኖ ! ለስ
እያመና ሆኖን ለእኔ ይጠናዋ ለወኑው ቅዱማቻው እና
ወልደማቻው =

“እወሰን ስደሰን ሰባት! እወሰን ላይ፣ ሰራተኞች፣ ሰባት አብቱ፣ ሰባት አብቱ፣ እንጂዚህ ሰምኑን ሰላ ከርድ
ቻ ሰቃለት ተስማግኘቶሁ፣ ወን ማን ነው ሰው ሆኖ
የልተቀበሉ? ማንው ሰልሱ ለቅር ያልተችነኩ? ማንው
በሚሰቱ ቀት ያልተቀበሉ? ይጋግሞ ሰሳኑ ይጋግሞ
የልተቀበሉ ማንው? እወሰን ስደሰን ሰባት! አብቱ፣
ገዢና ታቦላችሁ ሰላው ያስፈልጋል፣ የት ነው
የልተቀበሉ ነው? ገዢና እያደለም!! ይረ ተው እያደኝ!
ሰለ ሆኖ፣

የደምጽ በረከቤት ይጠበው እናይሸጠው ተር
ተዋል = የሰድናግማል = አብይ ከገዢ ወልደምርጥን ከይ
ቻውና ካድንጋሪ ወርሃ ወደፊትው መጠል = ቅዱን ከጥ
ንታወጣ ልማት ነው = ለሁሉት በታተስና እኩቶችን የህ
ሳል =

“ՀԱՐ” Ահ “ՍՊՈՒԴԻ ՆԹԱ ՔԸՆ-ՑԻ ԺՇ
ԱՐԿԱՄ” ՀԱՐ-Փ. “ՀՊՈՇԻ ՈՅԵՇԻ ՈՊԻ! ”

“Ապօք հնչուած Ալքիդ քամդ կրտք և Փ
ՔՇ ՓՀԸ Յ ՈՒԾՈՒ Ա.Ա.ՊՐՈՒՔԻ ՄԱ ԽԱԱ ԽԱԾ Ե
ԹԲԸ ՅԱԺ ԵԿԻՖԻՇ ՔԸՎ ՓԸՇԻՇ : ՅՅ.Ս.ԶԴՅ
ԱԼՔԻԴ ՀՆՉ ՈՒԽԸ ԽԱ.ԴԻ : ՄՄԴ ԽԱՊԴ ԳԵ
ԷԿՊԲ ՈՂԸ ԱՅ ՓՀ : ՓՀԱԸ Ա.Ա.ԽԻՅ ԹԱԸ Ա.Դ.
ԴԻ ԽԱԾԴ Ա.Մ. ԽԱԼԻՄԱՀԵ : ԽԱՊԴ ՈՂԸ
ՈՂԸ ՈՂԴ ! ՅԱ.Զ ՈՂԸ ՈՂԸ ԽԱԾ ։ ԽԱԾ Ն.Վ. Ն.Վ. Ե
ԱԼՔԻԴ Ա.Ա.ՊՐՈՒՔ ԵԿԻ : ԵԿԻ ԵԿԻ Յ
ԱԼՔԻԴ ՈՂԸ ՈՂԸ ՈՂԸ ԽԱԾ ։ ԽԱԾ Ն.Վ. Ն.Վ. Ե
ԱԼՔԻԴ Ա.Ա.ՊՐՈՒՔ ԵԿԻ : ԵԿԻ ԵԿԻ Յ

“ታደርና ይህኩ ከዚተኛ ነው ይለል የበኩ ተረኑ
የሰውች ይህኩ እንዲ ተወስተ ተሰዋል ያዘወን ከሱል”

እኔ ጥን! እኔ ጥን! እኔ ጥን!” በለው ሪፖርት ይህ መሆኑ “ወያዣ ወያዣ ወያዣ! ወይኝ በመደህን ወይኝ ወያዣ” ወይኝ ለሳይኝ ወይኝ አሳይኝ ወይኝ ወያዣ!” እያለ አየተውዕ዗ዎች የሙርድ የቀበር ለቅብር አልቀበር እኩል ለቅብርውን ደንገት አቅራቢ ከጠባቃቁው ትልቅ ደንገዱ እነዚ ተንበረከብ ደንገዱን ትክክዎ ለይ አጥረ :

“ማሪና አንተ የፋይት ልጅ፣ ይቀር በለኝ አባ” አላማው.

“እግዢና ማስፈጸም ይቀር ይበልሆ”

“እልፈልግም የሰን ይቀርታ!” በለው ተነስቶ በንደት ደንገዱን ወደብ ወረመራው፣ “የተበደረገ የወንጀል ይቀርታ የሰፈልጋዋል? ለወ በመሆኑም ይቀርታ ለመዝኑ ለገኘ ሂጋዴን ይቀርታ አለምናለሁ? እስዬ ለብ ለቦ ይገባዋል” በለው እጅግን አንሰቶ ለመታወች መኞገር ይመረ እብዳ ለመቶ::

“አምስት ለደሰት ለቦት! የገዢነት ታንተኛ እንደሆነ = አበላቃው እኩል ከልከሉ አምስት ለደቻ የሰጠኝነት የኋነው? በለሆነ በለት = አምስት ልጅ ተብ በለው አበር ለመል አንዳት ስቀ በቀ በተል ቀጥመዋቸቱ የኋነው? በለሆነ በለት = ለደቻ አንዳት ቀን እንዲ ከተለ ለይመዋቸቱ ማለቃቃው የኋነው? ማስ ተንግም ለቻቻቻ እንደ በእንደ ለቅበር ነዚ በለሁ ማየትህ የኋነው? በለሆነ በለት = የፋይድ ቀን ለመጥ የሚፈልጋቸበት የኋነው? በለሆነ በርሃራቸድ በለት = የፋይድ ቀን ለመጥ የሚፈልጋቸበት የኋነው? በለሆነ ለቅበር እኩል ለቅበርቸድ በለት = አምስት ለደሰት ለቦት! የፋይድ ቀን ለመጥ—”

ልሰሰ በለ ውጤናን ይምናው አለቀብ አባ?” ለሰቀው ዓይደፍቃውን ከፈፅሩ = በንገሩ ጥሩት በሥቀዎ ማቀት ዓይደፍቃውን በግጥው ለሚሆነ ቁጥተዋል “ ለደየት ገዢ ለይ የኋነደው የእበደት ደንገዱ የለም” ሥቀዎ ለዘን ነው መለ ልጋ ለይ ለደየት = አንዳት የሙን በለ ሥቀዎ ለዘን :

“የወንጀል አባ” አላማው አገባብነትው = ፍቻ ለይ የሰፈልሆው ለዘን ልጋቃቃው ለይም ትይቶት ይሆን?

“የወንጀል አልሆነትና ልጅ፣ የወንጀል አልሆነትና ይህና ያኝ” እያለ አንዳቃቃውን ተረጋ ሲ “ ማልቀብ ውን አለመቀም ነበር”

“ለኔ ነው ያለቀበልኝ?”

“እወን ልጅ፣ እውነትና ተስቀልና = ጥን አብይ ተስቀል በቀና ይቀመጣል፣ እይሁ”

ደንገት ቀጥ አለኔ ተሰበሩን አቅር ሪፖርት እኩል:: ተንበረከብ አጠበብ = “የወንጀል ልጅ?”

“እርቃና ለወንጀል እኩል እኩል ልጋቃቃው የኋነው? እኩል ይልፋ ይረዳ”

አባ ተነስ = እርቃና ገዢ የተጠፊ በተቶ አባው ውን አውልቃው አለበሰት::

አይሁ ልጅ = ከልበሰ ሰር ለአቅባኝ እርቃና ለወንጀንን ያኝ = በለ ተነስ እንዲለ”

ተቀት እርቃና እንደረዳ. “ጥንሽ እረቱ እንበል አባ? የወደደዱ መቀት ይስ ይለል” አላማው = ሥር ልዕው ጥን የሞስት ጥል ለተዋዋቸል::

“እስተ እነታ አጋሪሙኝ የ እንዳሰ ! እይ እባ !
እንዳሰ ደን ካወት ! ለመሆኑ ስው ካወት ? ዓይነት ካር =
“.....ድግበ እንደ = እረ ይገበ ! በተ ለንግሥ” አለ
የዚህ እንዳሰው “ኅጻው፡ ጉዢ ወ-ሁ ለለጊር አዋይዎ. =
አባ ይከማረጥዋል ካሩት ካው የመማካው ወ” ዓይነት
ከራተ = “መርቀ! እረ ወርቀ!! ለመተሆ አቅራማም ወ ?
ከብቻ ሁሉ ገብተዋል? ለነበረዚ ታሪክ ለመተሆ
ገብ የሂ እንዳሰ = ተ በላ የበት ተልቦት ማው = መር
ቀን በለተው = እናትህን ተለ መሳይ አዋይልን በለተ
....መርቀ! በቅ ማጠቃ : ባቢ መልሆል በለተው
ልማትን...ሀልም ይፈቻሉ እባ ? እረ የባብል ያለሁ !
ምንኛ ከኩ ለልም አሳያሽን? ለሁበት ተስጥ ያለሁን መርሆ :
ሁሉ ወጪ በይቶን ቅርቡ...እሁበት መቶን ተጋቢ ማለት
ኋው = ስው ለተወተ ደስ ይለዋል ማለት ዋው.... ገን
እርስዎ ምን ይመሰልዎችል እንዳሁ ዓይነት ለልም...
ሀልም... ለልም...” ለውጥው ለዘመው ቀረብ =

በርስ ፈቃድ አለፈለት ያ እልፏ. =

1967